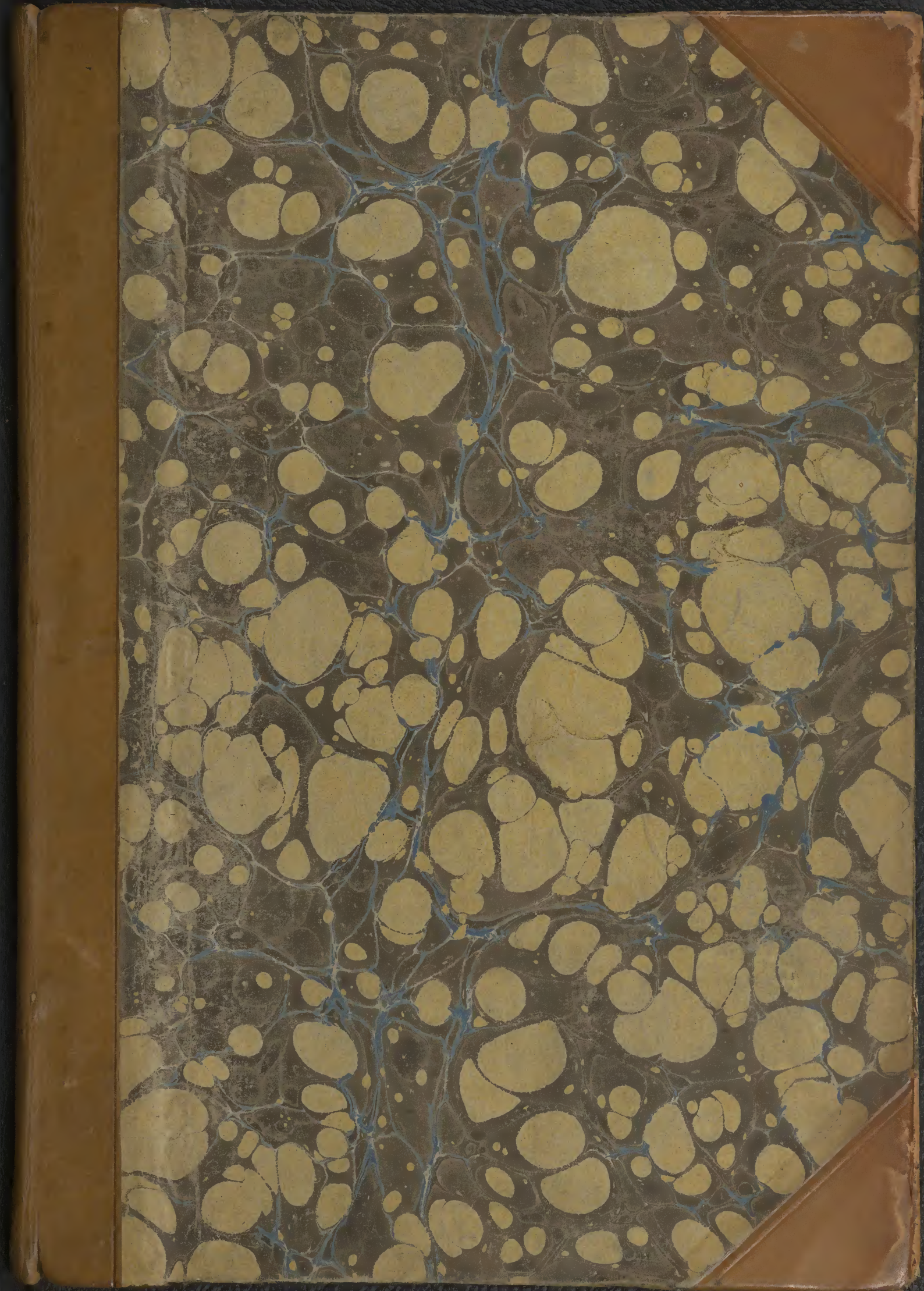

Commencement of the Manuscript of Michael Scot's Work
written in double Columns without date.

Incipit liber Philosophie quem composuit vel compilavit Michael Scotus ad preces Domini Frederici Imperatoris. Scientia cujus est pretiosa et multum tenenda in secreto pro q est magna efficacia. Contineus secreta artis nature que sufficiant omni astrologo et cum hac pars libri philosophia constet ex tribus partibus hoc est premium.

A small quarto in excellent state being No. 1354. in Mr. Brockett's Sale of Bo. at Sotheby & Co. June 1843 without title page, date or place. gives the commencement thus

Incipit liber Phisionomie quem compilavit magister Michael Scotus ad preces D Frederici romanorum imperatoris Scientia cujus est multum tenenda in secreto eo q est magna efficacia. Contineus secreta artis nature que sufficiunt omni astrologo et cum hac pars libri phisionomie constet ex tribus partibus hoc est premium.

Imperator inter cetera quibus te oportet esse sollicitum est scientia boni et mali &c.

(space being left for the first letters to have been inserted in colours)

Index at the beginning-

Prima pars libri hujus	Ca	1
De tempore coitus masculi et feminae et defe		
ctu ipsius	ca	"

and it ends

k

ibael -
ijus est
a conti
m hac
ium.

h of Bo
as the

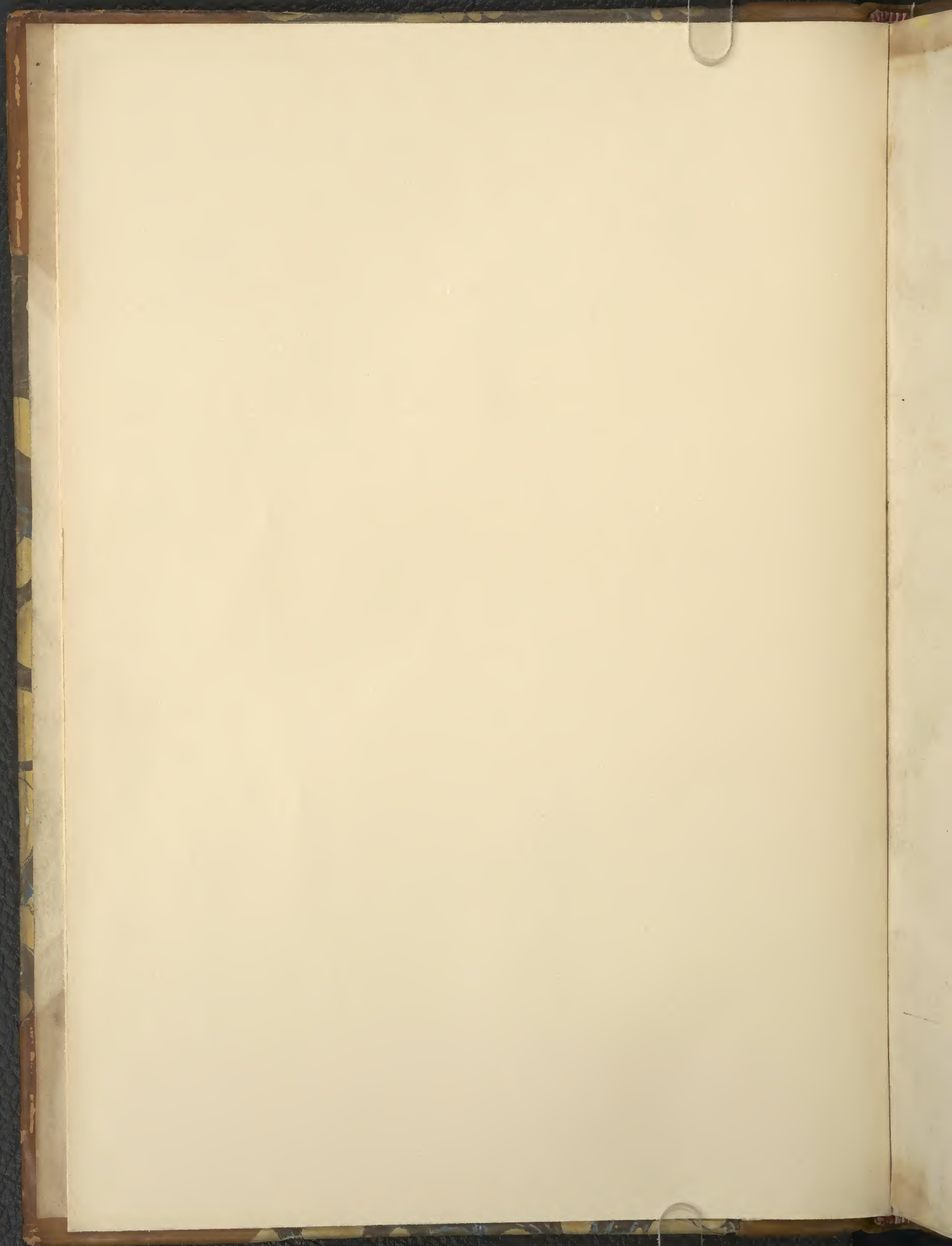
all
ia
is
ogo
e

cientia
rue

ant it ends

Ex libris

Fac. Jurid. Edin.

Omnia transibunt, nos ibimus, ibitis, ibunt.

Cari, non cari, conditione pari. —

Omnia transibunt præter amorem Deum. —

— — — — — murus aeneus esto
Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

The same

54 ~~Handwritten text, possibly crossed out or illegible.~~

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf from an old book. The paper exhibits significant water damage and staining, particularly along the right edge and bottom, where dark brown and black spots and streaks are visible. A small, dark, rectangular object, possibly a piece of tape or a binding remnant, is visible near the top left corner. The overall texture of the paper appears rough and discolored due to age and moisture.

Incipit liber philosophie que com-
pō-
sunt ut scripserunt Michael Scotus
ad p[re]s[entem] d[omi]n[u]m p[re]cedent[em] Imperat[or]is
cui[us] est p[re]fata et m[ult]a t[er]mina de
rege p[ro] eo q[uo]d e[st] p[ro]p[ri]e eff[ic]acie co-
m[un]is secreta aeris natura q[uo]d
sunt d[omi]ni astrolog[us]. et sic h[ec] p[ro] lib[ro]
philosophie cōp[on]it ex t[er]tib[us] p[ar]tib[us]
hoc e[st] p[re]fatu[m].

Operator m[un]di
cetera que te
oportet e[ss]e so-
luta e[st] facien-
cia boi[us] et mali
et e[ss]e modis
oib[us] i[n]vesti-
gare p[er] te met ip[s]u[m] i[n] libris aucto[rum] et oib[us]
sacris. et p[ri]ncipalit[er] e[ss]e s[ci]entia
que dicit[ur] artes. et hoc facies p[er]m[itt]it
q[uo]niam a[n]i[m]a tua fuerit i[n] quiete et corpus
tuu[m] habuerit spatium p[er]m[itt]is nego-
tiis gentiu[m] pot[er]it aliq[uo]d et respon-
dentiu[m] apud maiestatem tuam. **D**ebes
e[ss]e scire q[uo]d duo s[un]t t[em]p[or]a boi[us] m[un]di. s[ci]l[icet]
t[em]p[us] pacis et t[em]p[us] guerre. et ita duo
s[un]t abi[us]. s[ci]l[icet] corp[or]alis et sp[irit]ualis. corp[or]alis
p[er]tinet ad nut[ri]mentu[m] corp[or]is.
sp[irit]ualis n[on] ad nut[ri]mentu[m] a[n]i[m]e. S[ci]ed[em] q[uo]d
sicut ab[us] corp[or]alis op[er]at[ur] corp[us] i[n] bo-
no statu si sit fact[us] r[ati]o[n]e et assu[m]pt[us] p[er]
m[ed]uraz ab a[n]i[m]ali cui queit et i[n] g[ra]tuo
t[em]p[or]e eo q[uo]d n[on] o[mn]i t[em]p[or]e o[mn]ia queniunt. Ita
ab[us] sp[irit]ualis retinet a[n]i[m]az i[n] bono sta-
tu si sit fact[us] r[ati]o[n]e et assu[m]pt[us] p[er] d[omi]n[u]m
m[ed]uraz i[n] g[ra]tuo t[em]p[or]e ip[s]i[us] etatis. et b[on]i
s[er]p[er]tu[m] e[st] q[uo]d sic frigida calidis et calida
frigidis t[em]p[er]at[ur] ita g[ra]t[u]a g[ra]t[u]a curat[ur]
et medela recipiunt ordinate. **S**ic
est utile i[n]q[ui]re d[omi]nos doctores et ma-

gistros p[er] d[omi]nos s[ci]as eo q[uo]d d[omi]ni d[omi]ni
sa sentiunt s[ci]as et mouet alii. s[ci]l[icet] ar-
te ul' ingenio g[ra]tioso nat[ur]e et di-
ffundit desup[er] p[ro]ficiēs m[un]dus postea
et e[st] origo s[ci]e[n]t[ie]. b[on]i ex meo cōsilio doc-
tores mag[ist]ros et ho[m]i[n]es i[n]geniosos
nā curialit[er] i[n]u[n]tetis apud et sepe lo-
quamini cū m[un]dus ūba u[er]ba corā eis
sapiet[ur] et domestice comouētes puta-
te i[n] d[omi]nis p[er] d[omi]na et facite sibi q[ui]n-
ones q[uo]niam erūt uobisq[ue] et dicta corā
corde suate ut ip[s]e test[is] uob[is] et alijs
ualeat uiuare ne s[ci]as t[em]p[or]a i[n]calta et
arida. que cū est sterilis ab oib[us] rep-
bat. Manutene studiū s[ci]ent[ie] i[n] tuo re-
gno et fac fieri sepe disputatiōes i[n]
o[mn]i p[ar]te tui ut tuus a[n]i[m]us gloriatur
et tuu[m] i[n]geniu[m] i[n] meli[us] reformet[ur]. Tu
u[m] studiū sit uelle regnare diu et h[ab]e-
erit si te dederis i[n]tuitib[us] b[on]it[at]is euita-
do et de tali i[m]mortalitate aliq[uo]d tibi
dicem[us] si deus uoluerit. **S**ed hic di-
cam[us] q[uo]d des cor tuu[m] cognitioni boi[us] ite-
llectus s[ci]l[icet] m[ed]uraz discretiois. sicut
amic[us] dat fide[m] spe[m] et ope[m] p[er]fecto. n[on]
omittas aplectari illā s[ci]ent[ia] q[uo]d a p[ri]ncipis
philosophia mat[er]ialit[er] notat[ur] et h[ec]
s[ci]ent[ia] e[st] illa i[n] c[er]tis qua caute m[un]di ho-
mines q[uo]daz b[on]i s[un]t gl[ori]ati exaltati et
honoreati apud magnates. s[ci]l[icet] i[m]p[er]atores
qui t[ra]nsierunt s[ic]l[icet] apud m[un]dos reges
et barones et n[on] q[uo]d s[un]t tam ho[m]i[n]es ut
reliqui s[ed] p[er] h[ab]e[n]t s[ci]as et p[er] alias mul-
tas quas secreto nouerunt. b[on]i dictū e[st]
honora ho[m]i[n]es p[er] sap[ie]nt[ia]m regre notus
a[n]i[m]us p[er] necessitate[m]. apud ei[us] quosda[m]
meli[us] est philosophari q[uo]d d[omi]n[u]m. et apud
quosda[m] meli[us] e[st] d[omi]n[u]m q[uo]d philosophari.
et apud q[uo]sda[m] utriusq[ue] nocet aut p[ro]dest. et

Philippus m[un]di

13511

13551

apud quosdam neutrum de requiritur. scilicet a facientibus uera penitentia in hac uita. huius casus sancte inquisitio cuius perfectio est pulcherrima in natura attribuitur de nullo antiquis physionomo summo doctore in sancta naturali. unde hec quidem sancta nomen traxit ab eo studium cuius grade fuit diu et diu eam investigare ac eam irreprehensibiliter congregare. collecta est eam hec sancta ex oppositioe hominis breuissimae sexus cuius quantitate passibili modi status persone uiuentis. et ex hac sancta nature ingeniose quicquid noui uobis dominus Imperator sub lucida breuitate in hoc libello perit resuabo. dicit eam quidam sapiens. physionomia est sancta nature insinuatione cuius partus in ea sufficiunt agnoscat differenciam animarum et uitae et uirtutes quorundam animarum et personarum in omni gradu sui. et quod omnis sancta est a physionomia. idcirco in hoc loco eam diffiniamus.

Physonomia de doctrina salutis electio boni. euitatio mali. comprehensio uirtutum et premissio uitiorum. hoc autem induit uerum amor dei. timor dyaboli. fides merito. spes primus inuidibilis eterne uite. et iudicium mortis. quia uidetur perire quod hic omnia relinquuntur ceteris que tenentur et non illi ualet sancta nec potestas. nec congregatio diuitiarum. nec gratia pulchritudinis. nec uoluntatis ad oem bonum. unde dixit quidam. Omnia transibunt. nos ibimus. ibitis. ibunt. Cuius non cuius conditione parui. Et alibi dictum est. Omnia transibunt. per amare deum. Construe ergo Imperator. scilicet tibi ex hac sancta physionomie regulas et constitutiones abbreviatas. quas tibi pono satis sufficientes. Vnio quare si bene addideris dabit tibi partem magnam laudis ex multa sapientia et uirtute. crescet tibi in grade

ingenium et sancte ad uolubilitatem nobilitatem tue nature quam sanctas si in mente habueris memorare melius intelligens dicta loquentium tibi cautius agnoscas tuos sapientes et alienos. uisum et auditum nec non et alios homines idifferet qui tecum habebunt gratiam elloquenti ut ante te aliquid facienti quod non est parum et etiam ex industria huius nobilis sancte in secreto habebis grade per te consilio. consilium tibi exultationem uirtutum et uitiorum quod ut semper se cum habitasses in factis ubique. Sed antequam tibi hoc recites ordinate per singula capitula tibi uolo enucleare ystoria per uisum quod in capite a fundamento prime matie. quod potest esse tibi multa carum multiplica uos eo quod pauci sunt hoc sanctes in ueritate. Explicit prohemium. Inapit prima pars huius libelli. Rex.

Nobilis Imperator uir gratiosus quod omnis gratiarum et donorum ex gratia amore tibi notifico secretissimam sanctas nature quam potest appellari consilio. et quod non multum dicitur gentibus ydolis. nec est et dicenda sancto quod qui bene eam nouerit. et memorare in mente habuit quotiescunque casus inuenit ipsam exatandi si incipiat loqui de ipsa cum alio. et ille hanc sanctas ignorauerit videbitur ille quod ipse propheta sit uel sanctus et hic postea eum recomendabit ubique dans ei studiose partem magne laudis quae laudatur amabitur a gentibus notis et igitur quod audientur loqui de illo. et honorabitur in eam et hoc non est parum. Sed in uariis gentibus idest fama sapientie et sancte celebre obtinere. Scias igitur quod ex motu superiori fit motus inferior. scilicet partus in genere et partus in specie. et motus primus conceptionis ex utero

sensu & amor nalis viri i muliere et mulieris i viru bi calois vna i gesta libz. Scedo q vir e agens mlti uo pa ciens vñ ambo huc vñu relati ai i oi coytu sit mutua relatio eo q semen uni refferet alit et vtriusq e anteceder altis. luxuria viri nali hē pma ra dicez i libis et libido mulieris i vmbilico. **¶** Vnde Job. virtus ei in libis eiber fortitudo ei in vmbilico veteris ei. Iux illud dñs i euaglio. Sint lobri uia pacti et lucne ardentes i maibus uis. Tps eiz cogeunz i vno ad coeun dum e i reme et i bere. Mulieris uo i egestate z i autupno. Istud autē est p gñz oplexione tps z p sde. Cople xio quoz nichil aliud est q calidita tis ai frigiditate z humiditatis ai sci atate. Itē diam q uetē nō poss agē ai delectu nisi haberet i fca spta adha deputata taz itus q ex. vñ vir hē suos testes ex uetres i pelle mulier uo int. bz extra pncipiū uulue. tñ nō sūt i oi gñles testiculz viri vñ mulier habi semen ex suis testibz uelut vir z ob hoc mouet ad coytu ardēter. Semen uo testiculoz diaz ppe spma qd dīcē dit ex oi hūore corpōis diuiso z p tto i oibz mēbris/essēcia aut est nobili or ps oñz hūorūz z subtilior z hoc se men i se continet oēs nāz et oplexio nez quauilibet ptiū toti corpōis a quo descēdit scēdo q sperma viri e calidū et fortē illo mulieris. **¶** In emissione uo spermatis vtriusq. a nā supiori tribuit oīs effūs uirtutis an gmetabilis p tpe decurrete z sz cur sis corpōz supioz sicut dispositōz corpōz gapiētū fetus recipit simul

et semel oia et singla q postea discere nūt ordie tps et natie. qñtas autē embryonis sit sz qñtate spermatis uirtuosi z matris q materis si sūt bone oplexiois embryo vadit ad pro fectū et eō. vñ si semen disāit per matēz i longūz effūs eū longū. z gñ alis/ et si i latū ul qñ rotūdū eū cur tius z grossius. **¶** Quid aut sit spma sic diffinit. **¶** Sperma e pma mate ria embryonis creadi ul spma e ar hifex creandoz i fāciū. ul spma est auctis siue spuma nobilioris sanguis et purioris ad istar vini rubei qd ex agitatōe cōtūe i spumā cādida. et ai illa sba sit nobilior pte remanēte ac lenior et virtuosior et idō sup asce dit. et e scēduz q si de semie viri plz sūt q semie fetus eū illi filis i pel le et forte i sepu. Vbi grā mulier qdā erat alba et ai cohyret ai etyo pe peperit filiā alba. alia mulier nigra cohyrit ai viro albo z peperit filiū nigrū ut pz hoc toto tpe. dezo e q si mulier iuuenis i coytu cō sit memore sui ul viri aut alit z ppe ai semen diffundit generatiū gñ tus illi erat filis oio ut iaz pbatūz est mulies et i aīalibus. ai uo sper ma exyt ex coytu e maxia delecta tio i nāli corpōali z spūali sz qñtita tes illi et testiculi de quo exyt scē do q ex decto maior e dulcedo q ex sinistro et ex mltō semie q ex paucō. Et qz sperma diffundit gple ta etate p cāz et ut vñquisq manu teneat sibi vitā pductus diam q abi sūt quibz semen augmētā in basz ut uape acera carnes recētes galli

ne castrati et porci non saluti. oua sobilia
fabu fructus abis de pasta panis recet
non calidus et. **S**unt etiam abis quibus seme
deffiat absque emissionem ut carnes sali
te abis acen et acce ubi panis flatus ut
quideaz diep et bis coctus et. **I**te aboz
quidaz iducit luxuria ut stinans oua
caseus dulcis exuta siccata binu pueris
obstachia saturitas queniens abozuz
boz et quida electuaria. monet autem
luxuriaz spes decoris altius corporis
ad corpus sibi amori conuenientis vsu
et tactu. **V**bi gra. Si vir bene videat
mulierem iuuenem et pulchram et ego et p
uerisile ut si adolescens ovet ad m
star puelle. **V**l heat facie feminilem
qua gignit fortitudo motus amoris ut p
i sodomitis. **S**unt etiam quida abis quoz
edatione castitatis consueat. portulacha
lactuca exuta viridis acetu gpositu
cucurbita cucumeri. Ieiunium pauc
abus portatio rappidis et topacu et
absentia corporis decorati etate et a
dominatione. **V**ir huius virtutes cala
mitate ad mulieres et mulier ad viros
quibus vsu ppiquo et tactu iuncte gungut
et sicut de callube et sillice exut quibus sin
tilla. Ita de spermate exut quibus conceptio
et matris et embryoni sicut olla ad co
quendum epulu et lax ad fugnam pasta
Et sciendum est quod raro accidit casus quod sper
ma exeat ex utroque testiculo uno con
tu. **V**triusque agens et paciens et ob
hoc una tantum fit creatio quoniam creditur de su
per dono gratie nec aliter sed si ex duobus
testiculis uterque coitu faciens exierit
et in duas partes materias diffundat. **D**uc
sunt creaturae vel amplius si diffusionem per
loca materias. **V**bi cum matris constet ex

septem celulis sine arispatibus ut p in uen
terculis ouis et porcari et. mulier p
septem filios coape et portare. volens
autem dominus operatore quod omnia et singula cog
scatis per vos met ipsos quod embryo ga
pit sine gnet ex vi utriusque coeuntis
in gigno tempore et coitu facto ouerent
in sequentibus dicemus aperte. **S**ed quod nobis per
series videbitur enarrare.

De animalibus: Ite et in specie. Rca.

Differencia animalium tria igne quod
in specie multiplex est. scilicet natura ppe
tate nutrimeto aboz ad similitudinem sui
membralis eo quod se implicat ad multa et
ad diuisa. **V**bi sciendum est quod animalia tria bi
pedum quod quadrupedum et deinceps
quida nascuntur semel ut homo et bos. quedam
bis ut gallus et columbus. scilicet primo ouis
postea pullus et quida ter ut papilio
quod primo gignatur exuta ouis facit in foli
culis et ex illo nascitur vermis qui co
nsumitur in papilionem rumpit foli culum
et volat. **I**te animalia quedam nascuntur
pua et stat pua. quida non nascuntur pua
et efficiuntur magna. et quida maxima ut
asus. pullus. gatta. et agnus. canis.
homo. porcus. bos. equus. et elephas. **I**te
quidam sunt domestica quedam saluatica
et quidam mediora inter utrumque. Sciendo
quod aliqua sunt quod cito domesticantur et leui
ter et quida tarde et difficile. que nascun
tur domestica sunt. homines. canes. oues.
et. que non saluatica sunt. pulices. ca
ceri. lepores. que nascuntur ppe domesti
ca et ppe saluatica sunt per pulli capre.
et. **I**te animalia quida gignuntur una natura
et gplexione sui ut homo et bos. quedam
efficiuntur monstruosa per diuisitatem co
plexionis nature ut minotaurus. yppoc

taurus. lamma 2 syrena. ¶ Itē aialium
 quedā simpliciter morat in vno elemēto
 ut salamandra i igne. talpa i terra 2 c.
 ¶ Quedā uō morat comiste i cetera
 elemēta ut formice allate. lacte a
 ues 2 c. ¶ Itē aialū qdaz gñant p coy
 tuz ut hō / bos et equus. 2 c. ¶ Quedaz
 sine coytu ex sola corruptioe elemen
 toro ut anguilla / scorpio 2 rana. q
 ¶ Quedaz i ouo ut gallus. et pavo 2
 pars maior. piscus. ¶ Scedo q p
 significationē aialūz ab elementis
 omē aial utit 2 requirit i suo nut
 mēto. bñ q pīctes plus sūt ex aqua
 q de ceteris elemētis viuūt i ea et ea
 appetūt / aues de aere hō de terra 2 c.
 Scedo q qto aius ē plus uolat. i. x
 maioris uolatus i altū tāto plus est
 aeree natūe 2 pīquas aque ex aq
 2 c. ut p de aquila 2 falcone gōto
 et cocili. et si aial aliq occa
 sione cesset a nutmēto sui elemēti
 cito mutat in statū peiorē 2 facile
 egrotat. ¶ Itē aialū quedā sūt mo
 llis substantie / quedā dure / quedā au
 te / qdaz grosse / qdaz subtilis / quedaz
 late / qdaz sctē. quedā par uiuūt qdā
 satis uiuūt. qdā facile moriūt / qdaz
 difficile. ¶ Itē aialū qdā hnt coriū
 tā pillo / ut equus. et qdaz lanaz 2 pī
 pillūz ut asin / et quidā pīctis. qdam
 hnt pelles sine pillo 2 sine lana ut
 uermis frestis. qdaz hnt capillos
 2 pillos ut hō tm. quedā hnt setas 2
 pillos ut porcus. qdaz spinas ut eria
 us et porcus spinus. Itē aialū qdaz
 hnt i pelle penaz quedā plumā / qdā
 squamā. qdā spinā. qdā grossaz et a
 spēcā. qdaz subtilē et mollē. ¶ Itēz

aialū oūz qdā hnt labia ex quibz dē
 os qdā nō labia s alud loco oris 2 c
 diat musta / ul' geunū / ul' rostreum
 ul' fistulā. Et sic qdā hnt os ut homo
 qdā musaz / ut canis. qdā rostrū ut
 aquila. qdā forame 2 c. ¶ Itē aialū
 qdā dētes i ore / ut homo 2 canis. qdā
 cecipaturā et nō dētes / ut anserum
 ¶ Itē aialū qdā hnt i capite cornua
 qdā nares / qdā baysias. ¶ Itē aialū
 qdā hnt duos pedes qdaz qtuor / qdā
 sex qdaz octo 2 c. ¶ Itē aialū qdam
 uadūt 2 nō uolāt. qdā uolāt 2 non
 uadūt. et qdā qnz vadūt qnz uolant
 ¶ Itē aialū qdā hnt rostrū curuū
 qdaz longū / qdā subtile / qdaz grossū
 qdaz rectū / qdā tortū. qdā latū / qdā
 strictū. qdā acutū / qdā sinuū. ¶ Itēz
 aialūz qdā sūt i corio / seu i pelle ma
 tialit mltaz supfluitatē 2 qdā pauca
 ut pilli / lane / plūme spine mualagis
 et squame. ¶ Itē qdā hnt cristaz ut
 gallus. qdā galeā / ut vipera. laudula
 et pavo. ¶ Itē oūz hntiū caudā / qdā
 hnt caudā / quedā longā pillos ul' se
 te / ul' carnis / ul' pēne. hō et symia
 carētes cauda loco ei hnt mustulos
 i ceuribz. ¶ Aialū uō qdā hnt caudā
 nō hnt palpas carnis eleuatas in
 ceuribz. ¶ Itē aialibz crescūt cornu
 vngula. pillus. lana. seta. capillus. pē
 na. pluma. spina. squama pignedo
 medulla et spina. ¶ Itē aialū qdā
 viuūt libet i societate sui gñs ut a
 pes genes / colūbi formice ones. 2 c
 qdaz uō solitāne ut scorpio 2 aranea
 ¶ Itē aialū qdā sūt mlti coytus ut
 vir / aries / pdux / colūbz / gallus / passer
 2 musta. qdā uō pauca coy / ut mulier

hnt

ouis gatta. turtur. vespa. 2c. **I**te aialiu
q̄daz sūt mlti clamōis/ ut hō/ canis/ por
chus/ colūbus/ rana/ passer. 2c. Quedā
uō panā/ ut grues/ lepus/ mulus. 2c.
Ite aialius q̄daz sūt nālūt pacifica/ ut
oues/ formice/ canes/ agni/ et yēūdi
nes/ q̄dā uō bellicose/ ut grues/ acorē
edi/ galli. 2c. **I**te aialius q̄daz cito re
apiūt doctnā bōis moris/ ut hō/ canis
et q̄daz tarde ut bos et equus/ et q̄dā
nūq̄/ ut spēs/ rana/ et muscha. 2c.
Quedā sūt pacifica et timida ut o
uis et cūus. q̄dā simpliciā ut asinus/
q̄dā sapiētia ut equus et canis. q̄daz
astuta/ ut draco et spēs. q̄dā feau
dulosa/ ut mālō. ut mulpēs/ lupus et
scorpio. q̄daz fortia et audacia. ut
leo/ vrsus/ dracho/ canis. liqor. 2c.
Quedaz īgeniosa ut hō/ et simia. x
q̄daz uerecūda ut anser et hō. q̄dā īue
recūda ut rana/ muscha/ asin/ por
chus. 2c. Quedā velotia/ ut leo/ lup
pus et cūus. q̄dā uō pigea. ut asinus
et porchus. **D**iuisio capli d' aialibz.
O hūc aial hūis pulmonē/ hēt
uocē et eg. Omē aial hūis san
guinez/ hēt cor et epur et eg. Omē carēs
sanguine ē pui corpōis ualde timidus
et debile. ut muscha/ bibio/ canes/ ara
nea et eg. ut p̄ de leone/ boue/ viro.
2c. **O**mē aial carēs sanguine ē pau
ci abi/ et eg. **O**mē aial longarz cru
rius ē longi colli/ ut sūt grues/ acorē
cocalles. ut eg. ut galline/ passerēs co
lūbi. 2c. **O**mē aial nō lactās nō mū
git/ ut anser/ colūbz et gallina. 2c. eg.
ut hō/ bos/ ouis. 2c. **O**mē aial carēs
pulmonē/ caret gula/ et collo. ut pissis
cancer/ graneus/ cymex. 2c. **O**mē

aial carēs pedibz/ caret gula. ut pissis
spēs/ rupa/ lūbricus et fcesters uer
mus. **O**mē aial ouas caret uestica ut
gallina/ pauo/ anser. 2c. **O**mē aial
fures et grāns hēt uesticaz. ut hō/ et por
chus. 2c. et eg. ut rana et muscha. 2c.
Omē ouū longū et acutū ī pūcta
reddit gen/ masculuz et eg. ut xofu
duz. **O**mē ouū duorū bitellorū est
duorū pulloz. **O**mē aial sepe sear
gens semey suū cito canelat si diu
uiuat/ et cito mōit/ fcequēti turbac
ōne afflict/ ac cū mōitue/ nō sp̄ge
te. ut p̄ de viro respectu femie. //
Omē aial q̄to plus ē calide nature
tāto magis cito crescat longitudine
et gressitudine ac ē forti/ et audatius
ut p̄ de viro respectu mulieris. **O**mē
aial hūis bñbilibz/ cibāt p̄ illū don
ē ī uētre sue matris/ et nō p̄ os. **O**mē
aial pingue ē ī incessu tardū/ maculē
to/ et ē gressitiū itellect/ ī omī/ ut p̄
de viro panciauto/ et porcho bñ pigui
respcū maculētoz. **O**mē aial ē ca
lidus ī dextro latere q̄ ī sinistro et
ad comedēdū saporosius. plus ē est
ī carne et min/ ī adipe. **O**mē ouū
longū ē calid/ et san/ ac saporos/ ro
tūdo/ cū ē q̄ ē masculū. **O**mē aial
femeninū nimis gressius nō p̄t cōci
pere. cū ē p̄ frigiditātē matricis/
et sui clausurā cū sit p̄ apta p̄ adi
pez. **O**mē aial femeninū si hēt ma
tricē suffocatā ul' cadētez ex/ nō pot
scape. **O**mē aial nimis sanguineū
cito/ et ex facili putrescat p̄ ossa et
appostemat' ul' ifirmat'. **O**mē aial
bñ gressius panaz hēt sanguinez curri
biles/ et libet bibit et satit. ut p̄ de por

cho. **O**me aial hñs aures mouet eas
pñ hoies. **O**me aial hñs sanguinem
cerebrū / 2 neruū hñ et eg. **O**me aial
uolatile hñs vngues carnas 2 rostreus
vuit de rapina. cosas hñ pulposas / et
pectus grossus ac forte. **O**ms pi
scis corticales ouat pñ anguilla 2 ka
naz. **O**me aial hñs pelles grossam
pulos hñ grossos 2 asperos 2 sñmas
si 2 pisas pñ anguillas 2 teneas a loco
squamas hñt asingias mualagis.
ut pz de boue / porcō / 2 cane 2c. respū
gatte 2c. **O**me aial ouas paz dor
mit / et cures facit sompnos. **O**me
aial hñs plus quatuor pedibz caret
sanguie ut pz i canceo aque dulaz / 2
salse qui hñ octo. si loco sanguis hñt
hñores / sicut pz i ape / muscha seoru
pede 2c. **O**me aial rugosus caret
sanguie / 2 ato morit oleo / ut parpa
lio / exenca / aranea / 2c. **O**me aial ouas hñ
pēnas ul squamas ul aliud loco pñ
torp / ut formica allata. **O**me aial
hñs mamillas eas hñ sub uētre uel
ppe covas pñ hoies qui hñ eas i pec
tore. **O**me aial generas oīd hñt
aliquos pillos et eg. **O**me aial ha
bens cornua / pedes hñt scissos / ut bos
ouis 2c. **O**me aial hñs dētes actu
tos hñt labiū supi scissus / ut canis / et
gatta. respectu bouis 2 equi 2c. **O**me
aial habes dētes spissos 2 fortes i ore
ē sane vite 2 longe / ut equus / asinus 2c.
Ome aial hñs aliquos dētes acutos
ul rectores ē magne ire 2 libet come
dit carnes caudas. ut leo / vrsus / canis
et eg. ut equus / bos / hñ. 2c. **O**me
aial uolatile 2 natas caret medulla
mīta i ossibz et hñt cornū i pedibz / ut /

anser respū galline. **O**me aial mīh
sanguis ē bone dispositois respū cete
rozo hñor. **O**me aial volas caret
mamillis / ut pz ex gallina / aucta pñte
formica muscha 2c. **O**me aial q
auis pui corpōis plus catat q mag
corpōis et maxie i tpo sui coy / ut pz
i filomena / 2 colūbo. **O**me aial et
oīs auis diligit suū feuctū 2 gñt cu
rā soliatā de illo pñ gallinā de ouo.
q obliuiscit illi facti / sed nō de pullis
et pñ aiculas q facit oua i alieno nido
et ea dimittit alere / et pñ coruā que
desit pullos usq i tēā diez / 2c. quā
plūma est alba. **O**me aial nālit co
gnoscat suos filios / 2 pñmū 2 sz 2c. et
ei pñbet pus cibū 2 manā. **O**me aial
gñans plus dormit ouate. **O**me
aial aquosus min dormit acreo / ut
i canceis pz 2 agullis / qm caput ma
sculi ē min femine / et geassa femine
ē maior masculi. **O**me aial caret
sanguie fugit ipz libet pñ et dulcedi
nez / ut pz de muscha / spete 2c. **O**me
aial hñs cor ē sapiētē nō hñte / ut pz
de viro / 2 vulpe. **O**me aial magni
pulmonis satis bibit respū hñtis pa
uū. **O**me aial nō mīges pñp bibit
oī vite 2c. **O**me aial uiues dēa
pina pñp bibit 2 raro. ut pz de falco
ne 2c. **O**me aial generas at hñt
femeninū suū pñ pñ. hoc aut dēa
libus i eoz differeētys dā sufficiant
ad pñs. de tpo cohitus masculi 2
femine / et de defectu ipi. **Reca.**

Primū tps coytus. s. i q sper
ma exit dilāt ul amore mas
culi est post oplenētū quatuordecim
mōz usq ad lxxvj. ad plus. femine

uo est post cōplemētū. xij. ānoꝝ / 2 dei
 ceps usq; ad. 40. ānos ul. ad. 50. ad plus
 et cū hoc exitu spermatiz iapiūt pi-
 lli paulatiz oriri i pectine / vntas qꝝ
 dicitur femur / sile nascūt i naribz na-
 si i masillis / masculi / sub asellis 2 cū
 sexus deorsuz / sup brachia manꝝ et
 creura sicut iapiūt oriri i tpe veris
 frondes i arboribz. et i herbis flores
 2 rami vñ porri corpōis apperunt
 2 pducūt aliqd sui gñis extra pē so-
 litū. ¶ Itē sibi uox mutat. caput bur-
 ge masculi discoperit. mame femie
 iapiūt tumescē utq; se mouet nāle
 ad coytū ex magno delectu preurit
 i nālibz mēbris / nisi libido refrene-
 tur p accidens et p Ieiunium 2 aspe-
 rez vitaz ciboz. ¶ Post aut spermat
 emissionez utq; mutat figurā pna-
 palit i facie 2 veritatez i carne. et
 cōsuetudiez i moribz / i cognitioibz et
 i ingenio. ¶ De coytu dicimꝝ q si quis
 ipz nimis faciat. i. frequēt et etiāz
 i diebz gtrarij tps ei mltā cōtignit
 i gñiz que quidē faciūt corpori ista
 que dicemꝝ nūc. Nam coytus gñē factꝝ
 totuz corpꝝ infregidat et desiccat ab
 hūoribz et talez actū sentit i queni-
 entē cerebriū capitis et oculi qz aīz
 cerebriū pleni liquidet ut glacies i
 sequēti die 2 ppe i mane oculi lacri-
 māt / offigit dolor capitis qui sōda di-
 atur siue emigranea 2 ppe etiā horā
 nonā 2 deiceps. ¶ Diminuit i coytꝝ
 cōueniēt factus vices oīz mēbroꝝ
 cū sit sperma colamētuz ipōꝝ ma-
 ceato corpōz figura fit turpiore i
 aspectu / visus oculoꝝ abrenuat. Ita
 anichulat debilitate spūs. appetitus

cū pdit. homo fit obliuiosus faciēdoꝝ
 et pigre i cūdo / grauis. i mōibz soli-
 tis simplior / i ingenio grossius i la-
 borado banus. In credēdo alii uelox
 capilli sibi facile cadūt et cū cane-
 scūt et fit caluus i fronte 2 i summa-
 te capitis. facile i firmat aere cōrup-
 to / qui cū patiat nō bñ memorat tē-
 pois i quo coytūt nimis ul qd g docum-
 tuz cōsilioꝝ natū. ¶ Et de hys oibz
 satis pz p gñiz ut i pueris ul i puellis
 nūdū corruptis qm ad talia nō iāret
 qz nō caluescūt neq; canescūt p capi-
 lli sibi crescūt ut herbe i orto / 2 hoc
 pz i trias puellarū uirginū aī qd coe-
 ant que post mltā coytuz pducūt capi-
 llos 2 colozē / et cū p capillos 2 colozē
 ualde mirat cāz pꝝz igēates / idē ē de
 vreis qm pꝝdūt bñ de casu capilloꝝ
 2 de dolore capitis quā emigraneam
 appellat / si nō cognoscūt q frequens
 coytus / 2 i nō cōgeno tpe factus ē cū
 Sup hoc quidā dixit 2 bñ. vere coy-
 re iuuat yemis q tpe offert. Sanus
 i autūno si uis fore pato culo. bñ
 qui gñā tꝝā sibi nō custodiūt nimio
 coytu 2 flobotomia 2 abis gñis gple-
 xioni psonē searee expectet i fimi-
 tatē piclosaz i breui tpe nisi fortiter
 se adiunet maxie medianaz iuuā-
 mēto. tñ dicimꝝ q qui nimis penetra-
 uerit mulierē lauet sibi nares et
 pulsus brachia et pedes bono vino 2
 comedat bonos cibos ut restauretur
 qd pditū ē de semē 2 sanguine. Si aut
 mlti qui sanitate papiūt ex vsu bene-
 ris / et quidā facile i firmat. valet cū
 sanguineis et nocet flematis. coleri-
 as et malāconias nocet 2 pdest sz cāz

intuentez et statuz. ¶ Qui eū mltuz
mīgit. i. sepe recipit nocumētuz p co
ytuz eo q supfluitates corpōis suffi
ciēt mūdāt p brinā qui si utat coytu
facile ifirmat et cito mōit. veruz ē
q quedā faciūt satis brinare ut caro
uolatiluz et oē diureticiū ut petrosili
um / crocus / acera / rape / farcoli. audi
offiuz / cerusoz. 2c. ¶ Si pignus sāgu
citate nō vnt coytu ex supfluitate se
mīs qd pz ī domicellis q nimis ofuat
ī virginitate ī viduis religiosis.
De occasionibz gnāndi / 2 nō gnān
di / et mestruo mulier. &c.

Dicit eū Aristotiles. Cessante
causa cessat effectus. vñ mltex
sūt occasiones gnāndi / 2 nō gnāndi. cū
cū gnāndi ē pmo uolūtaz dei. so si sta
tus psoāz fuerit bonus ī sitate / 2 co
gruus ī vī regimīs cibo / 2 potuium
et ag. ¶ Ut uō mulier gnēt ista sunt
pnapalit pñēda. s. ut matx sit sana
2 ī suo loco / 2 nō suffocata / 2 boē oplen
onis ī caliditate. Sperma utusqz dū
sit resuatus / et ppe vī ad hoc ut sit
bñ viscosus / 2 coctū sua digestioē abo
coētes emittat semen ut comiscet.
virga sit longa / mulier iueit / uel q
nō deficiat a mestruo / matx cōtineat
sperma receptū ad min⁹ p mediā diē.
vitet mulier coyti / hīc ad tres dies ne
addat aliud semen ul nō apperiatue
orificiū / nec mulier tūc edat abū sei
gide natūe / nec flobotomet n recipi
at frigis. et sic pōt valē coytus. facit
eū ad concipiēduz vnus coytus tm qñ
mulier coyt boles grauidari dz stare
bñ copta cū viro stricta et tenē anuz
idest ciluz leuatus / ut semen itret me

lus. et plicata ī uno latere s. q gūda
desiderat facta grauida eoē muliere
se diu debet custodire / 2 sedē in loco
calido ano pedibz / 2 renibz. ¶ De me
stuo diam⁹ q si a cane comedat puz
sit rabidus / et si aspgat in herbā vi
rētē cito siccāt / ī fatuat hoīez ēta da
tione / et reddit hoīez leprosus. ¶ De
stēū ē supfluitas aboz que nō bene
digerit defectu nālīs calōis vnde ē
pma īpfectū et ē ad cōcipiēdu uile
et necessariū ut eat ad lum ī cōfectio
ne tūte / et si de eo nō fuit qz. ī celu
la recipiēte comuotū semen gnatio
nō pōt ēē. si si de ipō min⁹ fuerit nimis
ī loco cōpositiois qceptus ēit signat⁹
ī malū. Et si fiat gnatio tpe sui dīfē
sus / creatiū ēit male signata ut gūbo
2c. aut effiaet leprosa. 2c. ¶ Et si mu
lier sit memor alciū cū semen diffū
dit cū viro / creatiū illi affiaet ī pte
et ut ei memoriā sit vtilis debet doce
ri a viro / q nō recorder tūc de tali et
tali. Crescit mestruū et decrescit s. s.
lunaz et mare ī sili. et istud sperma
utusqz sexus. vñ post ei angē req
rit exitū. ¶ Scēdū q mulier mltō
hūndas mestruo pauco hūndat sper
mate / 2 iō nō curat de coytu et ag. 2
Signa mulieris calide nature
et que coyt libēter. &c.

Signa aut calide mulieris / 2
que coyt libēter sūt ista iūuēt
opletis duodez annis / sit ad min⁹ se
mel corrupta. mamaz habeat puas
2 cōueniēt plenas / 2 duras. barebuta
ī locis ofuetis pillosa ī cēuēibz pecti
ne / 2 assillis. Cū pilli sūt grossi 2
speri. capilli cūti 2 cūspi. audax ī

101
lingua vox loquendo i auditu grossa. et
vox subtilis et alta i aro e supba. alti
ore crudelis est/ nō bñ pia ualde cari
alis receptu et factione fuitz oibz pō
nis et ppe notis et amias. bōi coloris
i facie recta i asta macra i carne plz
q̄ grassa/ ebriosa. talis eiz mulier se
peperurit coyū/ 2 oplet i actu suū
desideriū pauco habūdat mestruo
et q̄z nō ē ex eo exitus oī mēse ut
cētis ymo q̄z tñsit bñ mēsis 2 plus
ut. 2. ul. 3. si casu i grauidat pauca
lac h̄t et ē fortis gūda 2 nō gūda
Caro ei nō sic fetet i sudado ut gñe
mulieris/ cantat libet circū loca
et delectat solatijs si ea p̄t habē ac
ornatibz sui. Signa mulieris fer
gide nature et que nō libet coyū.

Signa uō mulieris q̄ libet non
coyū et est frigide nature sūt
ista/ nimia puericia/ mame grandes
et ppe molles/ nuditas pilloz i locis
que solēt eis habūdare capilli longi
mlti 2 extēsi/ ato crescentes/ ē de faci
li pauidā i loquēdo/ q̄ alterz nō est
audax. facile credit ea q̄ audit/ et idō
gūtat ato ad bonū et ad malū. est cō
dolens altē misie ac pia. futurus caro
oplet suū desiderū/ carnes habet un
diqz molles i flatu loquēdo ē debilis
et i oī mēbro p̄sone multo habūdat
mestruo et si distaxerit oī mēse ad
istax maxis p lunaz. plus tēdit ad pi
guēdies q̄ ad maccedinē/ i facie ē pa
lida ul sine colore ato i grauidat et
geatē h̄t p̄tū/ tñ plus 2 min⁹ s̄z gen
embrionis post p̄tū lacte mltō habū
dat. **S**iḡ aut grauidatoz i mulie
re sūt mltā ut ē tñsmutatio stomaci

cessatio mestruy 2 q̄. **I**do tramutit in
aliquo a statu poru p eo q̄ meat purga
tioz sūt ipediti 2 mestrua i uētre ml
tiplicat ad ipugnādū ualeat fieri an cō
uictionē flobotomia pedū 2 mūdias
mattis 2 simile se ex caset/ de coyū
loquela 2 alit/ hoc sepe facit i gemose
ne uideat ex ipia et ead p uerēcōdiā
cia i pregnat puella q̄ femia matu
ra p temeritatē hūoz suoz qua faci
lius comiscens et cōtūt i corruptio
nez/ aut exēplū ē i plantis nouellis ar
bor/ et mulier pua plus parit cū dolo
re q̄ magna et debilis q̄ fortis. et feri
gida q̄ calida et p̄guis q̄ macra.
forma aut pedū significat cōditionē
uulue late ul stricte ex q̄ fit ptus.

diuisio capli. 7

Quonia mulieres nō hnt tātz
calores i se nālez q̄ malos hu
mores i eis hūndates valeāt desicāre
neqz possit pati tātū laborē neqz taz
fortit/ uelut faciūt bieri idō sūt eis
debiliores i omī uirtute 2 ope ut cū
oplet suū futimētū scēdo q̄ nā ob hoc
sibi tribuit qdā purgāmētū qd flos
noiat uilgari 2 mestruū i septuā. x
hūc aut hūorē litus natūz ab eis er
at oī mēse a duodecimo āno/ usqz ad
quadragēsimū/ ul quinquagēsimū ad
plus nisi sint grauide aut lactantes
ul eis cā intueiāt qua strēguē/ ul nisi
nālūt sit q̄ hermafēdita ul nimis ca
lide natūz. vñ mulieres postq̄ sunt
oplete etatis mūdāt p mestruū/ ul p
coyū/ ul p sudorē ut rusticane. unde
si que coeat sepe burga bieri ul syeia
ut qdaz bidue 2 q̄ fuit macre 2 i facie
lunde/ scēdo q̄ eis plus nocet vna ex

110
peditio coyt q̄ septe viri. S; si raro coeat
ul nō bñ fluxu purget̄ ato igrassant̄
nisi nimis se fatiget̄ labore ul Jeunys
et idō aliq̄ tulū cōcipiūt coytū causa
caloys nāly mltiplicato semine. S; si
bene viuāt abis 2 h; potibz 2 nō gūt
fatiget̄ indigētes coytū ut vidue morbi
de et q̄daz monace et reclusē facile in
firmat̄ et efficiūt lunde 2 reumatice
2 misē viuūt ī statu sui corpōis cū igr
eates et de hoc medici nō bñ oī vice p
pēdūt et ē magnus defect̄ ī eis soloz
cerore. S; cū nō sit bñ sibi honestuz
talū explorare osulē debet̄ iūō hone
statē ī comedēdo 2 bibēdo et abstinēdo
et q̄ parp comedat̄ vinū tēperet̄ se mlt
tū fatiget̄ 2 nō stet otiose aut torōne
2c. ¶ Cundo p loca hīc 2 illū dñ per
vīaz cessat̄ tēptatōes cūm 2 hūoreg
sup flui. ¶ Si uō mulier fluxuz pa
tiat̄ et vir eā cognoscat̄ facile sibi vir
ga patiāt̄ vīat̄ ut p; ī adolestētibz
qui hoc ignorātes vītāt̄ qñz brega
et qñz lepra. et si mulier tūc cōcipiat̄
gcept̄ effiat̄ vitiosus defectu membr̄
ul digiti ul utute ut vīsi 2c. ¶ De
flore mulieris ē ut arboris qm̄ fruc
tus nō portat̄ nisi p̄us floreat. mot̄
uō mēstrui est s; lunā s; mat̄is uō s;
solez et donec mulier hūdat̄ flore
si pōt cōape sicut vir semē erectat̄
brega 2 sicut mltis cūis cōfigit̄ fruct̄
fluxus ita pōt cōstētū. bñ p bteaq;
causa mulier solet geauit̄ īsternari
et idō valet exitus sanguis de naso et
de uulua 2c. dīat̄ eū ypocreas q̄ mul
ier nō pōt cōape p̄ nimiaz geacilita
tez 2 maciez et p̄ nimia pinguediez
cā ē q; bteoz cū os mat̄ias ē stētuz

strictiā ei semē nō inteat̄ repāte. ¶ Co
stantin̄ uult q̄ mulier hīs uulua ni
mis puaz que cognoscat̄ for̄ pedis sui
nō coeat ne pti pereat̄ īpignata. S;
q; q̄daz sūt mulieres sanitatē recā
piētes frequēt̄ coytū ut quidā vīri
dīam̄ q̄ oīo coeat̄ licite aut portent
secā yaspidez ul topatiū 2c. vī uīta;
faciat̄ reglārez. ¶ De embriōne di
am̄ q̄ ē filis fructū qui adhuc pen
det ī arborē qm̄ dūz ē tener ī ramo ca
dit leui occasione 2 p̄dit̄ s; qm̄ plus
crestat̄ firmior effiat̄ obstas vitis q;
bz cadit. ¶ Cū aut̄ ē matur̄ ut p̄p
2 fīas cadit et ita ē de embriōne
ato q; donec nō ē bñ ligat̄ ī loco sue
sedis facile cadit sine p saltū siue p
ballū 2c. ¶ Bñ cū pncipiū sui oit̄
et cū finē sue natiuitatis facile ca
dit. In medio uō hōy t̄p̄ nō ita leui
ter cadit. t̄p̄s uō p̄icti ē mēsis p̄m̄
2. 4. 8. et. 9. de p̄mis mēsis dīa
mus p̄ temētate nouitatis 2 de sis
p̄ maturitates. ¶ Ypocreas dīc̄ q̄ se
mina p̄gnas dñ q̄tū mēsez nec p̄t
septimū flobotomet̄ s; ī quito 2 sex
to secare si ei sit natiā. ¶ Vero est q̄
cū timore fīdū est 2 paucis sanguis
debeat̄ exire 2 tūc ē se abstinere
¶ Homo nō d; dīc̄ studiosē coram
p̄gnate 2 p̄pe puella ānoz vīginti
aliqua que ipa cupit ardet̄ nec ex
eis ualet habē cū iaz mltre mulieres
p̄diderit embriōne. Saedo q̄ appeti
tus ei t̄sseret̄ ī embriōne 2 idō pro
vteoz q; tacēdū ē. Suid mulier gūda
oīo gliverit comedē cecta ul carbo
nez 2c. ne sibi sit p̄culuz edat̄ mōdi
cū 2 p̄ medicina b̄tat̄ acerbis assatis

fabis 2c. **C**uz uō pgnās appropinquauit pā
tui et timeat eū cā motus doloris utat
balneis et q̄ vagat se oleo oliue 2 pe
des oleo roxato. si inflauerit ul' aceto
aqua debilitato. he fatue uolūtates ut
carbones calane 2c. plus cōtingūt ī
pma gūdatione et ī fa. q̄ postea. **S**
Si pgnās aliqua vice pdat sangui
nē ore ul' naso ul' desubtus signus ē
q̄ defectus ē nimis debilis 2 ī p̄clo cū
nō possit recipe solitū nutrimentū 2 q̄
nimis hōies mltiplicati sūt ī uentre
pgnātis et cū fluxus cōtingat ex
friguitate sibi subueniēdus ē abis
calidis 2 siccis natūe ī pmo gradu ul'
ī scdo aut calide 2 hūide natūe ut in
zingibero/ cumino/ carnibz recētibz
ut gallinaz uirre ul' succo petasillorū
2 etiā lacte amigdalaz/ ouis sorbili
bus. acerbis feactis/ odoribz muselli
intensi. 2c. **P**regnatiū q̄dā facile
pariunt ut bene 2 sane hñtes os
bulue latū/ matricez magnaz 2 que sūt
plus macre q̄ p̄gues. **S**eruiūt nō
ptuunt mltuz puelle gūasse ī fine
pue debiles 2 hñtes os uulue sctū.

Secūda diuīsiō capli.

Item diamus de coitu virtuo
so et de gūatōe creature qd
vir nō debeat coisse recēter neque
mulier spatio quatuor diez. scdo q̄
q̄to magis sperma btusq̄ saluatur
et pductus 2 idē sp̄ma ex boīs abis
fuit gūatus q̄to magis ē digestū et
viscosus ac vtute plenū īcipiēdo x
mulier nō d̄z eā mltū plena floribz
nec oīo vacua/ s̄ nouit mūdāta. Ita
q̄ matreū sit aliquatū mōllis/ et
q̄n vir effundit semen 2 ipā suū utx

ambo semina mixturēt/ et cū pueat ad
pūctū exitus teneat anū leuātū suo
posse pēddo studiose usq̄ illā pte cuius
gūatōis gligit cōape memorādo alia
ius formosi/ et semen bene descendat
ī celulaz p longū et embrio recipiat
laudabilē formaz longitudis. Cōple
to ministerio/ mulier cōfestz iaceat
sup illud latus ī quo recepit semē et
mltū repōset/ nec uulū abstergat
iterū ul' exteriū itēseus/ nec motū
suū faciat/ nec urina effundat n̄ se
eleuet de lecto ea die fingens se dōlē
caput 2c. ul' ad min' ī eo latere dor
miat p tres horas/ 2 sic nō possit dō
mire sic iaceat calida. **Q**uādo at
de lecto surgē noluerit plane se mo
ueat et suauit vadat 2 faciat oīa. ī
ea die se abstineat a cursu/ a saltu x
a ballo/ a coitu/ a quasatione. a mltō
abo 2 potu. Cibz ei sit bon' san' 2
b̄n coctus. post pēdū dormiat ali
q̄tūlū stans b̄n copta ut sit calida.
nec possit recipe frigus/ nec se pmit
tat cognosci a viro p septē dies uel
amplius ne cella resat. **I**te dīaz
q̄ ī latere dextro cōapit masculis
et ī sinistro femia ut quidā uolunt.
nos uō dicim' q̄ latus nō facit ex to
to s̄ semen testiculū qz de dextro exit
masculus/ 2 de sinistro femia/ veruz
ē q̄ cōpleuo lateris pfiat gūi/ et dū
semen exit de testiculo dextro sctū
maior dulcedo q̄ de sinistro. Et q̄ p
dēa sint vera raz pbatū ē mltos p
illos qui tm̄ habebāt vñū testiculū
q̄n illi qui hñt testiculū dextreū tm̄
gapiūt masculos 2 hñtes sinistreū
gapiūt tm̄ femias. **S**ciēdo q̄ ī ho

va effusiois ē totū iuditū cōstelationis
cepti licet sit occultū astrologo vñd
mulier debet notare mēsz diē 2 ho-
raz bono arbitrio qñ coyū coyū gñā-
tūo. Iuditū facile gñāre ē q cōcept
nō cessat ex toto aple. vñ dicit pam-
philus. sepe solet fili filis ēē patri.
i. ppo semini. Alius dixit. pfectibus
ipā sui que sic cognoscat arbor. Insu-
p dicit q sicut ē impossibile q vnus
pedē hō teneat i terra 2 alitū i celo.

Ita ē impossibile q puer natus non sit
filiis suo geitori figurā corpōali uel
moribz. siqz uñ hys duobz careat
ens magis ul minus oīo nō ē gñāt
ab eo qui eū nūc 2 tenet p filiū q
q cognouit matrē. Naz de vno pu-
teo multi possūt aquā haurire. qui nō
plus possūt semen iceptū illū plus
amat 2 ille plus sibi assilat hē dis-
tōis 2 ē reglā gñālis q filij quodū
mō plus matreizat q patet. vñde
reglā gñālis est q pto plus uterqz
se abstinēt a coyū tāto cū gñāt po-
stera coyens ut p p eos qui dudum
se pauerūt. qz vñ vñes ad vxorē
ato eā grauidat. et ē notādū q si se-
men sit mltū 2 itret i oēs celulas
matris 2 sibi debite cōsuet septē fi-
lij generāt et septim⁹ ē hmo feodit
salz qui i medio gñāt 2 plus q septē
i vno ptn nō speret habē.

Tāa diuisio capli.

Item scēdū ē q i pms sex
diebz post coyū gñātūū
seminē diffusio i locū balitudis materi-
as cū hec ē forma.

Scōz dispositionē diuine potēcie fit
tā q lac coagulatur siue biturū po-
stera i tribz diebz sequētibz remoue-
tur a q̄litate pfa lactis 2 fit tā q sā-
guis. postera i sex diebz sequētibz ille
sanguis coagulat et durest multū
et fit pue p̄tatis ut perla rotūda
postera i duodecz diebz sequētibz for-
māt mēbra pnapalia q sūt qtuor
pmo cor 2 cerebrū. t̄tio epax. et
q̄to testiculū. postera i tribz diebz
sequētibz cetū mēbra gñānt 2 gñā-
ta disauerūt i tota massa. et postera
i sex diebz sequētibz caput distiguit
a spūitulis formas faciē sup genua
et cor et epax et testiculū cū suis p-
p̄iūatibz seceruūt. postera i quatuor
diebz sequētibz queqz mēbra totū
corpōis suū hnt pfectiones gñēt.
et seperant ut natūa regit et fit tota
creatiā i diffinito tpe diez suū hnt esse
aaz quā ad pfectionē ppetuā recipiēs
sui d̄z hē cōfestz vitaz. i. aūz vñetēz
deo creatori filiz et hoc totū p ex vi-
ro p hec tria metui.

Tres i lacte
dies tres sūt i sanguine terri. Vis se-
ni carnē terrenū mēbra figurant.
Post quadragita dies vitā capit hic
aūz q. Cū p̄dūz germē sic se habz
ē puillimū plus formicula 2 pucto
q ē ranella i massa de qua i finite cō-
creant 2 oua cāculoz maris.

De cōcreatioe femie ita dicim⁹ q ipā
pfiat i. 10. diebus ad plus. et i. 6. q.
ad minus. vñ corpōē pfecto. ei dēz
dat ei aīa vōalis a deo suo creatore
cū ē tota filis et que nō ē antiqua
noua. ut pbat p Augustinū.

nouit creata i huano corpore locat in
 nec i alio nati. **D**at ei deus aiaz no-
 uaz et libaz corpore nouo tñq pater
 filio suo tabulā nouā politā 2 emaci-
 latā ut cū ea discat et sup eā doctnaz
 et expēpluz vñd magēi 2 mltorū heat
 2 dictus puer potestate faciēdi de ta-
 bula quicqd voluerit boni 2 mali. i. te-
 nēdi mūdaz 2 maculādi 2 maculatā
 lauādi qd tps ei durat donec adidice-
 rit et volendo adiscē sibi auferat
 a pte 2c. Ita 2 de aia nouit data co-
 pori nouo qz ē quodāmo i potestate
 ipi 2 cura obligata ē corpore nouo
 cū qua 2 p quā idē corpus pot me-
 reri laudes bene opandi que expē-
 tat bñdictionē etni pñs et beni-
 uolēciā angelorū 2c. Siliū pot meri
 vituperiūz male opandi quo expē-
 tat maledictionē etni pñs et mali-
 uolēciā angelorū 2 scōrū. vñ adeo q
 pellit quodā mō furore iue cadēs
 i manibz inimicorū sui qui sūt pda-
 tores aiaz fallācū se nō obfūatū
 mādata soluz dei. **S**i quācūq
 ifans plene nō loq et nō vadit q a-
 to ē nat ut postea tpe pcedere auz
 aia sit pfecta i corpore 2c. respond-
 mus q due cause sūt pma est origia-
 le peccatū adē. scdā ē culpa corpōis
 2 nō eīdēz aie cū corpus nō sit per-
 fectū nisi s; tps 2 nō s; nāz. vñ cre-
 scēte corpore aia vñā suis se virtu-
 tibz māifestat. de appetate aut aie sa-
 tis pdictuz 2 i pmo libro etā pncipi-
 um quarete distictōis caplo aio aiaz.
 de noticiā natiuitatis pñerorū. f.

D qñ pueri nati euadūt 2 m nō.
 E natiuitate ifanciū dicim q

postq sūt cōcepti aut nascūt vñū aut
 moriūt an q nascūt ul nascēdo. vñd
 i natiuitate multa opatio sat in esse
 p opationē planetarū dispositione
 quorū iferiora mltipliat disponūt
 et ad hoc diam q cū luna i septio mē-
 se multū hūectet duriciā hūorū que
 tenet quēlibet embrionē i uentre/
 mulieris facta tēneritate illi hūores
 descēdūt iferū et ut supi exit sex
 illoz qui staterūt i matrice p os uul-
 ue aut cū embrione ul post exitū
 qd totū sit opatione lune q regit
 oīz hoīez 2 femīaz. quare opante lunā
 i artificiosa nā fetus exit solicate de
 tenebris pueniēs ad lucē tpālitate
 vñ dicimus q siqz nascūt an septimū
 mēsem peritūz nō euadit eo q omē
 planete nō sūt opati suaz ppetatem
 uñ auz natiū. **S**i vñ vñ singu-
 loz plenius habeat ordiāte diam
 de vno q mēse. si nascūt in p mēse
 nichil exit nisi hūor comixt multa
 varietate ogelatoz quibusdā signis
 eo q tūc regnat saturnus quo coa-
 gulat totū q ex luna fuit liquidū
Si nascūt in 4o mēse sanguis seu
 stratus exit eo q tūc iupit regnat
 2 dñat opatōē auz hūor aqueus uiz
 gūsus erat i sanguīez 2 i mltā mbru-
 h nō sint sic forā q tota creatura
 possit habēi solida. **S**i nascūt in
 5to mēse raro q nascūt vñūz p
 sui tēneritate cū ex facili laceret in
 uentre nec hē iuuam sui hēat vitaz
 suffocat ecā nimio calōe p eo q in eo
 mēse dñat ei mars. vñ est paruus
 ut cāculus. **S**i nascūt in 6o mē-
 se nō exit vñūz 2 si exeat vñūz cō-

festis morit' p' sui tenevitatem 2 nimum
calore solis qui tunc regnat illi. **S**i
nasat' i quinto mese l3 viuis qnz eve-
at no euadit p' dnu' veneris qui e
planeta i gne femine i et i tute de-
bilis. **S**i nasat' in sexto mese no
euadit p' dnu' mercurij qui e pla-
neta cois virtutis. vñ ai separet' a
venere et sit i conuictioe ai luna qe de-
hoce co no pt euade. **S**i nasat' i vij.
mese bn euadit et pot euade p' dnu'
lune ai p ei regime sit ordo offi-
tior a planetis copletus i tali creatu-
ra. **C**opletus quide ordie opationis
septu planetar qd sit ifine septimi
mese aut embrio nasat' et euadit
an si no nasat' pda planete iapiunt
adhuc regnare i creatura ordie pla-
nato. **S**cedo q i pmo mese reguit
Saturnus i gne 2c. Et i octauo me-
se itez regnat 2c. **S**i nasat' i oc-
tauo mese nat' no euadit l3 nasat'
viuis i gremi fortis. et hoc e p do-
minu saturni qui tunc regnat et q
sua frigiditate i frigidat eu 2 claud'
no valete surgu i aiaz bn no vinit
ultra dies octauus. **S**i nasature
i nono mese bn euadit sz cursu ne
eo q tunc regnat Jupit' qui e planeta
pius 2 bone oplexionis. **S**i nasat'
i decimo mese bn euadit eo q tunc regt
adars et ex suo caloe coplexione eius
confirmat i meli ai iueiat creaturaz
copleta et bn det'matiz. **I**ta nota'
q p istud mestruu qd mstureat' ai di-
ffuso semie coceptois i celula matris
oportet de necessitate q quilibet ho na-
tus tepetue aut tarde habeat qtuor
passiones i euitabilis. s. variolas. stuo-

llas. frezas. et scabia / hūidaz / ul' siccaz.

Et sciedu e q mestruu ita est nece-
ssariu ad cocepteduz uelut alim tunc-
ture / et nisi aliqd sit de illo ubi sit co-
ceptio gnatio no valet. vñ si creatu-
ra nasat' et diu viuat nali' purga-
tur ab illa imudicia sciedo q si creat-
fluxus qn fuit facta coceptio et d me-
stuo nimis iclusa creatura coceptat'
viciata i plus aut min'. et id vir debz
tuc se abstinē a coytu et mulier debet
se resistē ai sagacitate. Cursus aute
hic mestruu e qn luna e media siue ro-
tonda. et iste fluxus p seuerat qnz v-
no die qnz duobz qnz treibz. ul' qnz ad
plus sz cursu lune et coeditione qti-
tatis vnitroz hūoz. **E**t e scienduz
q Judei nali' patiut' fluxu sangui-
nis p bregaz sz luna quibusda guttis
ut mulieres. **D**e mestruo possit
fieri mlti maleficia / et de p'mate
capillis / pillis / sanguie 2 vestigijs p-
duz i pulue 2 fango. **I**te sciendu e
q si de mestruo satis fuerit i coceptio-
ne illa creatura i sua vita satis habu-
it de p'das quatuor passioibz et ego
sciedo q vnaqueq passio illaz epu-
gameta illoz hūoz quibz effectum
habuit m'a p'mitua. vñ variole sic
et stueulle 2 cetera sigfiant purga-
tione sui electi sciedo q donec ifus
e i uetee matris viuit de mestruo. i.
se pasat de illo nec recipit suu alim-
tu p os suu / s p vmbilicu. vñ hoc e
causa qd mestruu no distareit omi
mese solito / qz effiat' abus embriom
et h' discursu i stercus genitricis.
hoc hoc sufficiat appz p muliere lac-
tate 2 p puez nasatez. qz mulier x

8 mense

naturalis

lactas nō patit fluxū nisi p causa. ymo
mēstruū cōtūt in lac. et qñ iadit liga-
men infantis ab umbilico qñz repit i eo
q̄ abus quē mat̄ ea die n̄ comedit na-
to ifante nālū nūttur lacte don̄ ē for-
tior et manete virgine i tactu p̄u-
lle nali dignoscat. qz cartilago ē solida
et cū ē semie corrupta ei sēt p̄tibilis.
De modo nascētis infantis de uen-
tre matris. R̄ca.

De exitu infantis Ita diamus q
vterqz venit foras p os uulue
p̄us cū capite si sit bñ sanus. **S**ac̄
do q masculus supin⁹ ⁊ si aliqua vice
teneat in aqua morit⁹ cū ore iferius
et mulier nasat⁹ nō supina s̄ cū ore
iferius. et si vice aliqua teneat i aq̄
morit⁹ supina. **N**asat⁹ eūz quilibet
p̄us cū capite eo q̄ sibi quidā itroyt
ad vitā tēpōales vt videat mūdū ⁊ vt
cognoscat m̄isys plenū ⁊ suū dfectū
q̄ p se nichil pōt facē et cū ē mortu-
us nālū portat⁹ cū pedibz an̄ ad fo-
ssaz i signū sui exitus. ut sicut p cap̄
mūdū itrauit. Ita p pedes ext̄hitur
suū videns fines. **S**z si alit⁹ nasca-
tur ut p̄us exeat pes ul̄ man⁹ ⁊c. vir
euadit ⁊ mat̄ ac̄ dolores ⁊ mortis
picula patit. **S**ed si infans iſetur
i uētre raro cōtingit q̄ mat̄ euadat
de illo ptu qñ moriāt. et ob hoc tutūz
ē hēc bonā obstetrice que p suā doc-
trinā sciat succūre mulieri p̄tuerē
ti cū tato pido. **N**asat⁹ vir cū fa-
cie x̄sus aluz qz p̄us fuit bonus denz
debens uelle vidē. **F**emina uō nasca-
tur cū facie x̄sus trāz eo q̄ p̄or fuit
nocēs q̄ cito exiit de manu dei. vir
natus voce clamat o/a. femina uō o/e/

qñ masculus dicat o/Adam qñ peccasti qz
p te patior mis̄iaz. et femina dicat i suo
lamētabili cantu o/ Eua qñ peccasti nā
tuo peccato passura suz mis̄abile vitaz
i hoc mūdo. **S**i aut̄ vis scire qñ ifas
possit exire de vtero genitricis cū sit
grādis differēcia i creaturā ⁊ Janu-
arij de qua exiit. diam⁹ aspice lapidem
qui vno ictu oculi cū p̄biat in aquam
fontis ul̄ flūmīs ⁊ c. vl̄ exiit ab ea qñ
visio oculoꝝ cōphēdi nō pōt apitō aq̄
neqz clausura et sic p lapidē ipā aq̄
nō alit⁹ mouet⁹ de suo statu. Sibe eūz
ē de coagulatoe salis et de exitu ḡmīs
herbe. cū effect⁹ nequit finalit⁹ ḡphē-
di. Itē diamus q cū ifans nasat⁹ rati-
onabilit⁹ sibi debet ḡsequi scādinā. i.
illa pellis i qua stetit iuolūtus uelut
manet vitellus diu i pellicula tenuissi-
ma cū cū nō dissipit et tñ ē i testa.
hec aut̄ scādinā cū ē multū grossa nō
facile ptu dirūpit et iō infans dicat⁹
natus bestie. sed cū ē subtilis facile la-
cerat⁹ et aeuore tegit. **S**ciendū q
si mulier bñ purgat⁹ t̄pē ptus p̄ma-
net sana ⁊ eg⁹ nec ē mulier apti⁹ ad
ip̄gnādū q̄ post purgatoē ptus. q̄
p̄ato ē fluxu purgata lenat se d̄lec-
to ⁊ pōt ire p domū. solet eūz purga-
ri h̄o ad quītuz dies ul̄ septimū ul̄ no-
nuz ad plus. ⁊ donec nō est purgata
doloibz affligit. S̄z si ult⁹ nonū diē di-
fferet⁹ purgatio i pido cadit egeitūdi-
nis quā malo grauāt et cito iārit
ad mortē. vñ debet boīs abis refici
et calida teneri ne feigus recipiat q̄
matrem solet suffocari ⁊ malignari
valet sibi fūme qz solent cessare dolo-
res et hūores ac̄ desiccat. **P**ur-

gametū uō p̄turiētis occultat̄ uirīs et
pueris qz sanguineū ē et ne sit eis hor-
ror. bñ ab ostetrice sepellit̄ i latenti lo-
co dom̄. ut sub pede scilaz ul post ho-
stuz i obsuro. Si aīz saret̄ ueraciter
a uirīs qd tuepiū femiā gerit eaz ta-
lū habēt fastidio q nollēt eā t̄gēz sic
filioz gnatio sepe cessaret. ¶ Itē si pu-
riās nō bñ purget̄ illud qd remanet
i dicesat ad instar feust̄ ei carnis. s. de
die i diem quo feust̄o mulier se credit
iaz diu i gēuūdatas cū beāt i se gditio-
nes p̄gnatiois apētitu ventri gfla-
tione zc. ¶ Donec pueiāt ad t̄mi-
nū ptus p̄stolati et cū recipiat̄ āsi
oīa signa ptus afflictione nū parit
et tūc patet egritudo nisi sibi succū-
rat̄ bñfficio uilis medicane. ¶ Si
qrat̄ cur mulier nō est d̄arbuta ut
vire dīam̄ q cū utqz abis z potibz na-
turalit̄ hūndet multis hūoribz natu-
ra eos depellit hoc mō qm i muliere
cōsumūt̄ incēmētō capilloz et fluxu
mēstruoz et i uiro p̄ augmētū capi-
lloz et barbe. bñ illi hūores qui cō-
ūtūt̄ i mēstrū efficiūt̄ pilli barbe
i uiro et eo. sciendo q pilli mulieris
sūt frigidī et hūidi et i dō suo pōdē
nō possūt plus ascendē q ad mami-
llas i quibus cōūtūt̄ mame. ¶ Pi-
lli uō uiri sūt calidi z siccī et i dō cor-
leuitate ascedūt p̄ quosdāz meatus
usqz ad fauces et ibi exōit̄ poros et
sum̄ de forāmbz camīz. licet̄ gūde.
De rebus que nocēt embrioni z mu-
li. ¶ **M**ulta sūt que nocēt embrioni
et ei nō genitrici et eo. et q-
daz utriqz. ¶ Vñ volētes hoc pandē
documētuz dīam̄ q herba papaueris

et ei semen nocet utqz. cū ē qz iduat
sompniū utriqz et herba figit pelles
embrionis macula aut nūqz recedit
sciendo q papauer et rosula candida
facit maculaz candidaz z rubea rube-
am. Vñ p̄gnās i abo eis nō utat̄ ne
ifans sit sopnolētus ul maculatus
Caro leporis et leonis nocet t̄m em-
brioni qz ille semp dormit oculis a-
ptis. Acetū nocet z silzus. i. nerui
peduz bouū z lac et cucumer eo q
nimia iduat̄ frigiditatē bñ portat
utriqz periculuz. ¶ Cumminū et zafra-
nū nocet embrioni qz sibi t̄gāt pelle
i paliduz colozes. cepe alea lactuce z
acetū nocet embrioni qz ex eis per-
dit visū. mel z albeū. i. radix magna
i cortice nocet qz bitiat cōuictionē di-
gitoz manū z cetā. Tarde nascūt̄ ei dē-
tes et eos cito pōit. Basilicon absam-
thūz sal z piper nocet embrioni qz
ex eis cū carne siccus et effiac̄ le-
prosus nimio calore et habebit bre-
ues vngues. Vinū p̄p̄ ei nocet p̄
epilensiaz caro porci ouis z āguille
ei nocet p̄ guttas i medullis ossibz
z bauas ab ore. Caro salta et casē
rostitus z sufficit̄ ei nocet qz cū sic-
cus i carne z glutō. ¶ Ysappus ca-
rita pignolluz z offe i uino nō mltz
potēt inuat̄ embrioni z mātēia qz
reddūt̄ pingūē z calozē i facie sal-
uā mētā feniculū petrosillū zc. ba-
lēt utriqz quia gnāt̄ bonū flatuz
¶ Saturegia pullegioluz z borago
iēficiūt̄ embrionē. Sūm̄ candele ex
tictē z lucerne solaz sulphuris et
argētū uiui iēficiūt̄ embrionē z no-
cent cerebro mulieris. Cūz uō se x

mouet embrio habens capillos prestat
ex eis n̄ doloꝝ mulier̄ i n̄etee seu pu-
cturas. ¶ Itē scēdū ē q̄ s̄z dñy hu-
moz taz t̄p̄is q̄ p̄sone coeūtis sit cō-
ceptio ḡplexionata. ut ait Galienus
i q̄. regu. de cōditione lactis ⁊ la-
tātis / et de infante lactāte.

D Itū ⁊ sup̄ q̄ mēstruū ēta cō-
ditione gūt̄ i lac h̄ns ē mi-
niz sui aſcēſus i mammas pectoꝝ / et
exitū p porros capilloꝝ. q̄ n̄o mlti-
plicat lac ⁊ ḡſuat p̄ partū ſūt mul-
ta ſicut potius aque frigide / ut patet
i paup̄culis mulieribz brodiū epuli
herbarz ⁊ cibi paſte ⁊ laganarz pul-
uer cristalli ſemen fenugreca aneſi
⁊ aneti dormire ⁊ ḡtino lactatiois
carnes recētes / vinū bene limphatū
⁊c. Simile ſūt q̄daz lac deſiccantia
ſicut vinū puz foetis potēcie / n̄m̄
a bigillatio de nocte p̄cipatio i ci-
bo ⁊ potu cū alia lactāte / piperetū
forte roſuarū / ſal / caro ſalita / pa-
nis ſiccus caſeus / i p̄gnatio / nimia
tristiā / acetū ⁊c. ¶ Scēdū q̄ lac
ē moll̄ ⁊ peius ſz n̄az eoꝝ quibz ge-
nerat̄. Xbi ḡea / nut̄bilis ē ex brodio
cibi paſte q̄ ex aqua pura ⁊c. ¶ Lac
mulieris nigre ⁊ brune ⁊c. ſemper
mel̄ illo albe ⁊ rubeo. n̄ ē lac vtil̄ iſi-
ti lacte ſue genitricis / et iſans acius
ceſcit et mel̄ iſormat̄ boīs abis q̄
malis. et n̄al̄ iſmitat̄ uestigia mora-
litatis lactātis. vt p̄ illū qui diu nu-
teus ē lacte porce et p̄ illū qui diu
lactauit capraz ⁊c. qm̄ por libet̄ iſ-
bat veſtitus i limū et comedebat ut
porcus al̄ ibat ſaltz ⁊ libet̄ corode-
bat platas. Ille qui diu lactauit nut̄-

cem fiſtulatū ſunt ⁊ i cōſili p̄te ſui fiſtu-
loſus. lac p̄gnatis ē q̄ virus iſanti x
cū faciat cū cito iſlatū ul ſenectā iſ-
re / vñ bñ cauēdū ē cū nut̄i det̄ iſas
ad lactādū p̄ tāta p̄icta q̄ occurrūt.
De diſpoſitione filioꝝ ad parentes
⁊ eoꝝ et de lactāte ad nut̄icē n̄q̄p̄a m̄ez.

Quia naſcēcū quidā ſtudio ma-
lignat̄ ⁊ ſi n̄al̄ ſint maligni
ſtudio i bonū reſormat̄ p̄ cauſa ueluz
de ſinglis aliqua p̄ctare. ¶ Vñ ſcēdū
ē q̄ qdā ſemel naſcūt̄ ut hō et bos / qdā
bis / ut auis / maior ps piſcū ⁊ qdā
ter ut mltiplex gen̄ homuloſoꝝ ue-
lut apes ⁊ parpationes. pullus n̄o
bis naſcūt̄. ſ. p̄mo ouū et poſtea pull̄
⁊c. ¶ Itē aīalū qdā ḡnāt̄ coytu ut
homo ⁊ bos. et qdā ſine coytu ut aīalū
lla cancer. Scorpio ⁊c. ¶ Aduſca ⁊ Ra-
na coyt̄ ſi n̄l gignūt. ¶ Itē naſcēcū
ouū qdā naſcūt̄ vīua ⁊ vīuūt ut homo
et bos. qdā mortua vt veſus. qdā
fructū carnis / ut leo. qdā ceca / ut ca-
nis. qdā potens / ut coalia ⁊ maior
ps aīalū. et qdā ipotes ut hō ⁊c. Sa-
endo q̄ ſanguis canū ⁊ iſanti ab yma-
tu ⁊ iſea libat̄ lep̄a p̄ balneū calidū
factū de amore n̄o nut̄entis ad nut̄ū
et nut̄i ad nut̄entē ita dicim̄ q̄ iſas
qui nut̄t̄ i p̄a domo ⁊ p̄ncipalit̄ ama-
tre / plus amat̄ a parēte / et ipe eos a-
mat̄ q̄ qui nut̄it̄ ex t̄ra domū ul̄ ab
ex t̄anea nut̄te q̄ hoc facit lac labo
et vſus. vñ qui bñ nut̄it̄ i domo / et
a mat̄re / plus mat̄re diligit oī t̄p̄e
ſed qui ex domū nut̄it̄ diu reduct̄
i domū ē q̄ ex t̄aneus reſpectu alte-
ri / t̄n plus ⁊ min̄ ſz locū p̄i quū ⁊ lō-
gū quū. ¶ Sup̄ hoc dixit qdāz. Qui

pail & oculis / paul e alumie metis ul
cordis. ¶ Cur pat et mater plus amet
filium q filia amet eos / unde eo q filius e
caro et sanguis pariter / s nō es. inde
hnt pignus i eo / et nō ipē i eis. Cur
genitrix ardet diligit filium q pater
2 gdolet ei / pater ei reddēs fca offen
sa. Rō. qz plus i eo hē sue carnis / et
sanguis / 2 diuti cōsuat sōtietatē 2 ami
ciciōz cū eo portatione uētre et ex
ac nutreitione lactis rē. ¶ Cur pat
amat plus filium qm q mat. Rō. qz se
men viri plus fuit i eo / et eidē patri
similiore q matri. ¶ Cur pat 2 ma
ter nō tūz firmit suat guerrā filio
2 diu sic fili facit q eos. Rō. qz corp
2 caro 2 sanguis / s nō es. bñ auz diu
sit bñ illo bñ 2 tētatu et nutmēto sui
laboīs et i eo habeat tantē comodatus
ido cōtingit. ¶ Cur parentes amant
plus pñū filium q cetos. Rō. qz ē nou
nouis / et nisi esset niale q pñi sic a
maxēt / mlti periret. ¶ Cur cōuga
les plus amat vniū filium q qñ habet
plures. Rō. qz suū pignus hnt in eo
et cū nō habeat amplū eo ido cōtingit
¶ Cur auus et auia plus ceteris ppi
quis / sic diligit nepotē 2 neptē uel
nepti. Rō. qz ipi sūt radices germi
nis hui / bñ videt recuperatū 2 renoua
tūz q perditū erat 2 antiquatū. ¶ Cū
quidaz cōugales ita se diligit ardē
ter cū sint de extraneo sanguine
Rō. qz ex oplexiōe sūt siles ut abo
sanguinei rē. ul qz se i bōa disposi
tione planetarū gūderūt. ¶ Cur
quidaz cōugales se hnt sēp odio licet
adiuicē comoret. Rō. qz i p oplexio
ne natūe sūt nimis dissimiles. ut bñ

sanguineus et alt colericius / ul se iux
rūt i mala dispositiōe planetarū uel
malefitio herbarū sūt ligati. ¶ Cur
fēs carnales se ita diligit / et h se
habeat odio aliqua offensa 2 qd alti
corp offendat corā reliquo / ille suc
curret sibi repēte. Rō. qz sūt mem
bra vni sanguis et vna caro h par
tita. Idē Juditiū ē i sororibz. ¶ Cur
pñi qui ple plus se diligit iuicē qm
ter qm morēt disperse. Rō. quia
uirtus sanguis nō diuidit / ut pz de
fenestris carnis vni aialis qm ubiq
ē eiusdē virtutis. ¶ Cur cōsangu
nei ab iuicē exteaneat. Rō. qz cessat
bñs videndi et suēdi ul offensio it
ueiat. ¶ Cur vñ vicinus plus amat
vicinū q longinquū cū nō abo sint
de vna ple. Rō. qz sanguis ē affinis
vni ad alterū et p bñs se videndi
suēdi forte nā sanguis hnt viz rela
tiui. ¶ Cur duo soty sic se diligit
Rō. qz viuūt vno amore virtutis
qua utqz uult idēz. Idē iuditiū ē i cō
patribus 2 artificibus vni artis.
¶ Cur xpiani nō bene amat vñ sarace
nū et es / h utat ad iuicē et sibi sui
ant. Rō. qz discordes sūt i virtute
dei que ē maior q alius accidentis
¶ Cur hō plus amat canē q porcū
et gattaz q leporez / et equū q asinū
2 bonē q nullū et ita de ceteris. Rō
qz qñ ex eis amat est ei plus affi
nis i bona virtutes usus et fructus
¶ Cur hō plus amat bestiaz q li
gnū ul lapidez. Rō. qz cū eo aial h
affinitatē p vitā aiales. ¶ Cur hō
plus amat lignū q lapidez 2 fēz q
aquiā 2 ignē. Rō. qz magis

recipit utilitate uisibilis de p[ro]p[ri]as q[ui] plus amat. **C**ur pueri plus cito inuice cōgregat[ur] et libet[ur] comorant[ur] q[uam] sint diu[er]se p[er]les et ita de senib[us] et masculis cū masculis et de aui- bus cū aui[bus] cū aui[bus] et nō de ceteris aui[bus] p[er]les et eg[ro]s. **V**en[er] q[uod] virt[us] eta- tis i[n] silitudinē eos uic[er]t sic facit. Vnde dictū ē. Om[n]e sile suū appetit sile. //

Cur fiat nō sic i[n]amorat[ur] sua sorore que ē pulcra et delectabilis sicut i[n] ali- ena. **V**en[er] q[uod] soror ē eadē caro et idē sanguis ut p[ro]bat[ur] de manu q[uod] manū ad manū solo tactu q[uod] de tactu p[ro]p[ri]e manus nō capit delectū et ita ē de so- rore et oib[us] de p[er]le t[ame]n plus et mi- nus s[ecundu]m vicinitate[m] lineaz et sensum discretionis.

Signa mulieris grauide.

Signa mulieris grauide sunt multa it[em] que nūc aliqua dice- mus i[n] hoc loco. **V**n[de] scēdū ē q[uod] quā- do mulier ē facta p[er]gnas nō i[n] ea die x[risti] nisi p[re]suptione coitus facti. s[ed] añ q[uod] sit vni[us] mēsis cōpletus satis p[otes]t digno- sci ab ea et ab alio quia q[ui]s stomachus eiusde[m] mulieris t[ra]nsmutat[ur] i[n] aliud p[er] solitū. Corpus eia[m] q[ui]s t[ra]nsmutatur a statu i[n]statu ut a recto i[n] curuū et a sano i[n] sanū gutta ul[ter] colore et c[etera]. Nā q[ui]s mulier i[n] voce fit rauca q[ui]s i[n] flat[ibus] sibi creux ul[ter] coxa et q[ui]s t[ra]nsmutat[ur] a solitis morib[us] ut si solita erat ēē hu- milis effiat sup[er]ba et c[etera]. **I**n dimidio lune nō patit[ur] fluxus nec i[n] toto t[em]p[or]e grauidationis nisi sit ex magno acide- te q[uod] sic cōfigat aut flores hūdat ul[ter] embrio patit[ur] infirmitate[m] et cū ista cōfigat ip[s]a mulier credit p[ro]p[ri]e fetu[m]

verū ē q[uod] bñ est i[n] p[re]lo moriedū. **C**o- culi p[er]gnatis diminiūt. i. cōcūat[ur] cito sit fessa m[ult]o itinē ul[ter] alio labore aci- te ituet[ur]. pupille oculo[rum] sūt clariōes albugo oculo[rum] i[n] albat[ur]. i. spissior appa- ret. capita mamaz extēdūt[ur]. vbera conflant[ur] et i[n]dureant[ur] a dolore. spu- tus fit viscosior et forte sputat spi- ssius. p[re]dicta e[ss]e signa magis cōfigūt i[n] puella q[uam] i[n] natia a[n]oz[um] et i[n] p[re]u[er]i g[ra]uidatioē et scēda q[uam] postea. Scēdo q[uod] hec signa sūt i[n] om[n]i grauida ul[ter] i[n] maio- ri p[ar]te et quia nō patit[ur] fluxū tēpesti- ue se cognoscat grauidaz et ab illo ter- mio connumerat mēsem et uenit i[n] tumefat. dolore i[n] vemb[us] q[ui]s sentit. In vena rotūda c[ir]ca fundū appet[ur] yposte- sis. i. ut nebula carpina sicut boni x- bis et oio m[ac]rior ul[ter] p[er]ignior et i[n] ce- ssu aliq[ui]tuluz grauior post q[ui]tū men- sem.

Signa masculi accepti i[n] mulie[re] g[ra]uida

Signa masculi i[n] grauida mulie- re sūt ista. mama dextra fit grauior ul[ter] grossior et durior. sinist[ra] post quatuor dies paulatim. i. de die i[n] diem. **V**en[er] ē q[uod] post duos mēses fort[is] patet et deinceps et donec lactat gro- ssior manet et sinist[ra] fit grossa. **V**n[de] qui hoc nouit si nutacē i[n]ciat latan- tes et videat discrete ambas mamaz p[otes]t ei tute dicē q[uod] scio q[uod] peperisti et notata mama ei dicat et tūc audietes ueritate[m] ualde admirabūt[ur] volēs di- cere iudiciū p[er] maiori dicat que si fu- erit dextra dicat masculuz et sinist[ra] feminā. **I**te fit i[n] facie colorata p[er] p[er] solitū. pellis i[n] facie clara et mūda ac delectabilior. fit i[n] m[ac]rior solito.

ac bñ comedit.

ac bñ comedit et bibit et leuis recedit
et se sentit i pedibz nisi sit p accidens
ueter fit rotundus et ipelle extensus
ac durus / sentit tactus nec turbatur
multuz leui occasione. motus i uetere
fit freques idest / et die 2 nocte. Scedo
q si concipiat mulier masculu i sinist^a
pte conceptus no e ta bone complexiois
uelut dextea.

Signa feie concepte i mulie graida.

Signa femie concepte i muliere
grauida sūt ista. mama sinist^a
effiat grossiore dextea plenior 2 durior
ta e quodamō mollis ad istar pulmo
nis habens feustulas / eadez cūdam
duriciet et hoc e post tres mēses pau
latz de die i diez. vent fit plus logus
q rotundus / et parz extensus ac durus.
i facie fit pamaulosa / et i colore lūi
da. nisi sit p accidens fit etiā piguis
i carne plus solito / ato debilitat leui
labore et i cessu viarz et se frequent
sentit graue / nec habet bonū appeti
tuz ededi. deuenit pauidior solito oca
sione. spūtu fiat viscosuz / et flatuz
ei minorat uocē / ato pturbat hesita
tione hēy abi / graue uō habet porta
tuz ex femia respāi masculi. que si ea
conceptit i dexteo latere qd raro con
tingit puella erit melioris cōplexi
onis et mater se melius habebit / et
eg. raro egā mouet ei i uetere.

**Signa pbabilia quibz ad oculuz
2 intellectū sciū ut femia sit g
uida masculi ul femie.**

Multa sūt signa ignē 2 i spetie
quibz oīs hō sagax pē ppēdē
i muliere grauida vtrū habeat i ne
tee masculuz ul femina / ut illa q sup

diximus. et hoc accidit p lac pgnatis i
mulsiuz i palmā. manus pūs mūde q
steigas palmis ambabus et tūc app
ri et vide illi dispositionē nā si fuerit
i substantia spissuz et nō aquatam
signū e masculu. Si uō fuerit aqua
ticū / et nō bñ tenax tūc e signū femi
ne aliū modus mulget lac di super
speculū / et ibi pmutat siccari ad soles
qd si siccatu fuerit i modū p se patibi
lit signū est masculu / et si fuerit ex
tensuz / et lacerate siccatu signū e femi
ne. **I**n gromācia e istud experimē
tuz. fac tibi ostendē vna manū a gra
uida quā uolueris / et tūc cōsidera ma
nuz et ei mōstrenz et si fuerit dextea
est signū maris / et sinistra e signū
femine. **Q**uō habet notia quot
filios mulier debet hēe iuso p pti.

Quelibet sciat quot filios q
que mulier debeat habē iuso
pmo portatu. dicim q ai infans exi
uerit de uetee matris sue ac acceit
iosuz leuatus q fuerit de lecto p obste
trices aspiciēdi sūt nodi illi vmbilici
qui iungit matricē 2 quotq sūt tot fi
lios pōt adhuc habere 2 portare fa
tiens p qd qd et nō aplius. Sz si nllz
fuerit nodus / nullū filiū pē ampli ge
nerare et culpa erit sua nō vni si
deiceps nō gnabit. Scedo q si muli
er nllz nodū habuerit i se / nullū fi
liū pōt gnare / bene q faciat oīa que
sūt natiā ad cōcipiēdū 2 omī vice mli.
pdit nodū vnu qui cadit quoties p
ptuerit rōe. **Q**uot uō masculos
sit q mulier conceptuā p pmū filiū
scit ul filiā hoc modo. qz qd coronat
capilloz habuerit i capite qdā simili

tudine tot masculos est pitura i se-
cundo pti vna corona vnu significat
et nlla an feminaz ul' nemine alte-
rius gnis. **S**ignu gemidoru est
istud i vna grauidatione qm si am-
bo fuerit masculu/ ambe mame cre-
scit equaliter/ et mulier e macra
plurimu/ et bene colorata/ et si v-
nus e masculus/ et alter femina/
dextera mama e dura/ et mulier i
facie illi pti e macra et coloata
et i altera pte e pinguis aliquatu-
lus/ et palida ul' paniculata. veter
multu tumescit et i dextro latere
fit semp motus et fortis. i sinistro
uò rarius et debilis. **C**ap signor i femina guda qbz hnt
notiaa si embrio e san' ul' ifirm?
vivent' satis ul' moritur' ta i ue-
tre matris q' extra.

Signa sanitatis et ifirmita-
tis embryonis sut mlti. de
quibz hic volumus aliqua denotare.
Vbi gra duz cogtu est au' sit gene-
ris embrio sic dicim' q' si mama si-
gnificas embryones pus fuit pleu
et dura coueniet et postea effiaat
mollis embrio e ifirmus. Si uò m-
mis fuerit mollificata et pus e-
rat multu extensa/ et plena/ mali-
erq; doloribz tormetat' embrio/
penitus morit' an pti ul' in patu
uò couenienaz etatis pcepte. et es.
Exitus lactis a mama pgnatis e si-
gnu breuis vite i embryone/ et tuc
patit' egritudis. Si uò mulier auz
i pgnat' est bn sana et i grauidatio-
ne sana moriat' et mame no retea-
unt' a sui viuetute augmeti et duri-

aci. nec lac diffundat absq; violencia
signu e sanitatis et vite embryonis nisi
guis sit desuper signu latet a planetis.
Fluxus mestruu ul' sanguis i grauida
est signu ifirmitatis embryonis/ pot'
aque facit sile si grauida nimis graue-
tur sui/ et pauida effiaat' et diffidat e
signu egritudis i embryone et pue-
rite/ siue nascat' siue no. **H**uic ser-
moni addimas hac doctnaz q' gallat'
mamillaz i muliere significat pauata-
tem lactis. si tale bonu e et pingue
ut patet i lacte ouis respectu illius
capree et feuctu. i. caseo vtusq; **L**ac
ecia dextre mame e meli' illo sinistree

Nato ifante si visitet' a psona signu
salomonis hnt an nouu diez poit'
morie' i breui. **S**i ecia pgnans
sup teascat signu salomonis abor-
tit cito/ et si pillus nascat' sup aliqua
mamillaz embrio ifirmat' et forte
eadem muliere i breui si mama lacta-
tis i ore ifantis mltu teneat' sic de-
tes ac' ei nascit' et sine dolore et gi-
guaz iflatione lac mulieris nig'
et brunne et macre q' geasse e meli'
ifanti ad eu nutrienduz. **E**xpliat pma ps hui' libri de sca
phisonomie ne iap' et ps. phemiu.

Reuertens aut ad docternā phy-
nosomie i hoibz et bestijs, di-
cimus q' aie secut' corpus et ipse aie
sm se ipas no sut ipassibiles a moti-
bus corporis i quibus morat' certo
spatio vite teporalis in au' ultio se-
rat' sepat' et corp' manet. **H**oc at
manifestu e ualde de motibz p breui
etate vini ul' amoris ul' tristiae la-
boris et egritudis. causa e q' corp'

et aia sut vni cōpositōis. vñ agūt ⁊ pac-
unt. Scēdo q̄ it̄ cēta aīalia nō ē turpi
aīal ad uidēduz sine ornatu alēus q̄ hō
cū ē nudus neq; pauperi. nā bestie ter-
ree nuterūt ip̄z donec viuūt ut aues
celi ⁊c. Vbi grā sol dat ei lucē / bos se
totū et ei laborat ⁊c. ⁊c. et cōducit oīa
de loco ad locū. oīs dat ei lanā et ⁊c. ⁊c.
limū. Auis dat sibi pēnaz ⁊c. ⁊c. sūt ⁊c. ⁊c.
multa aīalia quibz p̄ oīilitudēz multi
hōies. i. vīri et mulieres appāt p̄t
bestiales mores quos hñt et teabere
vidēt ex vīsitatōz hūane natūe / se
applicātes mōibz bestiarz. nō tñ diam
q̄ ip̄i hōies sint ip̄a aīalia sed i tantuz
appellamus eos bestiales i q̄tū uidēt
errare ab vīitate hūana sapiētū ⁊c. sic
sepe dicūt ac p̄pe appellāt ab hīs hōibz
qui hñt odio bestiales mores ut in
hoc exēplo. videte hūc leonē hūc pō-
cū / hūc asīnū / hūc canē / hūc uulpez
hūc luppū / hūc ipatores / hūc abbate
hūc rustīcū / hūc monacū / hūc sanc-
tū / hūc angelū ⁊c. **I**te audiatīs
illū leonē. i. q̄ rugit ⁊c. clamat for-
titer sicut leo et ita de ceteris silitū
dīnibus. **A**dores eīz hōīz nō sūt
nisi passiones cōpositi corpōis ⁊c. aīe
et tales nō cōueniūt alicui sēp nisi
q̄tū discāueniūt ab vsū genarū in
loco regiois cōhabitacū. Sūt aut
mlta signa physionomie que penit
sūt cōia taz i aīalibz q̄ i hōibz ut ti-
mor formido / audacia pauor tristi-
cia amor / hōdūz sanitas egritudo ⁊c.
tñ scēdū est q̄ physionomiatio non
sic ē recta i bestijs sic i hōibz quoz
iuditūz ē solo vīfū sapiētis i mem-
bris parissimilibz et vērō ē q̄ p au-

ditū et tactū habet. Ita cogitio hōis nō
vidēdo vīrū cōueniēt habem. Judi-
tūz de illo et sic de muliere. Vbi grā
In vīro nāsū geossus ⁊ longus si-
gnificat īputūz magnū et es. sup
hoc quidaz dixit et bñ. Ad formam
nāsī cognoscat testa balardi. In mu-
liere pes ē signū uulue q̄ si fuerit
ei pes longus ⁊ stctus ac macer sig-
nificat vīlūz longū et strictū ac ma-
cerū et es. Itē mēsurā medij pedis x
nudi ē mēsurā totū longitudis uulue
vnicūq; vñ vsus ad formā pedis co-
gnoscat i vības mulieris. **D**e subti-
litate pellis i vīega et uulua cōgfat
p additionē labiorū oris i vīno quoq;
q̄ grossa labia oris significat pellē
geossā ⁊ subtilia subtiles. nares na-
si significat testiculos hoc mō quia
geosse ⁊ late significat latos ⁊ geossos
testiculos. subtiles ⁊ strictes pnos i
omī. quoz offitū dixit quidā testicu-
li nudi ferūt sup labia cili et fatūz
nō ferūt q̄ possint satiare foramē.
Semē cōsuat et ip̄z spandē curat. ⁊
Cognoscat ecā oīs iuuenis de iūgi-
nitate et corruptione p diūsa sig-
ut vterq; ad pīculūz nāsī q̄ manē-
te vīrginitate cartilago pīrule na-
si sentit et diuisibilis sed si ē violata
sentit pībilis. **I**n masculo vīega
erecta discoperit et es. et i muliere
os uulue i sinuat. Itē dicam q̄ signa
cōia p scēcia nō reputāt vt vīsus
oculorū ⁊c. **C**ausa est q̄ omīs ge-
tes bñ sūt q̄ p oculos ē vīsus ⁊ p
aures ē auditus. vñ sigs dicēt talis
videt q̄ hē oculos iā derideret et
ita de sene p signa publica senectu-

11 24
tis. Aues ad penā cognoscūt et ad bē-
gues. equi ad dentes. capre ad oculos
2. et. bñ si dicat leo 2 fortis bestia. pō-
chus imūdis. spēs audax. gatta ti-
mida. 2. et. pōca eiz et filia si uite ali-
qua dicere ab aliquo p scia nō repu-
taret eo q talia signa sūt corā 2 oibz
nota. bñ i hys nemo dubitat ut visu
ul cōit auditu. **I**te dicim q nlls hō
vidit unq hōies nālūt ul ueracit ex
tota filez cā bestie l3 dicat de lotys si
assimilati opatoe natūe i aliquibus
ut i mō strenosis ego nō gōdico ymo
possibile p artē et p naturā ut flut
ypocretaurus et adinothaur. vnde
nemo pōt phisonomizare p sig corā
siue sint hōis siue bestiaro sed p ppa
signa tm/que l3 omēs hōies possent
habere tm nō ea hnt i se. Quis enī
dubitat de signis cōibz et qd ea nō
nouit et idō hōi sapiēti nō cōneat q
corā aliquo dicat signū de cōibz ut
vidēs hōies fortē expiēcia dicat ille
ē fortis ut leo. bñ qdē sat q ille est
fortis 2. et. Oporter g nos dēmiare
sapiēt oīa et singula que ppe dant
scāz phisonomizadi ut ex hac scā
quisq scācūz eaz ut dicem apte in
sequētibz valeat it gētes omēs re-
uerētiā 2 honores fame cū pficuo
adipisci. **S**igna eiz illoz q dat
phisonomiaz i hōibz sūt ea q fiunt
i eis ex motibz corpōis. s. ex figurā
aste/sile ex quibuslibet mēbris 2
ex colore i eis leuitate 2 grauita-
te recessus flatu/voce 2. et. **S**acēdū
ē igit q mēbroz corpōis hōis ad
que ppe ptinet scā phisonomie x
aliud ē simplex ut lingua/epae 2 cor

Aliud nō cōpositū ut pes et man. quō ar-
hec oīa sint et habeāt in vno quoqz ho-
minū cui tradim p nōiātā scāz 2 nō
ālī aīali p ordiez capituloz sub su-
is rubrias uelut nobis videbitur
sicut et quibusdā aīis visuz fuerit
ut ypocreti/ Galieno/ et Almafiori su-
ffiaēt dicem si deus uolūt. Sed ante
q pueiam ad totā itētione smonis
nēi ex plogētia dicim q ualde caue-
duz ē oī tpe ab omiatiōe 2 societate
hōis ifortuati p opus natūe supioz
ut ab oī hōie cui sit diminutuz aliquod
mēbroz ut oculus 2. et. causa ē quia
quilibet talū 2 factus ifelix et ex sua
ifeliatate obstat felici i mltis. nocum-
tuz cui est occultū hōi ignaro cū ppe
nō possit ppedere de hoc nisi p vias
hui doctne ut p experiēciāz sui mali-
naz oīs hō se meli pōt custodire a
suo publico inimico iaz facta offen-
sa q ab hōie ifortunato. Causa est
qz nocumētū ifortunati ē occultuz.
Inimici nō publici. et ē sacēdū q nō
ē creatura tā bone cōplexiois que
si mēbro diminiuat q nō mutet sta-
tū suū aut i pei solito ul mltō i me-
lius qd raro cōfigit si diu uiuat. bñ
dictū ē. caue te dōbis a signatis. 2 ali-
bi. de hōie signato i aliquo nō ofides.
Signa cōplexiois rōe coloris i pelle.

Color albus i facie ul fuscus
id est iēmpotus qī ex albedine
et glaucēdie siue color gypsens et
plōbeus nālūt significat frigidāz cō-
plexione. **C**olor rubens 2 ruffus
i facie cōpositus ex albedie cū mltis
lentiginibz significat calidā cōplexioz
Color albus i facie cū subtilitate x

mollis morbide ac iternitas rubicundi-
tate significat tepatā complexionē. Color
brunus i facie significat bonā complexionē
Color i pelle lundus et ecia i vngu-
bus significat malas i firmā oplexio-
nez. **S**igna complexionis rōe coloris
i pelle et q̄tntatis i carne.

Color i pelle albus i carne sic
aut hñs aliqd ul' mltū rubei co-
loris i locis cōgruis significat colore
rubeo. **C**orpus i carne grassius et
i pelle albus et cōueniēt coloratū si-
gnificat dñū sanguis. **C**orpus i co-
lore brunū et i carne grassius cū ali-
quātulo colore rubei significat dñū
um sanguis cū melancoma. **C**or-
pus gracile siue macilētū significat
dñū colore rubeo. **C**orpus me-
dio cre. si int' grassius i macilētū. et it'
albus et brunū significat dñū sagui-
nis cū flegmate i aliq̄tulo melāco-
lie. **C**orpus qd' tactu sentit' mltū
calidū significat calidā oplexionē
Corpus qd' tactu sentit' plus fei-
giduz qd' calidū significat oplexionē
frigida. **C**orpus qd' tactu senti-
tur asperū significat siccā oplexio-
nem. **C**orpus qd' tactu sentit' mo-
lle significat oplexionē hūidā. Cor-
pus qd' sepe sudat et ex facili signifi-
cat bonā complexionē. **C**orpus quod
raro sudat significat frigida ople-
xionē. **C**orpus subtile et lenex
i incessu bonā significat complexionē
Corpus grue ac pigrū i incessu si-
gnificat malam complexionē.

Signa corporis calide oplexionis.
Corpora nālūt calida cito cre-
scūt i bñ ut pz i infantibus.

ac ipigūat' ul' desicāt' bene sibi appa-
ret p loca hanelūt' est ei manifestus
vox firma fortis et grossa. i coytu
sūt fortia et ei sepe appetitua. bñ
comedūt digerūt i gestat' mltis hu-
būdāt capillis i pillis p loca q̄ pti sūt
eritū i grossi qd' cōfigit a mltō calōe
cordis. ut patet i leone gallo. 2. q̄.

Signa corporis frigide oplexionis

Corpora nālūt frigida tardex
crescūt tarde ipigūat' bene
apparent sibi manifeste i magne. ha-
nellitus ei' pūis ul' q̄i absconsus. vox
debilis i auditu subtilis ul' acuta i
coytu sūt debilia. et raro ei' appetitua.
pax comedūt male digerūt i ge-
stat'. i pelle sūt albe sine roseo colore
capilli eoz sūt extēsi et longi. sū sūt
nigeri siue albi. et sūt subtiles. facile
timēt et expauescūt. ad laborādūz
sūt debilia. 2. q̄.

Signa corporis hūide complexionis

Corpora nālūt hūida i carne
sūt mollia et leuia. eoz iuc-
ture sūt occulte ac pante fortitudis
bñ pūū possūt durare labore. timi-
da sūt et pauida q̄i ex oī male dor-
mūt. sepe mouēt' ad luxuriā. nu-
da sūt a pillis. eis sepe oculi lacma-
ture pilli i capilli eoz sūt extēsi et
subtiles et boni igenij ad adiscēdūz.

Signa corporis sicce complexionis

Corpora nālūt sicca i tactu se-
cūt' aspera. i carne sūt ma-
cea i labore fortia et durabilia. li-
bent' bibūt et cōueniēt comedunt
iucture mēbroz sibi sūt manifeste.
capilli i pilli sūt grossi i ceri spi ac a-
spevi. **C**orpora tepata i summa bñ

comedit et bibit uix conuenientia suae
digerunt et disponunt. res ei sapient boe.
famescit in horis conuenientibus. gaudet
cum gaudetibus. bene dormiunt suos somp-
nos. se leuia sentiunt et vadunt leuiter
cito sudat. raro uel nunquam sternunt me-
diocriter in pigritate in facie sunt colorata.
in tactu sunt calida. quique sensus vigent
in eis conuenient uix conuenientia etatis
corporis et hore. 2. 2.

Signa corporis distempati et male sani.

Qorpora distempata et male sa-
na in omni sunt dissimilia corporibus
tempatis et bene sanis. bene male comedit
bibere non curat. male digerunt et dis-
ponunt. res ei boe non sapient. in horis co-
nuenientibus non famescit. non se plene tri-
buunt gaudetibus. ymo quasi tristificat et
manet tristes. male dormiunt suos somp-
nos. graua se sentiunt et grauius va-
dunt. raro sudat. uel non sudat. sepe hesi-
tat. uel sternunt. brachia extendunt. in
facie sunt palida. uel nimis colorita. quae
que sensus male uiget. non possunt diu
sufferre labore. cito res obliuiscunt.
multum sputant. in naribus eis habundat su-
perfluitates. quasi ad omnia sunt pigra. carnes
conflant. ut nasus. facies. et quique pedes.
et manus. oculi lacrimant. 2.

Signa complexionis cerebri.

Paruum caput. nalis habet paruum
cerebrum. et multitudo capillorum
est maxima defensio capitis. unde de co-
plexione cerebri ita dicimus. Si cerebrum
fuit calide complexionis homo habet ipsum in tactu
sentit multum calidus. capillis multis
humidat. et hi multum sunt grossi. oculi eius
longe uidet et uidendo discernunt. pug-
illi et sensus cerebri augmento. colore

capillorum diu durat. raro habundat superflui-
tatibus in naso. uix eius oculi lacrimant. et est homo
magne vigilantis cupidus. quasi omnis pul-
sorum et corde tendit ad nobilia. **S**i ce-
rebrum fuerit humide complexionis. homo ipse
habet in tactu sentit mollis et lasciuus. ca-
pillis humidat subtilibus et cito in colore
transmutat. est etiam luxuriosus. sepe sibi
lacrimant oculi. et forte aliter infirmant
ut sanguine res breuius uiuit. In naso
ei humidat multa superfluitas. uox ei so-
nat aliquantulum repedita. caput sepe do-
let. in persona est debilis. ex facili est pauidus.
Teneris est ingenii. pius et condoles aliter.
et plus simplex quam sapiens et uanipposi-
tus. **S**i cerebrum fuerit frigide comple-
xionis. hoc ipse habet sepe piger tardi
intellectus. dure capacitatis. grossi in-
genii. eius capilli sunt leues et extensi
tarde crescunt et in colore sunt albi. uel
quasi blundi. eius oculi raro mouentur et breui-
ter uidet. magnus est vigilans nocte.
stabilis propositi. et in labore uero tenax
et largus cum uoce. in tactu sentit frigidus
et mollis. subtilis ingenii est. et aliquantulum
durus. ad adiscendum sagax res. **S**i ce-
rebrum fuerit calide complexionis hoc ipse ha-
bens. capilli eius in tempore et tempore
sunt. unde in longum non cito crescunt sed bre-
ues morantur et rari sunt in cute ac gro-
ssi in substantia. et plus erigitur quam extensi. cito in
canitie conuertuntur et cadunt de capite ut
frondes de arboribus. oculi longe uidet
et homo est temperati iressus et motus. in naso
non multum humidat superfluitas nisi sit ex-
cedi causa. caput sepe dolet. homo est di-
u ingenii. uanus et dure capacitatis. **S**i ce-
rebrum fuerit calide et sicte comple-
xionis capilli nascuntur flauis fortis et

eruti ul' nigeri / ul' crisp. hō ē mltū luxu-
riofus et id cito canescit / parp dormit
i nocte. est magni ingenij. repetitū ite-
llectus et apphēsiōis. leuis ē i eūdo / et
salūdo. videt parp / et ē banus i agēdis
ac raro ei supfluitas ē i naso. ¶ Si ce-
rebrū fuit frigide et hūide cōplexiōis
homo libet dormit q̄ius male dormi-
at. agens ē i factis. sepe aggrauat pas-
sionibz reumaticis et p̄ncipalit i capite
et i oculis frequēt ei habūdat supflui-
tas i naso. paruz comedit et bibit. 7
Signa cōplexiōis cordis.

Cordis cōplexio si fuit calida
pulsus ē uelox / pectus aliq̄tu-
luz est pillosuz ultra etatē adoleſcēcie
i carne ē calidus. bōi ē appetit. i factis
audax. i ūbis asper. i dādo tenax. osti-
natus. supbus. iracūduſ. et sepe luxu-
riofus. ¶ Si cor fuit gplexiōis / pul-
sus ē ei tardus / pectus nudus a pillis.
tactus carnis frigidus. duri appetit.
debilis fortitudis. hanelitus art. box
subtilis et debilis q̄i piget i factis. in
ūbis nō bñ placidus / leuit palidus. x
parp comedit et raro bibit / et raro
luxuriat / si sit p accidēs. ¶ Si cor
fuit hūide cōplexiōis hō hūdat ca-
pillis mltis qui sūt longi ato et extē-
si. i coloz albi / ul' blūdi. mltis habūdat
pillis excepto pectore. i tactu est car-
nis mollis et i colore caro ē alba ul'
fufcha / et aliq̄tulū ē pinguis. multū
ē timidus / paundus / hebes / et debilis
i laborādo. ¶ Si cor fuit siatē gple-
xiōis / pulsus ē ei durus / corp totū
musculofuz i carne macerū. bene sunt
manifeste. pilli sūt grossi et curti p lo-
ca / pellis aliq̄tulū dura. i. geoffa et aspi-

Si cor fuit calide et siatē cōplexiōis
pulsus ē durus. et box fortis. pact
aliq̄tulū pillosuz pullis tortis / hane-
litus magis / tactus i carne calidus. a-
to mouet ad irā. iracūduſ manet et
ostinatus. ¶ Si cor fuit frigide / et
hūide gplexiōis pulsus ē tardus et de-
bilis / pectus nudū a pillis hanelitus
tardus et puus. tactus carne mollis
frigidus nō facile irasat / et ato iras
remittit. **Signa gplexiōis epatis.**

Epatis cōplexio si fuit calida
cognoscat ex āplitudinē venarū
et ex siccitate noxe. bñ hō hoc hñs
nālit ē fortis i facie coloratus. bri-
na ei ē ticta multū. et egestio calidi
abi nocet ei / qz ipz rescaldat / et etiā
hūdat hūore colexiatis et mlti pillo-
riz sub ypoandriis. ¶ Si epas fuit
frigide gplexiōis uene arte / appetit
nova eū sepe tenera et i mltitudine.
hō ē debilis. mltō flegmate habundat
ut sputo et mucalagie i naso. vrina
ē alba ul' quasi egestio. Idē sepe hūn-
dat uetositatē et mltū sibi deficiūt
pilli i ypoandis. ¶ Si epas fuit hū-
de gplexiōis ei sanguis ē turbidus
corpus totū ē pigre uetere / sit fūale
gflatuſ. caro sentit mollis / pellis i
facie ē pallida. ¶ Si epas fuerit siatē
gplexiōis / pauco hūdat sanguine
totū corp manet macerū / uet gea-
llis et i facie ē paucis color.

Signa gplexiōis pulmonis.
Pulmonis cōplexio si fuit cali-
da box ē geoffa / hanelit ma-
gnus / pectus amplū et geoffuz. ¶ Si
pulmo fuit frigide gplexiōis box ē
subtilis hanelitus puus. pect⁹ stctuz

et subtile. **S**i pulmo fuit sicce gple-
xiōis / vox ē clara / os sepe siccū. pauca
salina. **S**i pulmo fuit hūide gple-
xiōis / vox ē clara / os plenū salina
et raris bibit. 2°.

Signa gplexiōis stomachi.

Stomaci cōplexio si fuit cali-
da / digestio ē fortis / appetitus
magnus. sepe famelat et satit. frequen-
ter ei dolet caput / et oculi patiuntur.
cito wasat / et cito reuēit ab ira. **S**i
stomachus fuit frigide gplexiōis / di-
gestio ē debilis. appetitus ē paucus. ra-
re patit famē et sitit. caput manet
sanū et oculi diu stat sanī. **S**i sto-
machus fuit hūide gplexiōis raro pa-
tit satit / et ore ei hūdat sputum. et
naso multa supfluitas. cito et sibi ad-
uenit nausea / vomitus / scotomia
et vertigo. **S**i stomachus fuit sic-
ce gplexiōis / ore sitis hūdat. lin-
gua aspera / noxa sicca / et cū pemeitu
ul debili exitu gulla aspra / et cū aspe-
ritate inglutaturatur. 2°.

Signa gplexiōis testiculorū.

Testiculorū gplexio si fuit ca-
lida ptes pique uestiūt ml-
tis pillis ingreis / et erigis. virga uir-
tuose erigit / sperma exit et substantia
multū grossa et viscosa / et cito exit cū
fecundatōe coytus et an cōplementum
etatis cōtingit / grade desiderū coytus
bene sup virgā manifeste apparet /
nerui corp sūt fortes / et pellis grossa.
Si testiculi fuerit frigide gplexio-
nis ptes vicine sibi sūt multū nuda / a
pillis / et illi qui ibi sūt extēsi sūt vir-
ga raro erigit / et debile sperma exit
liquidū / et tarde. bene ipso sūt gueni-

ent oculi / nerui debiles / pellis subti-
lis et mollis. **S**i testiculi fuerint
hūide gplexiōis / multo spermate
hūdat / et satiat. coytū tū ē aqueus
et albū qū ut lac et nō bñ utile ad cō-
apiēdū tardat multū semē ei terre
pellis et multū nuda a pillis et subtilis.

Si testiculi fuerit sicce gplexiōis
sperma ī eis gnat paucū tū illud est
spissū et viscosū et utile ad cōaple-
dū. virga debilis extēdit / pilli corp
sūt breues erigis et grossi ac aspi pel-
lis nō magis grossa qū subtilis. **S**i
testiculi fuerit calide et hūide cōple-
xiōis virga potest erigit / et erecta
manet breuit. sepe ead mouetur
ad coytus et multū semen emittit.

Si testiculi fuerit frigide gplexio-
nis et sicce virga tarde erigit / et cito
pdit virtutē / parū semē emittit qū
nō pot exire coytu cōpleto. 2°.
de noticia ptiū ī oibz aīalibz.

Que oibz alijs mēbris corpōis
nālī ē calidus et ex calore
ipū totū corpus aīalis viuificat / et te-
net calorem ī cētis ptiū sūi et ipū rec-
pit a supiōi ī fusione ī quo sic corpū
manet cōpactū vnde a calore cor-
dis cētē ptes corpōis calefiūt / et sic
possumus dicē qū cor ē fons īnati ca-
loris et origo. postea ē epax et post
illud sūt cētē ptes carnis et pulpei
Cerebrū ē oibz ptiū corpōis frigi-
dus / et hūidus ad gūi / calōis cordis
bñ vñū tēpat aliud. **A**ddeps nālī
ē frigida et sicca quadā hūiditate co-
agulata. os nālī ē frigidū et siccū
Ad dedulla ē nālī calida et hūda oīs
cartilago. oīs vena et neruus parū

29
culus et uentriculus est frigide et sicce nature in et minus quam os. **C**utis est tepata et ipse illa que est in nodis manuum. **M**er uorū quod oplexio multū diffificat quā illi nervi qui per grediuntur a cerebro humidiore sunt quam qui a nauta nascuntur aut in sua complexione viciantur complexioni cutis que dicitur tepata. **G**landule sunt frigide et humide et omnia membra que generant lac et ut mame. **S**perma ut testiculi et salivā ut pulmo. **C**aro multū diffificat eorum secundum oplexionem membri et calidior et minus calida tam omnes carnes carnes rectes absque sale sunt calide et humide salite uero calide et sicce tam diffificat in hoc secundum locum partium animalis et quantitates salis. **C**aro mediocris. id est. melle macra et grassam tepata est in omni qualitate. **V**erū secundum ueritatem caro bene macra et pinguat et grassa macrescit. **C**aro porca castitati edī anni unius agni vituli pullos galine caponis et cetera bona est et laudabilis eo quod facile digerit et generat bonū sanguinem. **C**aro volatiliū fortior est ad digerendum quam gradietū et quod ex eis est melius sub lacerati lingua pes os et epax. **O**mne ferrox et assatū calidū est et siccat verū dūm ad digerendum et personā reddit macra. **O**lfu est calidū et humidū. **Q**ua sorbilia bona sunt et sana et ex eis melius est vitellus albumen. **C**aseus malus est in cibo tam dulcis quam salitū tam vitior est dulcis et per cibū ceterorum quod recte facit digerere. **V**itruū bonū est et sanū. **L**ac plus est malus quam bonus et in estate melius. **O**mne membrū animalis quod toto plus est nervosius tanto plus

est frigidioris nature ut pes. et cetera. **S**igna repletiois malorum humorum

Repletio malorum humorum qua sollet infirmitas generari ostendit per hec signa. nimia rubedo in facie paliditas in pelle et in unguitibus. frequens extensio brachiorum. plurima ossitudo. spissa sternutatio. grauis dormitatio plenitudo uenarum exitus sanguinis de naso ex facili et sepe grauitas capitis ut dolor frontis. tumidus aureus lacrimatio oculorum et pruritus in eis. timor de plano. inherencia corporis ad eundem ad laborandum turbulencia soliti sensus. magnitudo pulsus. dissolutio ueteris. vrina turbida. non uoluntari appetitus comedendi. et debilitas in tota persona.

Signa nimii sanguinis.

Quoniam sanguis nimis humidat accidit pruritus quasi ubique carnis et principaliter in brachijs. In facie humidat rubedo. continue dulcedo oris sentit ad saporem per solitum. sunt vesicule in ore et in labijs. quidam ardorem sentiunt in pectore quos carbunculos appellant quibus persona perdit comedere et suos sompnos. vrina multum rubra et aliquantulum spissa corpus pinguescit. res sapiunt bone in esu bene appetit digerit et deponit. et cetera.

Signa nimie colere.

Quoniam ex colera nimis humidat accidit in facie color aterius amaritudo in ore. aspitudo in gula. sitis multa. pauca salivā lingua sicca et aspera. sepe dolet caput. os siccū debilis appetitus et omni die tardus. vomitus aterius uel viridis cum multa amaritudine. egestio

11
30
erit sicca dura et paucha q̄ adusta et fe-
cilentia mltū cū mltō p̄mitu et labōe bri-
na tenuis et atrina et ignea et clava
vigilatio multa. dormitio paucha. siue
cirtus sompn̄. caro macea et cor ista-
bile de vnoq̄. 2. c. 11

Signa nimy flegmatis.

Som̄ flegma nimis hūdat in
ore accidit nimia mltitudo sali-
ue. i. sputus mltus. qui si fuit albus
et fluidus ē bonus. et si viscosus ē ma-
lus. paucitas sitis. **O**s madidū gi-
la mollis et lingua. raro bibit ul' nūq̄
nisi ī p̄radio. vl' cena. vrina exīt alba.
ī cūdo piger ī laborādo debilis super-
fluitas hūdat ī naso. oculi fuit gra-
ues et sompnolet. sompnus sit lon-
gus caro vndiq̄ sentit̄ mollis et lapsi-
ua. appetit̄ debilis. paucis acerbis.
digestio tarda. ī facie color albus. si-
ue roseo colore. egestio mollis et pau-
ce fetiditatis. ī adiscēdo et velocē capa-
citas. oculi sepe lacmāt̄ et p̄pe circa
mane pilli cito crescūt et vngues.

Signa nimie melāconie.

Quoniam melāconia nimis regnat
accidit ardor stomachi mltitu-
do appetitus canī color fuscus ī facie.
sanguis ē niger et spissus. vrina nig-
ra ul' aliquātilus ruffa trahēs ad vici-
ditates ul' ad paliditatem. corp̄ ī tactu
sentit̄ frigidus. hebes et ī labore cō pe-
des frigidi sūt mltū. cor suspitosū. p̄
ex cogitatu tristis. facile ressa tenax
amās stare ī solitudine pauci cibi et pot̄.
Notula docternalis. 27

Natura nichil facit frustra et ī
uno q̄ sepe facit q̄ meli' ē et idē
nulla qualitas ē otiosa ī aliq̄ corpore

scēdo q̄ hō a natiuitate sua usq̄ ad seni-
um deficere nūq̄ cessat nascēs ut mo-
riat̄. **I**n calida regione nascūt̄ gētes
brune ī pelle ut patet de ethiopsis ul'
rubeae albedie aliquātilus ī mixtura
carne. sūt sicce. crispōs capillos. ac-
grossos et asperos. **I**n frigida regi-
one nascūt̄ leni gētes longe ī pelle
mltū albe aut liuide. vñ acapillis ul'
q̄ qui ī sio esse sūt exotēsi. albi et blan-
di. **N**ota q̄ regio et mltiplex. si ī pro-
uincia et ī matrice mulieris q̄ sūt q̄
sūt calida creatiūa gnat̄ et gnatā x
manet nigra. ul' bruna 2. c. et si fuerit
frigida effiat̄ alba plus et min' s; re-
gionis oplexiones. de natūa nimie
habūdācie hūorū p̄ somnia.

Dividitio cognitionis somniorū
ita dīcām q̄ eorū aliud est uero
aliud uō falsū. **I**tem sompniorū ali-
ud significat de p̄tīs. aliud de p̄ntibz
et de futuro. et aliud nichil significat.
nisi fantasiaz. et oīa ista attēdūt̄ esse
a q̄busdāz p̄ etate p̄tē abū. et p̄ tps
lunatois. qz aliē videt ī sompnis pu-
er. aliē et aliud iuuenis. aliē et aliud
senex. aliē et aliud mulier ī quolibet
sui statu. **I**tem sompnū an digestiōis
cibi sūpti ul' nichil significat. ul' ante
de p̄tīs siue sui siue aliū quocūq̄
mō ut visu 2. c. **S**ompnū ī digesti-
one facta si nō p̄fecta significat de p̄-
sentibz fctis. s; fiat cū inuallis. **S**om-
pnū post opletā digestiōne cibi x
assūpti significat de futuris oīo. vñ
cū quis dormiēdo se aliqd somniat̄
et ex iatatiōe somni sibi videat̄ exte-
neus et magne significatiōis et uellet x
scire qd significet cōfessz surgat et illd

uocet aut nō dormiat plus sup lat sup
qđ illd se sopmauerit ⁊ tūc recordabit
ī die nisi mltā sopnia viderit logō dor
mitu. **I**n die aut si aliqd illd sopni obli
tus sit geatet sibi caput retroresū ubi
ē virtus memoriē ⁊ tūc cū pmeditatio
nis auxilio facile ēit memore si deus
uoluit. **I**te sopniorū qđā significat
lucenz qđā dapnū qđā tristitiaz. qđā
egreditūz qđā sanitatēz. qđā gūerā
qđā pacē. qđā laborē. qđā regē. et qđā
solūmō explanatiōez sopni. Vbi
grū cū homo se sopniat ī debita hora
sui stat. aut capē lucēū significat. aut
pdere dapnū significat. plorare ga
udiu significat. vidē tristitiā significat
uelle curē ⁊ nō posse īpeditū sig
ficat. et ita de ceteris. s qz sopnia sunt
satis exposita libro sopniorū p ordiez
alphabeti quē ponem⁹ hoc uolūte libri
ī dco hēc dicta sufficiant. ⁊ Somp
nia significācia dñiuz sanguis.

Quoniam sanguis regnat hō se sopni
at videre rubeū colozē. ut vi
nūz zinapreūz. ticta scarletā. zēdalez
rubeū. ul' violatū. morellūz. rosaz. eu
geanataz. sanguinē fufūz. facē nup
tias. ul' sponsalia. ul' ēē ī talibz. come
dere abūz dulcēz ⁊ rez sapidaz. setire
uētūz. ponē uētōsāz ī carne. aliqn ei
videre carnez sanguinolentā. ⁊c.

Sopnia significācia dñiuz colere rube.

Quoniam colera rubea regnat hō se
sopniat vidē ignē ardētēz. ut
domū ⁊c. carbones viuos pruna. ac
cēssaz sintillas. dibanū. fornacē. cerēū
fulgur audire. tonitrua. celū rubeūz.
ignēz. inflamataz lapēdaz. lapadē. li
tez ūboz ī duos ul' āplūz pugnaz

passionē rumorez. zallūz. lothōnē. Re
calchūz. aurūz argētūz. auripimētū. ca
pillos blondos. amara comedē. ⁊

Sopnia significācia dñiuz flegmatis.

Quoniam flegma regnat hō se sop
niat videre plūiaz. ul' audire
mare. flumē. fontēz. aquaz. canalem.
puteū. lacūz. nauē cūtez. piscez. rete
limū. abluere aliqd. ut man⁹ drapum.
vidē colozē albūz. ut cerūfaz. calzinā.
linū. bombacez. caseū ī aquā salsā. su
gulos. aurire aquā. lacmas. sputum.
vernaz. syrūpū. lēsiūz. nataē capi
llos. ul' regulas stillare. ⁊c.

Sopnia significācia dñiuz melāconie.

Quoniam melāconia regnat hō se
sompniat vidē nigreū colozē
et fufūz. ut fumū ⁊ tenebria. sepul
turaz. īfirmū. hospitale. ossa mor
tuoz. cadānez. timorē. panorē. tri
stiaaz. īpotēciā. esse ī carcē ligatum.
necatur. dyabolūz. stercus. ⁊c. Som
pnia significācia caliditatez.

Quando gstat calida gplexio hō
uidet ī sopnis se stuare. bal
neare. ad soles stare. p ignē īcedere
se igne scotare. ul' ferro calido. aut
aqua. **Sopnia significācia frigiditate.**

Quando gstat frigida cōplexio
hō ī sopnis videt se ēē ī loco
frigido. glaciēz videre. ul' tāgere ni
uez. brūmā. ferreūz. plūbiūz. lapidē
ex frigore tūiare. cōstallū. albumē
oui. lac coagulatum. ⁊c.

Sompnia significācia hūiditatez.

Quando gstat hūida gplexio hō
uidet ī sopnis tāgē rē mollē
et leuē siue teneraz. comedē panēz
reātē. bibē brodiū. mīgē. aq palpare.

11
32
Somnia significancia siccitatis.

Quando constat siccitas complexio homo uidet in somnis uolare in se fieri in sultus aliquid leuitatis cape et aue uolantes penas folia arboris scilas motum curare expone aliquid uel distillare. **Somnia significancia repletiō nem hūorū ī corpore.**

Quando repletiō hūorū ē ī corpore hō somniat se uidē agere uari ab aliquo uel honorari p uolūtate aut uolētiāz uelle ire et nō posse aut se leuare nec ex debilitate ualē.

Somnia significancia malos hūorē.

Quando ī corpore sūt mali hūores et nimis regnāt hō uidet ī somnis ire p loca cenosa fetida putrida tāgē limū letamē steracis succum mēstruū rez turbulētaz. et

doctrina augurioz.

Auguria sūt ī canonibz ecclie uetita tū dicit q augurioz auguriarū ē bñ significat diuinationez q accipit p obuiationez hoīs uel alius aialis uel p auditū uocis hic et hec augur gto huius auguris idest qui uel que p tale scāz uideat res futuras et sūt p signa huius scāe sigla ī gñe iudicare. **Uñ scādū ē q augurioz quedā significat bonū euentū ut ofert. i. pponēt. qdā malū euentū ut inaxam et arenaz. et qdā medius ut utrūqz ut fer et cōfer.** **Sūt eīz quedaz notabilia quibz ppe auguria cōsiderāt ut strenuitatio ossitatis uolat amuz. cantus canū uox audita locutoris cōpropositū negotiū et somnū āncedens.** **Uñ hō facit augu-**

riūz hōi sicut cetera aialia faciūt ut aquila cornicula nicticorax. coruus bubo. pichus. gatta. canis. porcus. equus et. ut hēt in libro augurioz.

Item augurioz qdā sūt an. qdā pte. qdāz dextere qdāz sinistre et cū dixer sa sint ī sua dispositione qdlibet illoz ppe notat et expō nōie cōgfat īnt ptiaduz. **Uñ dicit q anguria sūt x nūo duodecim adistat. xij. sigz cet. 2 sūt hec. fer noua fer uetus ofee emponēt scassare noua scassare uet. et hec sūt ī dextero latere.** **I**n sinistro uō latere sūt. ofee uetus ofee noua. viaraz arenaz. scāssare uetus et scāssare noua. **Cūz aut ista nōia sūt grauiā et mltz significatois iō placet nobis ea exponē sufficiēt.** **Fer noua ē auguriū qñ tu exieris de domo tua cū eūdi facē aliquid et eūdo uides hoīez uel aliquā aue eūdo uel uolādo ita q se poāt an te ī sinistra pte tui et istud ē tibi signū bonē significatois sup negotiū.** **Fer uetus ē auguriū qñ tu exieris de domo tua causa eūdi facē aliquid et eūdo pus iueis uel uides hoīez uel aue pausantes ante te ī sinistra pte tui. Istud ē tibi signū male significatois sup negotio.** **Cōfer est auguriū qñ hō uel auis suo itinere uel uolatu an te trāsīt ueniēs a sinistra pte tui et tēdens ī sinistra dextera euanesat cū gñā ē viaraz. Istud ē bonū signū tibi sup negō tuo.** **Viāz est auguriū qñ hō uel auis suo itinere uel uolatu an te trāsīt ueniēs a dextera pte tui et tēdes ī sinistra euanesat istud ē tibi bonū signū sup negotio.** **Cōfer noua ē auguriū qñ pus**

inuenis hoīez ul' aue cūtez ul' uolante
et se repausat an te i dextera pte tui
te vidente. **et istud bonū sup negotio**
tuo. **C**ōfer vetus ē augurū qn pū
tuenereis ul' vides hoīez ul' aue se re
pauſantez i dextera pte tui. **et istud ē**
malū signū sup negotio. **C**amaf
ſar noua. ē augurū qn vides uēre
hoīez ul' auez poſt te. ul' tūſire te. **et**
ante q̄ pueniat ad te ul' tu ad eū alia
bi se repauſet te videte i dextro la
tere tui. **et tūc ē bonū signū sup nego**
Camafſar uet. ē augurū qn uis
poſt te hoīez ul' aue i loco pauſatē ita
q̄ ſit tibi i dextro laſe. **Iſtud ē tibi ma**
lū signū sup nego tuo. **C**caſſar x
noua ē augurū qn vides poſt te hoī
nez. ul' an te auez cūtez. **et an q̄ pue**
niat ad te. **et tu an eaz i loco repau**
ſet te uidete. ita q̄ ſit tibi i ſiniſtro
latere tui. **Iſtud ē tibi signū bonū sup**
negotio. **C**caſſar uet. ē augurū
qn vides poſt te hoīez ul' auez i loco pa
uſantez ita q̄ ſit tibi i ſiniſtro latere
tui. **Iſtud ē malū augurū ul' signū**
tibi sup negotio. **C**Emponet cau
gurū qn hō ul' auis uenit de laſe ſini
ſtro tui. **et tūſit ad dexterū. nec eum**
uides repauſare. **ſed enaſat a te.**
tūc ē bonū signū tibi sup nego. **C**A
renaz. ē augurū qn hō ul' auis a de
ptero latere tui vadit i ſiniſtro tūſi
ens poſt egz tui. **et eū vides alicu**
bi repauſare. tūc ē tibi malū signū
sup nego. **ut aut ſingla q̄ dixim⁹ e**
uidet⁹ intelligat⁹ libri augurioꝝ
hic ponimus in exemplo.

S Noticia ſternutatioꝝ.

Sternuto ſternutatioꝝ. **et**

ſignificat ſternutatio. **et** hec ſternutatio
hui⁹ ſternutatioꝝ. i. ipſe actus qui dicit⁹
ſternutatio. **nec aliud ē ſternutatio**
q̄ ſumofitas vaporū que aſcēdit i ca
pite uſq̄ ad cerebrū. **et cū ibi plus ſep**
hūdat. plus nocua q̄ ſunatua. **a**
nā depellit. **et cadēdo exit i ictu per**
nares. **et os. pōt aut uetari ſternu**
tatio ne fiat. **qz qn ſentit⁹ q̄ ſigē. ſi ocu**
li parz ſentit⁹. **q̄ ſentit⁹ ceſſat. et aliqñ cū**
caput purget⁹ a malis vaporibz. **ut dom⁹**
a fumo qn expellit⁹ a vento. **C**Quid
aut bna ſternutatio ul' due bōi ul' ma
li ſignificet. **hic ponā exēplū.** **C**Dū
eiz aliqz hō cogitauit sup aliqz nego
tio emptōis ul' itinereis. **et. et fece**
rit duas ſternutatioēz ul' quatuor.
aut ibi p altero ſacte fuerit. **confeſt⁹**
ſe leuet ſi ſedeat. **et ſi ſtat i pedibz**
ſe moueat. **et iapiat ire cū oplendi**
negotū ſiue iromittēdi. **qz i eo p**
ſperabit. **et ſi fecerit ultra quatuor**
ſternutatioēz nō ptinet ſibi ſuper
ſed. **cū ſit ſub dubitatioē ſacēdi uēiti**
tez. **niſi illud uidat adhuc p aliud ſig⁹**
ut ouatiois. **et. Si nō fecerit bna**
ſternutatioēz ul' tres oīo relinquat.
oīa taz i dicēdo q̄ i ſacēdo. **eo q̄ non**
pōt de facto puenire ad bonū ſine n
ato. **nec facile.** **C**Ite ſi duo hoīez q̄
i bno momēto fecerit duas ſternu
tationes. i. quilibet fecerit ſua ſternu
tationez. tūc ē bonū signū hōi ſacē
ti aliqd ppoſitū i cōto ſed. **bn ſtatim**
iapiat negotiū. **et pſperabit.** **C**In
igreſſū maris cū negotiatiois. **et eadē**
p ſeaz due ſternutatioēz ei bonū ſi
gnū ſignificat. **et eſ. ut de bna uel**
de ſcia. **C**Ite cū quiſqz recet⁹ uenit ad

locū vna sternutatio ei bonū signum
 significat et cō. ut 2. ul. 4. 2. 2. Itē vna
 sternutatio ī aliq̄ re p te fca p quēp
 de familia domus bonū significat ut
 lucerz 2. 2. **¶** Due vñ malū significat
 ut dāpnū 2. 2. **¶** Verū ē q̄ ille qui ster
 nutat recipit pte significatiōis hac cō
 ditione q̄ ceti ptiapabūt cū eo dīllo
 cūctū. **¶** Itē si due sternutatiōes fi
 ant oī nocte ab aliquo et istud conti
 nuet p tres noctes signū ē q̄ aliquis
 de domo moiet ī breui ul aliud dāp
 nū domui cōfiget ul maximū lucerū
¶ Itē ī introitu domū nouit si aliquis
 heat vna sternutatiōes tute intret
 eaz habitaturus si nō due exeat et
 eaz nō habitet. **¶** Itē hoīe iacēte ī
 lecto suo si bigillauit et fecerit vna
 sternutatiōes est sibi signū malū
 ut infirmitatis ul dāpni. Si vñ dor
 miebat et vna fecerit sternutatiōes
 peius significat ut grādē tribula
 tiōis mortē psoē ul impedimētum
 gūissimū aut vep pditiones. **¶** Si
 vñ aliq̄ iacēdo ī lecto suo duas fece
 rit sternutatiōes 2 bigillet signū
 ē boni ut lucerū ul sanitatis 2. 2. **¶** Si
 si dormiebat tūc ē meli. Et si omī
 nocte due fiat usq̄ ī tciā noctē tūc
 est signū oportunū aut ī lucro aut
 ī alio honore 2. 2. **¶** Itē si aliq̄ tota
 die iuxit ut mercator ul peregre
 nus aut pti ī die et se repausauit
 ī aliquo hospitio et ibi repēte faci
 at duas sternutatiōes locū mutet
 idest vadat ī aliud hospitū eoz p spe
 rabit aliq̄n adūsabit. **¶** Itē cū quis
 petēdo aliq̄ causa opandi ipaz rē ul
 tetigēit ul habuerit unā sternutatio

nez cōfestz se sepat de loco illo et pmit
 tat oīa illic et alibi tēptet 2 tūc inde
 pperabit aliquatulus sed si habuerit
 duas sternutatiōes tollat ipaz rem
 secure et eaz nō pmittat nec ampli
 differat. **¶** Itē siq̄ post pactū factū
 nup de aliquo vna sternutatiōē fece
 rit tūc eū significat q̄ oīa ī pacto fac
 ta stabūt fixa. Si vñ tres fecerint
 pactū nō suabit. **¶** Itē si q̄s sumo ma
 ne ī die lune cū de lecto se leuauerit
 habuerit vna sternutatiōes ei significat
 q̄ totaz ebdomodā habebit pperā lu
 cro ul alia gsolatiōe. Si vñ duas habu
 erit totū gūz eū. **¶** Itē siq̄s pdiderit
 aliq̄d vt equū anulū 2. 2. et eriet dō
 mo sua cū eūdi tēptare et ī exitu habu
 erit vna sternutatiōē significat ei
 q̄ rē suaz recāpabit 2 ato. si vñ duas
 hūerit nūq̄ rē iueiet. **¶** Itē si die do
 minico sumo mane cū q̄s se leuat de
 lecto duas sternutatiōes hūerit ei bo
 nū significat. vna vñ malū significat.
¶ Itē an prādū ul cenā q̄i volēs iape
 comedē duas sternutatiōes faciens
 bonū significat vna vñ malū. **¶** Itē
 post prādū ul cenā vna sternutatiō
 bonū significat due vñ malū. **¶** Vir
 infirmus iacēs ī lecto si timeat 2 diffidat
 et heat vna sternutatiōes signū ē mor
 tis si vñ duas euadet. **¶** Mulier gra
 uis infirma si ī lecto hūerit vna ster
 nutatiōē ē sibi signū libatiōis due
 vñ mortē significat. 2. 2. **¶** Expliat 2
 ps libri phisonomie. nūc iapit
 tciā ī qua cōtinēt capla physono
 mie ī spē utusq̄ sexus. viri 2 mulieris.

¶ D ptielas qdē cor vtriusq̄ sex
 videt viri 2 mulieris pti reu

tentes s; seruz forme cui libet p;one in
 oi statu sui diam q; physonomia e ige
 niosa scia natue p qua cognoscat uetus
 et bitu cui libet aialis. et q; mebroz
 qda sut simplici ut lingua cor etc. qdi
 uo gposita ut oculus nasus etc. pecto di
 am q; mlti sut signa que simul bnuu
 suma quoz dat iuditiu sapieti. et io sa
 endu e q; multiplex e deia it vno et
 mulierez cadens i iuditia scie que diat
 physonomia q; accipiecia e ppe in vno
 et ppe i muliere. causa e q; vno in oi
 gpositione ipaz plen gphendit q; my
 lier ut euideter apper i scia canonuz
 que sut infra p modu capituloz. et ob
 hoc diam q; p viro itelligat ppe iudi
 ciz bnuuq; capli. et p muliere ppe
 tepato tn itellectu ipoz ad eadez. **E**
 re magnu ingeniu uult adhibei ope
 rois oiz que sut nacta hinc sensui
 collectoiz pus q; iuditiu pferat ut usq;
 sexus cu caus euenerit i aliquo iudi
 candi. videm eiz vno i facie gstilez mu
 lieri que cu sagat aspeceim sic et
 sic vidam de illo i ita de cetis pti bz cor
 poiz vt man etc. **V**idem i muliem
 i facie i hac ut casualit gstilez vni viro
 sola dispositione mebroz. s; taz altera
 p ptiu corpoiz ut man etc. q; faciei
 nuq; iudicam de illa q; admoz de viro
 possum nequa; iudicare sed alit i de
 biluz p eo q; gplexio mulieis ualde di
 stat a mera ratoe et a gplexioe viui
 i oibz nisi vno mo qui diat mod cois
 sed de coi mo due ptes attribuit viro
 et taa mulieri bn voletes ordiez o
 nuu i singlao ptiu retine mebroz
 a capite nuc iapiem pncapalit i po
 nem rubeica bnuuq; pti toti corpo

ris huius et no alit aialis ut opus
 nostru sit faali oi lectoi et conuati
 oibz mebris pncapalit a sumo capi
 te usq; ad platas pedu finiem ipm
 opus. ai auxilio dei maioris oibz dy
 qui aucta creauit i voluit i creata x
 discreuit solus gubnas oia i dispo
 nes magno regimie scie q; no fallit.
de Capillis.

Capilli plani. i. extesi i colo
 albi ut blondi si sint stiles ut
 molles significat hoiez naliu timidum
 corde debilez viribz pacificu i socia
 te satis vbiq; conuientu et masuetuz
Capilli grossi et exiti ac breues
 significat hoiez naliu forte securuz
 audace i quietuz vanu sepe falacem
 cupidu pulcroz et plus simplicet q;
 sapietes h; fortuna ei faueat. **C**ui
 capilli sut multu crissi significat ho
 mine duri ingeny aut mltu simplia
 tatis seu utruq;. **C**ui capilli sut
 multi sup tempora faciei i sup frons
 quibz frons ualeat iudicai pillosa sig
 ficat hoiez simplice vanu luxuriosuz
 cito credetuz alteri. i moribz i logla
 rusticanu et grossi ingeny. **C**ui
 capilli sut mltu exiti i eleuati i cope
 to i cesarie ex sua tortuositate sigfi
 cant hoiez mltu simplice audace sup
 buz dure capacitatibz velocis ire me
 dacez luxuriosuz malitiosuz i malo p
 sumptuosuz. **C**ui capilli i angulo frons
 tis sut mltu exiti et omis eleuati uel
 pti ex eis sitq; frons calua significat
 hoiez simplice i pti malitiosuz auz sa
 gacitate mozo. **C**ui capilli sut mlti
 idest spissi p totu caput significat ho
 mines luxuriosuz et boe digestionis

36
 vanū/velocis credulitatis. pigeū i agē-
 dis male memoie/2 cupidū mltorū acī
 fortunatū. ¶ Cui capilli sūt rubei si-
 gnificat hoīez imādū benenofuz/sala-
 ces supbiuz/2 maliloquū. ¶ Cui capi-
 lli sūt mltū blūdi significat hoīez cōue-
 entez ad oīa amātez honorē 2 venam
 glāz abutētez. ¶ Cui capilli sūt multū
 nigeri ul' qī significat hoīez cōueniētez
 ad oīa/et plus ad bonū q' ad malū i off-
 offitio et ope studiosuz/secreta fidele
 et nō bene fortunatū. ¶ Cui capilli
 sūt qī albi ul' glauci significat hoīez bo-
 ne qditois/et querētez ad oīa. timi-
 duz/verecūduz/debiles/bōi igeny te-
 nere capacitatē/durūz 2 crudelē for-
 tunā hātez. ¶ Cui capilli sūt medio-
 cres int' q' titatē/2 i colore significat
 hoīez cōueniētez/2 plus tēdētē ad bo-
 nūz q' ad malūz/amātē vitā pacificā
 mōdicāz 2 bonos mores. ¶ Cui en-
 pilli tpe iuuetutis sūt cani/ul' calui-
 ces/significat hoīez sepe mouētez ad
 luxuriāz/vanū/audacē/istabiles/cōue-
 niētē loquacē. de fronte.

Frons mltū elenata i rotūduz
 significat hoīez libales amīcs
 et notis/letūz/bonū igeny/itellectus
 altū tractabilis/2 mltis gratijs ūtuo-
 sum. ¶ Cui frons ē plana pellerossē
 et nō gtnēs rugas/significat hoīem
 ex fallaci litigātez/vanū/fallacē/plus
 simplice q' sapiētez. ¶ Cui frons est
 nimis pua ex oī pte/significat hoīez
 simplice/ato irasabiles. facilis credu-
 litatis/cupidūz vero pulcrez/aruale
 ¶ Cui frons ē hū bñ rotūda i agulis
 tyroz ut ossa qī focat/2 nuda apillis
 significat hoīez bōi igeny 2 clari itellect

multe audacie i malo/magnum cupidū
 pulcrez mūdiciēz 2 honoris. ¶ Cui
 frons ē cuspidā i angulis tyroz/ut
 ossa qī foris peminēat/significat ho-
 mines vanū/2 istabiles/de oībz debile
 simplices et tenē capacitatē. ¶ Cui
 frons ē tyrodūz qī cōflata gressitudie
 carnis/si hic habeat maxillas cane
 plenas/significat hoīez mlti cū supbiuz
 iracūduz/2 gressi ingeny. ¶ Cui
 frons ē rubosa/et declinūs a medio/
 sui/ut sit qī duplex i facie nasi siue
 habeat valles siue nō significat hoīem
 simplice/vanū iracūduz/male memo-
 rie/velocē ad irā/2 bone fortune. Cui
 frons ē qī quadrata/2 magna ex omī
 pte significat hoīez simplice magnani-
 mūz mali igeny 2 crudelis fortune
 ¶ Cui frons ē magna ex oī pte 2 ali-
 qūtilū rotūda p totū ac nuda a pillis
 ul' calua pūz ul' satis/significat hoīez
 audaces bōi igeny 2 itellectus/saga-
 ces et malitiosuz/magnanimū magi-
 ire/nō bñ legales/et bñ facile mēda-
 ces. ¶ Cui frons ē longa/2 lata i ro-
 tūduz/ita q' facies lūsus mētonē sit/
 figurata i acutū significat hoīez sūpli-
 ces/debiles/querēntē legales/2 crudlis
 fortune. de cilijs.

Olia archuata multū 2 q' frequen-
 ter motu elenat in altū signifi-
 cant hoīez supbiū/aiofuz/danaghiōfuz
 audacē/minacē/cupidū/pulcreū et cō-
 ueniētez ad utēqz. ¶ Cui alia sūt
 et deorsūz declinācia cū iā loq' altēi
 ul' ituet qī latet sub eis significat ho-
 mines ualde malitiosuz 2 fallacē mē-
 daces pditores/tenaces pigeū/sectūz
 2 pauciloquū. ¶ Cui alia sūt rava a

pullis significat hoies simplices / vani / de-
biles / cito crudeliter / iuduz / 2 i societa-
te satis conuenientes. **C**ui alia st nalle
plicata deorsus ul qd sint crepu signifi-
cat hoies inuicem diu pigeu suspitosi
tenace / iudiosus et i mltis facile se-
ductore. **C**ui alia sut mltu breuia
et i coloie alba ul bluda significat hoies
qd ad oia conuenientes debiles / timidus
facile ac cito credetes alii 2 gntibiles.

De Intellu S.

Interalia breuia significat ho-
minu tenace / iuduz / secretus
sagaces / valde cupidus eoz que videt pu-
loroz varie fortune / et plus crudelis
q delectabilis. **C**ui italia sut loga
mltus significat hoies aliqtulu dure
capacitatis / subtilis intellectus 2 mag
audacie / mltre fidelitatis 2 amicie. 17

De oculis.

Oculi magni. grossi et multe
apertiois significat hoies frequet
pigeus / qnz audace / iudu / ptiz nere-
cadu 2 ptiz no secretu queient tena-
ces / vanu / leuit medace magne iree
male memoie / grossi ingenij / 2 puli
tellect / 2 min sapietes q se reputet
sare. **C**ui oculi sut i capite qd absco-
ssi. i. coauu intus / 2 longinqu visus / si-
gnificat hoies suspitosus / malitiosus
frequet magne iree / pueri moys / ml-
tuz memor e audace crudeliter / facile
medaces / minace litigiosus / luxurio-
sus / supbus / iudu / 2 seductore. **C**ui
oculi foris mltu pheminet significat
hoies simplices / aut stultu puz inue-
caduz / aliquatulu largu / facile suia-
lez / grossi intellect / 2 ingenij cito gnti-
biles ad utruqz. **C**ui oculi acute in-

tuert et studiose sub alijs ifea dectus
significat hoies mltu malitiosus / ut
seductore falsarius / sepe medace mu-
duz / tenace / secretus / ipinz / nec bn le-
gales. **C**ui oculi sut pui 2 rotundi
conueniet significat hoies uerecaduz
debiles simplices / cito credetes dicta
altri / grossi ingenij / tardi intellectus / et
frequet crudelis fortune / libale alteri
et conuenient ueridici. **C**ui oculi st
obliqui significat hoies falace / sagaces
tenace / iudiosus / uacudu / mendacem
et i mltis malitiosus. **C**ui oculi sut
uarij et itutu bagu significat hoies se-
pe medaces / vanu / simplices / luxoriosi
seductore / cito alii credetes / iudiosus
audus / cupidus pulcor / 2 facile co-
utibiles ad utruqz. **C**ui oculi sepe
agnat 2 monet an / 2 retro significat
hoies luxoriosus / instabiles / sepe men-
dace / facile falsariu / pditore / i fidelem
psuptuosus et dupo ad crededu alteri
Cui oculi aliqtulu i albedine sut
atenu significat hoies simplices sepe
medaces / vanu / faciles / luxoriosus / i fi-
deles / alii queient secretu mltuz sup
sensus et magne iree. **C**ui oculi st
mlti motus / aut durissime tardi itue-
tes tn acute cu reclinacione carnis
alioz significat hoies ualde malitiosus
i mltis / vanu / pigeu / medace / ifideles
iudiosus et exosus. **C**ui oculi sut
qd rubei ul bitiosi lacrimis ul sanguie
significat hoies uacudu supbus dedig-
sus / crudeliter / inuicem diu / ifideles / me-
daces / vanu / simplices / tenet simplici-
tates / seductore / et ex finali pui. **C**ui
uis oculi sut mltuz grossi / qd siles ocu-
lis bonu / significat hoies simplices tate

I oculi nimis
inguti quemat
modum aio
affecti humani.
loquuntur.
Cruco. lib. 1. 17

capidi
novis. **C**ui
ulus typos / ut
significat ho-
de oibz debile
acutatis. **C**ui
flata grossitudine
ut maxillas cane
mlti ai supbus
ingenij. **C**ui
declius a medio
i facie nasi siue
no significat hoem
caduz / male memo-
2 danc fortune. **C**ui
ta / 2 magna ex omi
simplice magnani
2 crudelis fortune
magna ex ipse / ali
trouit ac nudi a pulis
falsu significat hoies
2 intellectus sag-
magnamini magi
et qd facile meda-
2 longa / lata iro-
sifus mactone sit
significat hoies sup-
me legales / 2 crudis
Cilys.
ata mltu 2 qd fre-
leuat in aliu signi-
audus / banagiosus
pudu / pulcor / et co-
Cui alia sut
na / cu ia loge alteri
ab eis significat ho-
osus / 2 fallace me-
aces / pigeu / secretus
alita sut vanu a

di intellectus pigrum male memorie et gressu nutumeti. **C**uius oculi sunt in forma mediocres tederes ad nigredinem significat homines conuenient pacificos mansuetos legales boni ingenii magni intellectus et conuenient alii spirituales.

. de Naso.

Nasus longus et aliquid subtilis significat homines audaces astutios et factis iracundus vanus atque contumeliosus ad utrumque debiles et ex facili cederet. **C**uius nasus fuit longus et extensus huius punctus deorsum declinata significat homines sagaces secretorum spirituales conuenient alii fideles proprii in agendis et supplantantem. **C**uius nasus fuerit similis significat homines impetuosum vanum medacem luxuriosum debilem instabilem atque alii cederet et contumeliosus ad utrumque. **C**uius nasus fuit in medio latus et declinat ad similitudinem sui significat homines facile medacem vanum lasciuum ebriosum simplices et cecide fortune. **C**uius nasus fuerit vndique grossus et bene longus significat homines atque cupidus omni pulchro et iuueni in bonis simplici et malis sapientes quiescentes bene fortunatus fructuosus et eis qui cupit secretum et valde scietes minus qui se reputet scire. **C**uius nasus fuit multum accutus in puncta et mediocres et longus et auctus grossus et subtilis significat homines atque irascibiles multum sui sensus facile visus et dedignosus sagaces debiles malitiosus seductore minaces et memoris. **C**uius nasus fuerit multum rotundus et extremitas et cum prunis naribus significat homines superbum grossum nutumeti atque cederet vanum lax-

gus et fideles. **C**uius nasus fuit nimis longus et in puncta plus accutus quam grossus et conuenient rotundus significat hominem in aliquando audacem et agendis probum facile inuoriosus falacem inuidiosus tenacem infideles secretum cupidum alieni et multis modis latet malitiosus. **C**uius nasus fuit retortus. i. acutus et in superum et longus conuenient huius punctus grossus significat homines audaces superbos tenaces inuidus cupidum iracundum luxuriosus medacem seductore vanagloriosus infideles et repositus. **C**uius nasus fuit in medio eleuatus multum significat homines sepe medaces vanum instabiles luxuriosus atque cederet inopportunum boni ingenii grossi nutumeti et plus simplici quam sagaces alii sapientes et malitiosus. **C**uius nasus fuerit qualitate rubicundus ultra coeque species ceteros significat homines aureus impudens tenacem luxuriosus supplantantem boitatis grossi nutumeti et ingenii tenet capacitatis. **C**uius nasus fuit conuenient grossus vndique et super puncta planus aliquid subtilis significat homines satis pacificus mansuetus fideles laboriosus secretorum sagaces et boni intellectus. **C**uius nasus fuit super puncta aliquid subtilis pillosus et vndique grossus conuenient et in uictoria fedis parum subtilis significat homines boni conditionis in omnibus et contumeliosus facile ad utrumque. **C**uius nasus fuit grossus et totum nares huius latus et grossus significat homines grossi ingenii plus simplici quam sapientes medaces falaces subdolos repositus luxuriosus inuidus et vanagloriosus.

. de Naribus.

Nares nasi recte et subtiles significat homines huius paucos testiculos

sagace, dedignosus, medacez, fidelē, vana
gloriosus, cupidū, pulcroz, 2 i agendis
modestus. ¶ Cui naves fuerit magis
2 aple, significat hoīez hntez magnos te-
sticulos, luxuriosus, pditorē, vanū, fal-
sus, audace, medacez, iuduz, cupidū, gressi
igeny, tenacez, parz timidū. ¶ Cuius
naves fuerit obstruse mltū, significat ho-
mines ispiētez, vanū, medace, sup buz
benicosus, cito credētez, et aspe fortune

De Ore.

Os magnū. i. latū ex clausura, 2
apertione significat hoīez audacem
invecanduz, facile bellicosus, medacem
ubosus, nouigerulū i mādū, grossi i ge-
ny tenace, 2 mltū isapiētez. ¶ Os x
cui fuit puū clausura, 2 apertio signifi-
cat hoīez pacificū timidū, fidelē, secre-
tus, tenacez, 2 largū, veracandū, doct-
nalez, et parz comedētē. ¶ Os cuius
fetet flatu, significat hoīez iēpte vitia-
tus, sepe medace, vanū, luxuriosus, fa-
lace tenē capacitatē grossi intellectus
seductores, iuduz, cupiduz alieni, coe-
nent alē largū, nouigerulū, ato cre-
dentes, 2 plus simplice q sapiētē. //

¶ Os cui flatu redolet significat hominē
queient sapiētez i dādo, 2 i retinēdo, sa-
gace, secretus, cupidū, pulcroz, fidelē
ato credētē, et cōhibiles ad utrūq.

De labijs.

Labioris multū grossa ul' nimī-
um venoluta foris significant
hoīez plus simplices q sapiētez, ato cre-
dentes, grossi nutmētē 2 cōuenies ad u-
trūq. ¶ Cui labia fuerit queienter
subtilia, et nō mltū foris retorta sig-
nificat hoīez discretus i oibz sagacez, di-
secretus, veracandū mltū igeny. ¶ Cui la-

bia fuerit bñ colorata 2 plus subtilia
q grossa, significat hoīez bōe cōditionis
i oibz, et idē sz quētū ad utrūq; ato
quētibiles, et acūs ad vītutes q ad vitia
¶ Cui labia nō sūt bñ equalia i omī-
ita q vñ sit mai' alio ul' grossi' signifi-
cat hoīez plus simplice q sapiētez,
grossi igeny, tardi intellectus, 2 varie
fortunez. **De Dentibus.**

Dentes pui et debiles i ope ac-
rari 2 cūti significat hoīez debi-
lem, bōi igeny tenē capacitatē, masu-
etū legale, fidelē, secretus, timidum,
breuis vite, et ad utrūq; queientē. //

¶ Cui dentes nō sūt sibi equipolentes q
titate 2 situ gignuaz, nra q qdā steti-
sint, quidaz, lati, qdaz rari, 2 qdā spissi
significat hoīez sagace, bōi igeny auda-
ce, dedignosus, iuduz, et facile cōuē-
tibile ad utrūq. ¶ Cui dentes st' mul-
tiz longi et q acuti, 2 aliq' tuluz rari
2 fortes i ope significat hoīez iudum
ipū, gulosus, audace, q invecanduz
medace, falsus, ifidelē, 2 suspitosus.

¶ Cui dentes sūt acuti ul' breui, siue
sint cūti siue longi significat pl' stul-
tus q sapiētez, grossi nutmētē, ato x
credētē, turbidi intellectus, sepe falacem
medacez, iudū cupiduz alieni, 2 suspi-
tiosus. ¶ Cui dentes sūt grossi et la-
ti siue declinet foris, siue int' 2 siue
sint rari siue spissi significat hoīez va-
nū, lapuū grossi nutmētē, ato cōdētē
simplice medace, fallace tenē capacita-
tis. ¶ Cui dentes sūt lati spissi, et
fortes significat hoīez longe vite, cupi-
dus, pulcroz, dure capacitatē, grossi i-
geny magnanīmū, mltū sui sensus
ato credentē, nouigeruluz, 2 bñ come-

dentem. **C**ui dentes sunt debiles parui et rari et exilles significat hominem debilem curte vite sagace dure capacitatis cito credente conuenient uerecundum et stabilem mansuetum et legale. **C**ui dentes sunt fortes et spissi significat hominem longe uite luxuriosum comedonem audacem et fortem et secretum sui. **De lingua.**

Lingua nimis velox ad loquendum significat hominem plus simplicem quam sapientem grossi ingenij mali intellectus cito credente et facile contumibilis ad utrumque.

Cui lingua balbutit loquendo significat hominem multum simplicem vanum instabilem inuidum cito ab ira contumibilis frivolum et debile. **C**ui lingua est multum grossa et aspera in loquendo significat hominem sagacem malitiosum conuenient frivolum vanum dedignosum secretum proditorem nouigerulum inuidum impium et quicquid sufficere multorum. **C**ui lingua est subtilis significat hominem sagacem ingeniosum facile timidum debilem et cito credente atque contumibilis ad utrumque.

De flatu.

Flatus multus significat hominem multum spiritum et esum cui defectus est duplex aut ex puritate pulmonis aut ex vitiositate venarum et ideo animal multum flatus est multi potus. **De voce.**

Vox grossa in sono significat hominem fortem audacem superbum luxuriosum comedonem ex facili bellicosum multis sensus medace falace secretum iracundum clamorose inuidum. **C**ui vox est subtilis et debilis pro flatu significat hominem debilem timidum boni intellectus sagacem et paucum ab. **C**ui vox est clara et bene expedita

lis in sono significat hominem quicquid prudens verace sagacem ingeniosum medace bana gloriosum et cito credente. **C**ui vox est solida in cantu significat hominem conuenient fortem intelligibilem cautum tenacem cupidum alieni et ingeniosum. **C**ui vox est tremula significat hominem inuidum suspiciosum banagloriosum pigrum debilem et timidum. **C**ui vox est multum alta in tono significat hominem fortem audacem inuenciosum et sui sensus. **C**ui vox est multum aspera siue in cantu siue in loquela significat hominem grossi ingenij intellectus et nutriti. **C**ui vox nimis resonat in naso vel impedita catarrhi et significat hominem simplicem plus quam sapientem grossi nutriti vanum instabilem facile timidum medace et cito credente. **C**ui vox est mitis plana et gratis auditorum significat hominem pacificum secretum timidum tenacem iracundum et multum sui sensus. **C**ui vox incipit agere et finit in accutis significat hominem iracundum impetuosum audacem et tutum. **C**ui vox in uocatione aliter sonat mollis significat hominem timidum debilem et mansuetum tenacem et sagacem. **C**ui vox in uocatione aliter est accuta et alta significat hominem iracundum tutum audacem sagacem malitiosum et satis superbum.

Cui vox in auditu est disrupta alta et placibilis significat hominem timidum et ex facili vanum audacem et luxuriosum. **De risu.**

Risus habundat in ore stultorum et habet magnam spem et esum. **C**ui bucha ex facili videtur significat hominem simplicem vanum instabilem cito credente grossi ingenij et nutriti frivolum et non secretum. **C**ui bucha raro videtur et breuiter sig-

ficat hominem

fiat hoies stabiles discreti/tenace/saga-
 az/clari intellectus/secretu fidelē labo-
 riosus. **C**ui bucha dure mouetur
 ad vidēdū significat hoies sapiētē/mul-
 tū sui sensus/sagacē/ingeniosus/pacē-
 tem tenacē et studiosus sue artis/rea-
 dū supplātaneus. **C**ui bucha facile
 videt et vidēdo sepe tūtat ul' ossitat aut
 torquet caput significat hoies banum
 Inuidū/ato credētes et cōnūibile ad u-
 tūq. **C**ui bucha videndo torque-
 tur ex derisione altius significat hoiem
 arrogātes/falsus tenaces/reqūdū mō-
 daces et aliqūtulū proditores.

De. argento.

Entū amplius et grossius carne
 multa significat hoies pacificus
 mediocris capacitatē/grossi ingenij le-
 gales/secretus et facile cōnūibile ad b-
 tūq. **C**ui mētū ē acutū et quē-
 ent plenū carne significat hoies boni i-
 tellectus alti cordis et satis laudabil
 nut mētū. **C**ui mētū ē qī duplex qīa
 ualle significat hoies pacificū/grossi inge-
 nij banū/ato credētes/cōuenient sui
 calem altū et multū supplātaneū et se-
 cretū factor. **C**ui mētū ē acutus
 et subtilis carne significat hoies audacē
 bellicosus/irascibilē/dedignosus timi-
 dū/debiles et aliqūtulū fūtriales. **C**ui
 ius mētū ē recurrenū cū velle inictura
 masilaz et carne macerū qī acutus
 significat hoies pessimū/simplicē auda-
 cem/sup bñ minaces/inuidū tenacē fa-
 lacez/ato irascibiles/reqūdū p dītōz
 furez et supplātaneus. 20f. 11

De Barba.

Barba nascit vno ultra. 14. ānos
 paulatiz de die i diez et tūc nascit

femur vñ sexū. **S**ciendo q tales pili
 pereant de supfluitatibz ciboz/fumo-
 sitas quoz supascēdit usq ad partes
 maxillaz uelut facit firm ad fūmi-
 na camini. et cū āplus nō iueniant
 meatus aptos quibz bñ valeāt sup-
 astendē et sic inde exēit i modū p-
 pilloz qui dicūt pilli barbe. **A**u-
 lieres qī omēs caret barba i massillis
 Sciēdo q illi hūores quibz i vris bar-
 ba gnāt i mulieribz sit menstruus
 qd ex eis exīt quodaz meatu et motu
 etatis luce qmz semel i mēse et qmz
 bis/aut exītus dīat flupus/sive sup-
 flui. Istud ūd cōfigit qm mulier nō ē
 geaunda iā trāsata 12 ānos. et istud
 mēstruū qmz ei i lac trāsmutat intus
 mamas. Vero est q hy hūores ita s-
 tiles ex nā calida sūt q ex eis qī orūt
 pilli aliqūtulū i maxillis mulieris et
 pīa cū os vbi magis hūndat calore
 et hec mulier dīat esse barbuta. Sciē-
 do q talis mulier ē multū luxuriosa
 p calidaz sui gplexiones/est q for-
 tis natū et vrilis cōditiois. **A**u-
 lier nō bñ mūda a pillis et pīe cū
 os s; physonomiaz dīat ē bōe cō-
 plexionis. s; timida/pauida/verea-
 cūda/debilis/mitis et obedies. et ego i
 barbuta. **I**te dicim q masilia faci-
 aut hē barbaz/aut nō hē barba/que
 si hē iā dictū ē s; si nō hē aliqd bābe
 hoc p dītū ē q nō hñs. aut nō ē adh-
 etate habēdi aut ē pīa causa q mūq
 pōt exire. puer nō hē barbaz eo q
 nā nō ē adhuc tā potēs neq taz ma-
 tura q possit porros apire maxillaz
 et idēz itelligēdū ē de puella ratione
 mēstruū p lunā loco barbe. **C**ui

barba ē bene cōposita siue ordiata et spi-
ssa pilis significat hoīez bonē natūrē et ra-
tionalis cōditiōis ad oīa s; cōductū et
datos mores pducte et cō. de illis q
hnt eaz male cōpositaz ut pz ierun-
as qui postq̄ pdiderūt abos testiculos
ualde trāsmutāt a natūrā virorū in nāz
mulierū. De facie.

Facies que sepe sudat et ex fa-
ali motu significat hoīez calide
nature. vanū/luxoriosū/bene come-
dentē et grossi īgenij ac nutmēti.

Cui facies ē carnosā multū significat
hoīez timidūz quēient letū largū dis-
cretū/luxoriosū/male memorie a-
to credētē audita. hebetē et nō bñ le-
gales alii. Importune uolūtatis iop-
tato Inuidūz et satis cōtūbile ad utq;
et mltū psumptuosū. **C**ui facies est
macilēta significat hoīez sagacē fati-
gabiles bōi itellectū plus crudelē q̄
piūz iracūduz tenē capacitatis et de-
dignosū. **C**ui facies ē minuta ml-
tū et rotūda figurā hē significat hoīem
simplicē debilez grossi nutrimēti ti-
midūz male memorie. **C**ui facies
est filis ebrioso significat hoīez bibētē
vinū bonū luxoriosū/vanū et forte
q̄ ex facili debriat. **C**ui facies ira-
scibili asilat ato et ex facili reasatur
et tenet irā diu. **C**ui facies ē longa
et macra significat hoīez audacē mltū
lingua et fēd simplicē/riuosū/super-
būz iuiuosū falacē i malo durū. i mo-
ribz preuū et cōueniēt luxoriosū.
Cui facies ē cōis et longā et rotū-
daz/macra et grassa significat hoīez
cōueniētē ad oīa tñ ac i bono q̄ i ma-
lo. **C**ui facies ē mltū grassa et lata

significat hoīez plus īsapientēz q̄ sapientēz
grossi īgenij tardi itellectus/hebetē et
agēdis sepe vanagloriosū/ato credē-
tē et cōtūbile ad oīa luxoriosū/vanū
quēient frutiales alii iportune dlec-
tatiōis/psumptuosū i malo. falsū dēcto-
rem et supplantancū. **C**ui facies est
mltū plana sine tumore mltūz eleua-
to significat hoīez bonē cōditiōis ad oīa et
satis amabilez alii frutiale/ato credibi-
lem/nō multū sagacēz satis fidelez et
plus simplicēz q̄ sapientē ac patientēz
i pace cōueniēter grāua p aduersūz
fortunā. **C**ui facies ē aliq̄tūlū ualla-
ta i intus et plus macra q̄ grassa sig-
nificat hoīez iuiuosū/iuidiosū/falacēz
mēdacē/audacēz/riuosū/laboriosū/
grossi īgenij/vanū/mltū simplicem
et tardi itellectus. **C**ui facies ē me-
diocri ad quālibet dispositionē cōfa-
rū tñ plus pignus q̄ macra significat ho-
minēz īsmone veracēz facile frutiale
quēient īgeniosū sagacē et memora-
les. **C**ui facies ē mltū curua et lō-
ga ac macra significat hoīez grossi īge-
nij q̄ ad oīa bonā simplicēz tardi itelle-
tus et nō bñ legales et ex leui occasio-
ne malitiosū. **C**ui facies ē latior
a fronte i fēd usq; ad iūcturaz maxi-
llarū et altior q̄ postea simplicēz hoīez
significat i agēdis et ead i loq̄la iuidi-
ptūz timidūz et pfi audacē tenacem/
mēdacē/vanū fallacēz/debilez/grossi
īgenij nutmēti et mali īgenij. **C**ui
facies ē bñ disposita carne colōe
et suis ptibz ut oculis alijs et q̄ sit
delectabilis et placida significat hoīez
grāliē bñ dispositū ad agēduz vitia et
virtutes de omī. **C**ui facies ē colōe

palida significat hoīez nō bñ sanū / mltū
malitiosū / p̄dītore / mēdace / superbū
vanū / luxuriosū / tenacē / Inuidū / p̄
suptuosū / grossi nut̄mēti / nō bñ fi
delez. **C**ui facies ebñ colorata / sig
ficat hoīez laudabilis dispositiōis / sua
plexione letū / cito cadeti credentes
alīi queient fuitiales / bñ intellectus
et ex finali ad oīa cōutibilem. 24.

De Auribus.

Hbris et hōis / s̄ auricula ceti aīalis
ut unguis hōis / et ungula ceti
aīalis. **C**ui aures sūt magne et gisse
significat hoīez simplice / ul̄ stolidū / pigro
grossi nut̄mēti / male memoriē / et dñe
capacitatis. **C**ui aures sūt multuz
pue / et subtiles significat hoīez bñ ige
ny / et intellectus sapie / secretū pacificū
sagacē / timidū / honestū / mūdū / tenacē
verecūdū / banagloriosū / aīosū / mē
rie bone / satis alīi fuitiales. **C**uius
aures sūt aliq̄tulū lōge .i. ultra cōez
formā ul̄ āple / ex trāsūso / significant
hoīez audacē / iuevecūdū / vanū / pigrū
Insapientes alīi fuitiales / pauci laboris
et mltē comestiois. 25

De Capite.

Ocaput magnū et bñ rotundū
ex oīpte / queient significat ho
mines / secretū / sagacē / i agēdis / igenio
sū / discretū / magne ymaginationis
laboriosū / stabile / et legale. **C**ui
caput ē puū hñs gulaz grossū cū co
llo qd̄ declinet āsus / ruz / significat hoīez
sagacē / tenacē / pacificū / secretū / mltū
sui sensus / et stabile i agēdis. **C**uius
caput ē longū hñs facie lōgā / et mac
ac deformes / significat hoīez malitosū
fatiū / ul̄ mltū simplices / vanū / cito cre

dece / nouigeruluz / eā mūdū. **C**ui
caput ē mltū volubile / siue plicabile
hic et illuc / significat hoīez fatiū / ul̄
multū simplice / mēdace / falacē / p̄sup
tuosū / instabile / tardi intellectus / mali
igeny / tenē capacitatis / aliq̄tulū p
digū / et nouigeruluz. **C**ui caput
ē grossū hñs letū facie / significat hoīez
facile suspitosū / mltū aīosū / cupidū
pulcroz / sagacē simplice / grossi nu
tr̄mēti / secretū audacē / et nō bñ ue
recūdū. **C**ui caput ē grossū nō
cōueient formosū / hñs gulaz citaz
et collū grossū / significat hoīez satis
ī se sapientē / sagaces secretū igenio
sū / subtilis ymaginatiois / fidele / ve
racem / et mltū tractabilez. **C**uius
caput ē puū hñs gulaz subtile / et lō
gaz / significat hoīez mltū debile / isa
piētes / pauci abi / doct̄nalez / nō bene
fortunatū. De Gula.

Gula candida siue sit grossa / siue
macra / significat hoīez banaglo
riosū / vanū / timidū / laxiū facile /
mēdace / cōueient sagacē / maḡ iue
et diu dedignosū. **C**ui gula est
macra et subtilis / et ī qua vene appa
ret / significat hoīez male fortunē / debi
lem / timidū / pigrū / grossi nut̄mēti
cito credēte et cōutibilez ad utēqz.

De Collo.

Olluz longus significat longos
et gracile / gracilles / eā signifi
cat hoīez simplice / vanū / instabile / nō
secretū / timidū / debile / iūdū / mēda
ce / fallacē / i doct̄nalez / et cito cōutibile
ad utēqz. **C**ui colluz ē curvuz / et
grossū / significat hoīez / sagacē / tena
ce / falacē / secretū / stabile / discretū /

Iracundi / Ingeniosus / magni intellectus / conueniunt fortiter / amantem pacem dominum / et omnia munda. **De Spatulis.**

Spatule macee / et minute significant homines debiles / timidos / pacificos / pauca laboris / cito credibiles / ad omnia contribiles. **Cui** spatule sunt grosse / et late significant homines fortes / tenaces / fideles / grossi nutrimeti / simplices / multi laboris / satis comedentes / et libere stant in pace. **Cui** spatule sunt curue ad iterius significant homines sagaces / pinguis / secretum / ingeniosus / malitiosus / et supplantaneus. **Cui** spatule sunt abraue significant homines simplices / tenaces / laboriosus / modestus / in omnibus / ut lingua comestioe / pacifici / cito credentes / et contribiles ad utrumque. **Cui** spatule sunt inequales ita quod eorum una sit aliorum altera / significant homines pingues / tardi intellectus / grossi ingenii / et nutrimeti / simplices / dure capacitatis / fideles / audaces / tenaces / traditores falsos / et non credentes. **Cuius** humeri spallares sunt eleuati / qui accuti significant homines aspe biter / moribus / iudiciis / simplices / vani / mendaces / instabiles / audaces / inuerecundum / et rixosum.

De brachijs

Brachia longa que extensioe attigant usque ad genua / huius raro attingat / significant homines libales / audaces / superbi / impetiosi desiderij / debiles / simplices / pauca cogitantis / et vanagloriosus. **Cui** brachia sunt curua multi respectu stature corporis significant homines bellicosus / ingrati / audaces / iudiciis / superbi / fatigosus / et tenaces. **Cuius** brachia sunt grossa ossibus / neruis / et multa carne / significant homines conuenienter

fortes / superbi / cito presumptuosus / Inuidum / cupidus / pulcherrimus / et cito credentes.

Cui brachia pinguia / et bene mustosa / significant homines vanagloriosus / cupidus / quorunda delectabilium / et plus insipientes / quam sapientes / in agendis. **Cui** brachia sunt multum pillosa / siue sint macee siue grassa / et mollis carnis / significant homines luxuriosus / tenere capacitatis debilem / multe suspitionis / et sagaciter malitiosus. **Cui** brachia sunt multum nuda pilis / siue sint grassa / siue macee significant homines tenere capacitatis / magne re / cito credibiles / vani / luxuriosi / mendaces / facile falaces / sagaces / in malo / et debiles. **De manibus.**

Manus mollis carnis macee / et longe significant homines boni intellectus / tenere capacitatis / ex facili timidum / libere pacificus / satis legales / discrete / fructuale domesticum consationis / et doctrimales. **Cui** manus sunt multum grosse / et breues / significant homines grossi ingenii / simplices / vani / mendaces / fortes / laboriosus / fideles / cito credentes / et breuis iure. **Cui** manus sunt pillosa / et grossior pillosa / significant homines luxuriosus / vani / mendaces / grossi ingenii / et plus simplices / quam sapientes.

Cui manus in digitis curuatur / siue significant homines libales / et fructualem bonam capacitatis / sagaces / pauper mundus / longe re / boni intellectus / et mediocre de secretis / et non secretis. **Cui** manus sunt implecables / usus extremam propter digitis / significant homines tenaces / cupidus / cogitantiu / laboriosus / sagaces / diuersi propositi / et non cito contribiles ad credendum audita. **et c.**

de pectore.

Pectus grossius et amplius significat hoies fortes audaces supbus tenaces Iracundi rapaces cupidum iudum et sagaces. **C**ui pectus est strictus et i medio aliqtuluz elenatus significat hoies subtilis spūs alti intellectus boni osily. Vaces Inuidum Ingeniosus sagace sapiete magne ire cito irousus. **C**ui pectus ē aliqtuluz pillosus significat hoies luxuriosus multus sagace paululus dure capatatis libales laboriosus. **C**ui pectus ē nudū a pillis significat hoies debiles tenē capacitatīs. **C**ui pectus ē macerū et planū ac nudū a pillis significat hoies timidus ac laudabilis vite. **C**ui pectus ē nudū a pillis significat hoies debiles tenē capacitatīs. **C**ui pectus ē macerū et planū ac nudū a pillis significat hoies timidus ac laudabilis vite. **C**ui pectus ē nudū a pillis significat hoies debiles tenē capacitatīs. **C**ui pectus ē macerū et planū ac nudū a pillis significat hoies timidus ac laudabilis vite.

Dorsus siue spinale pillosus et macerū ac mltū elenatū ab eq̄litate ptū significat hoies inuereandus malitiosus bestiales mali intellectus dūlem parne fatigatiois et pigerū. **C**uius dorsus ē magnū et pigre significat hoies fortes grossi nūfmeti banum tardū pigerū et mltē salatie. **C**uius dorsus ē subtile et extēsus et plus macerū et grassius significat hoies debiles ex facili pauidus banū repositus et cito credētes. 207. 17

de ventre.

Venter paucatus significat hominē leuit dedignosus comedores bibones tardū magnanimitū banū gloriosus falsus luxuriosus medaces ptis legales et ptis pditorē. **C**uius uenter ē puus et extēsus i longū signifi

cat hoies laboriosus quēient stabiles bōi intellectus tenē capacitatīs. **C**uius uenter ē multū pillosus. s. ab ubi lico iferi significat hoies loquace audaces sagace bōi intellectus tenē capacitatīs et quēient ad utrūq; eloquēte et ex facili pauidus tractabile pami as alti cordis et nō bōi fortunatus.

de carne.

Caro mollis ubiq; corpōis significat hoies debile luxuriosū ex facili timidū. bōi intellectus tenere capacitatīs pauci abi fideles bārie fortune et plus adūse q̄ p̄p̄ere. **C**ui caro ē dura ul' aspera significat hoies forte audaces duri igeny banū supbus plus isapiētes q̄ sapientem et crudelis fortune. **C**ui caro est piguis et alba significat hoies banū banagtoiosus hebetes obliuofus aiosus curiosus ad oīa aliqtulū timidus verecūdus sagaces malitiosus medacem durus ad credendus omia.

de costis.

Oste grosse et carnose significat hoies forte tardū et mltū simplices. **C**ui costē sūt subtiles et parue ac nude a mltā carne significant hoies debile pauca laboīs sagaces ad malum et insecum ad bonus.

de femore.

Femur mltū spissū pillis ac bōi eritis significat hoies luxuriosus fortes ad coeūdū et ei semen ad coapiedū. **C**ui femur ē rarus pillis et subtilibz et extēsis significat hoies quēient castus. i. raro luxuriātes et ei semen nō bōi uirtuosus ad coapiedū. **C**ui femur est rarus

sue male disposita significat hoies debiles timidus raro coeutes et cito guttibilis ad uterum. De Coxis.

Oxe bene pulpose significat hoies fortes audaces supbus ut pater de dextereis gallis et falconibus. 2. es. De Genibus.

Genua pingua significat hoies timidus debiles vani et pauci laboris. **C**uius genua sunt macea significat hoies fortes audaces fatigosus secretum et boni itineris. 2. es.

De Ceuribus

Cursus hoies habet magnas pulpas retroversus eo quod caret cauda. Saedo quod aristoteles dicit in libro animalium Omne animal carere pulpa magna in cervice habet caudas aliquid substantie ut pillosos.

Cuius cervice sunt grossa ossa et carne ac pillosa significat hoies fortes audaces securus grossi ingenii pinguis tardum et dure capacitatis. **C**uius cervice sunt subtilia et non bene pillosa significant hoies debiles timidus boni intellectus fideles partialis et raro luxuriosus. **C**uius cervice sunt oia nuda a pilis significant hoies castus et debiles et cito pauidus.

Cuius cervice sunt multa pillosa significant hoies luxuriosus sepe vani simplices et instabiles vel habundantia malis humoribus. De Caniculis pedum.

Canicule per pedum grosse et grassae multum foris pheminentes significant hoies verecundus timidus debiles pauci laboris sagaces fideles et tractabiles. **C**uius caniculae pedum habent nervos multum manifestos et venales significant hoies audaces fortes superbum et aiosus. De pedibus.

Pedes magni et grossi in carne et longi in figura ac dure pellis significant hoies simplices fortes grossi nutriendi grossi intellectus tardi et vani.

Cuius pedes sunt tardi et subtiles ac maci ac mollis pellis significat hoies boni intellectus alti ingenii timidi debiles sagaces fatigabiles pauci laboris et cito credentes. De Unguibus.

Unguis est hois ungula non adhibet ceteri animalis. Vnde ungues subtiles et boni coloris ac longe forme significant hoies bone aditionis ad dispositionem suam sanitates et quod maci tempore gravidationis non comedit res multum salitas ymo insapidas vel paucas sales et est ut per de ungulis animi rapatum respu ceterarum. **C**uius ungues sunt in colore palide significant sanitatem et non nisi sic ex natura ut de illis accipitens et falconum.

De Calcaneis.

Calcanei pedum pui significant hoies facile timidi pauidus et debiles. **C**uius calcanei sunt magni et grassii significant hoies securus audacem fatigabiles et plus insipientes quam sapientes.

De plantis pedum

Plante pedum continent signa canalium velut manus in ollis quibus facile potest cognosci tota fortuna animalis et infortunium vita et morte temporalitatis ut patet sufficienter in arte que dicitur gromancia et qua plene sciunt in uicis diebus velut aerimancia et pyromancia et quasdam alias. Nam illorum signorum quodam significant bonum quodam malum et quodam in utrumque cum dubio. Vnde sciendum est quod si fixere multum et longe significant multa impedimenta vite ut labores paupertates et miseriam.

caute nō significat peius i oī gradu.//

Cui pellis plātus pedis ē grossa signifi-
cant hoīes fortē & firmū. subtilis uēo
significat debilē. de passibz pedū eūdo.

Passus pedūz eūdo si fiat tardi &
ampli significat hoīes hebetē male
memoriē grossi īgeny turbidi itellect/
tenacē pauci laboris et nō facile credētē
oīa. **C**ui passus eūdo fuit ueloces/
et turti significat hoīes velocēz ī agen-
dis cito ymaginatē uicē & tenē capa-
tatis. **C**ui passus fuit āpli & deor-
dinati uiaz rectā nō tenētē significat
hoīes simplicez et grossi nutmētī ac x
sagacē ī malo ut patet de uulpe.

de adotu psonē.

Otus psonē festinū cū debeat x
rationabilē ēē firma siue loq-
tūe siue sedeāt siue existāt ī pedibus
ut mouēdo manū ul pedes ul caput. &
nec ei sit necesse significat hoīes iuduz
idistrectuz male loquētē uanū instabile
mēdacē et nō bñ fidelē. **C**ui motus
fit raro qñ loquitur significat hoīes satis cō-
ueniētē ad singla ut sagacez tenacez
fuitialez stabilez et bñ itellectus. //

Cui motus fit uelox sine causa ul post
de humeris &c. significat hoīes simpli-
cezz grossi īgeny & multū malitiosum.

Cui motus fit & claudicus significat
hoīes malitiosuz mēdacē falsuz. Inuidū
cupidū alieni aliqñtūlū querētezz ad
oīa. **De Gibosis et Strumosis.**

Gibus et strumo significat hoīem
mltū sagacez īgeniosuz male
memoriē falacez et satis malitiosum.

Cui gibus ē tantū ante significat ho-
minē ī aīo duplicē et tato plus simpli-
cezz q̄ sapiētezz et plus malū q̄ bonuz.

de Statura hoīs.

Statura hoīs multū nūciat dīllo
vñ si hasta fuerit longa & bñ
recta ac plus macra q̄ pīgus signifi-
cat hoīes audacē crudelez supbū cla-
mosuz uanagloriosuz dure ire tena-
cem p̄suptuosuz nō cito credentem
audita sepe mēdacē & ī mltis malia-
osuz. **C**ui hasta ē longa et grossa
cōtē significat hoīes fortē facilez īfide-
lez falsuz grossi īgeny tenacez sagna-
cezz īgeatuz & supplantanēz. **C**ui
statura ē mltuz longa et magna ac
subtilis significat hoīes īsapiētezz. ī sim-
plices uanū mēdacē grossi nutmētī
īportunū ad optata cito credētē de-
biles īagedis tarduz & multū sui sen-
sus. **C**ui statura ē curta & grossa
significat hoīes uanū iuduz suspitio-
suz plus simplicez q̄ sapiētezz grossi
īgeny & cōueniēt alteri fuitialem
et credētē longēq; ire. **C**ui sta-
tura ē macra & curta ac bñ recta
significat hoīem nālē sagacē īgeniosū
tenacē audacē supbū secretū fatiga-
biles uanagloriosuz cōueniēt sapiē-
tezz boni itellectus & mltū supplantane-
um. **C**ui statura ē declinūs anteri/
nō tā ueritate sed nā significat hoīes
sagacez secretuz hebetē grossi nut-
mētī seuerē tenacez laboriosuz dure
ire & nō cito credētezz audita. **C**ui
statura ē āsa ī posteriorē pte signifi-
cat hoīes stoliduz modia itellect/ gro-
ssi nutmētī uanū male memoriē et
cito cōtūbilez ad utraq;.

Noctula doctrinalis.

Om̄m uideus pūm hūilez/rube-
um fidelez longū sapiētē/pū-

guē uelocē / maceū simplices / signatus
bonū / pulcrū nō banagloriosus / pau-
peres nō indus / albū sapiētes / cū na-
so sonātē bene loqui / idustre loquacē
nō mēdace / rectū ī asta nō audacem /
crudeles eaz ex facili / clamorū / albū
et nigrū nō facile / timidū / loquētē mo-
deste usu / nō supplantanē / 2 sagaces
calidū ī carne / ac pillosū ī carnibus
et ī uentre nō sepe luxuriosū / cignā-
tes de oculo / nō falaces et mēdacem
ac vanū eloquētes / nō subdolu bene
sapiētes sue artis / 2 boitate utentes
bene diuitē / nō tenacē / et nō crudeles
3 misus / altius / bene paupes nō pū
et misericordes / morbidū nō vanū /
venditorē nō mēdace sue merces /
emptorē nō ī obliquo merca optan-
tes calūpniāt / venditorē nō volen-
tes hēre bonū forū / et bolētē eē bonū
quo ad deū nō multiplicat adūsantes
Redde spāles grās deuotionis soli deo
et ei mater / eo q tūc ē opatio diuina
q̄t̄ auesū cōis natūe mūdi trāsitorij.
Capitulū ultimū libri phisono-
mie in quo cōphēdit īntētio sin-
guloꝝ capituloꝝ eiꝛdeꝝ scē. 22

O Phisonomista oportet te scire ac sagacē opēsare oīa q̄ p-
diximus ī bnoquoꝝ caplo iudicioꝝ
pticulariū ne iudicādo quēq̄ p̄cipites
ī eadeꝝ sentēciā / cū iuditiū ī bnoquo-
q̄ nō solūmō sit attēdēdu / s̄ ī q̄tū /
fieri pōt quilibet phisonomista deb-
caute colligē in se ipō illa testimonia
bnuī corpōis que nō de aliquo accidē-
talit̄ trāsmutat̄ sanitate / 2 īfirmi-
te 2c. ueluti sūt oculoꝝ feontis nasi
aureūꝝ dencū 2c. **E**t cū diūsa testi-

monia huiꝝ scē pbeāt iuditiū dogmatis
Judicioꝝ phisonomie scē ē declinādū
ad uēisile iuditiū et maioris ptis oīz
mēbroꝝ que sup̄diuim⁹ ordiātē / 2 qui
alit̄ fecerit cadet leuit̄ ī errore cū est
q̄ omē mēbru p se hēt ēta iuditia ut
patet ī p̄dās caplis. et īdo nulls hō ē
qui sit tātmōdo bni iuditiū p̄ certū
mēbru / s̄ oīz iudicioꝝ p̄ oīa mem-
bra / cū bnu mēbru cōtradicat alteri
et magis vicens deuicat minus / 2 q̄
mēbra sūt multa 2 q̄libet habet sua
iuditia nō vidēt capitula errare / cū
nō sit ex toto bnu ī bnoquoꝝ hōie de
hīs que p̄diximus ymo uidetur mltū
diūficari atoto. qd̄ si esset nō esset x
Justus p̄batio / oculi hnt̄ sua iuditia
et hō causa eꝝ oculoꝝ debet sic esse /
dispositus. S̄ alia mēbra ad quid eēt
q̄ cū tot sint mēbra / īdo sūt multe x
diūitates ī hōie / 2 sic nulls hō cadit
ī iudiciū bnuī mēbru s̄ oīz p cām
Quare cū discretionē sūt īuestigāda
capla et cōmiscēda. **I**nsup credēdū
est q̄ mltā sūt accidēcia que veraat̄
laxat q̄z huiꝝ rei ueritatē q̄sīdēre
ī oībz. s. etas p̄sone. etas t̄pis ad p̄so-
naz. longa p̄manēcia ī loco. longus
usus certe s̄cietatis. nimia regna-
tio hūoris q̄plexionis p̄t̄ solitū eg-
tudo accidētalit̄. uolencia accidētis
3 nāz / et effectus aliau⁹ sensus nālis
ex quibz. Quare finalit̄ et cū grandi
īdustria huiꝝ oīa q̄ sup̄diuim⁹ attēdūt
cōiste iuditiū de p̄dās aliq̄ mō nō ex-
rabit et nō exeatū nō fallēt deo volē-
te. et hēc de phisomia q̄ p̄dixim⁹ sus-
fiat. 22 est Recreamin de uiuola

Deo. grās. Amen.

TABVLA CAPITVLORVM

- Ad Fredericum Imperatorem epistola. 1
 Prohemium. 2
 De animalibus in genere et specie. 4
 Divisio capituli de animalibus. 6
 De tempore coitus masculi et foeminae et ipsius defectu. 7
 De occasionibus generandi et non generandi, et de menstruo mulierum. 9
 Signa mulieris frigide naturae et quae non libenter coit. 10
 Signa mulieris calidae naturae et quae coit libenter. 9.
 Divisio capituli supradicti. 11
 Secunda divisio capituli. 12.
 Tertia divisio capituli. 13
 De notitia natiuitatis puerorum. s. quoniam pueri nati euadunt et quoniam non. 14
 De modo nascentis infantis de ventre matris. 16.
 De conditione lactis, et lactantis, Et de infante lactante. 18
 De dispositione filiorum ad parentes, et extra, et de lactate ad non propria matre. 19
 Signa mulieris grauidae. 20.
 Signa masculi concepti in muliere grauida. 20
 Signa foeminae concepte in muliere grauida. 21
 Quomodo habetur notitia quot filios mulier debet habere viso primo partu. 21
 Signa in foemina grauida quibus habetur notitia si embryo est. 21
 Sanus vel infirmus viniturus satius vel moritur. Ita in ventre quam extra. 22
 Secunda pars. Libri, et prohemium. 22.
 Signa complexionis ratione coloris in pelle. 24
 Signa complexionis ratione coloris in pelle et quantitatis in carne. 25.
 Signa corporis calidae complexionis. 25
 Signa corporis frigide complexionis. 25.
 Signa corporis humide complexionis. 25
 Signa corporis sicce complexionis. 25
 Signa corporis destemperati et male sani. 26
 Signa complexionis cerebri. 26
 Signa complexionis cordis. 27
 Signa complexionis epatis. 27.
 Signa complexionis pulmonis. 27
 Signa complexionis stomachi. 28
 Signa complexionis testiculorum. 28.
 De notitia partium in omnibus animalibus. 28
 Signa complexionis malorum humorum. 29
 Signa nimij sanguinis. 29
 Signa nimie colere. 29
 Signa nimij plegmatis. 30
 Signa nimie melancholice. 30
 Notula doctrinalis. 30
 De natura nimie abundantie humorum per somnia. 30.

Signa significantia dominii sanguinis. 31
Signa significantia dominii colore rubre. 31
Signa significantia dominii flegmatis. 31.
Somnia significantia dominii melaconie. 31
Somnia significantia caliditatem 31
Somnia significantia frigiditatem 31
Somnia significantia siccitatem. 32
Somnia significantia repletionem humoru in corpore 32
Somnia significantia malos humores. 32
Doctrina Augurum. 32
Notitia Sternutationis. 33

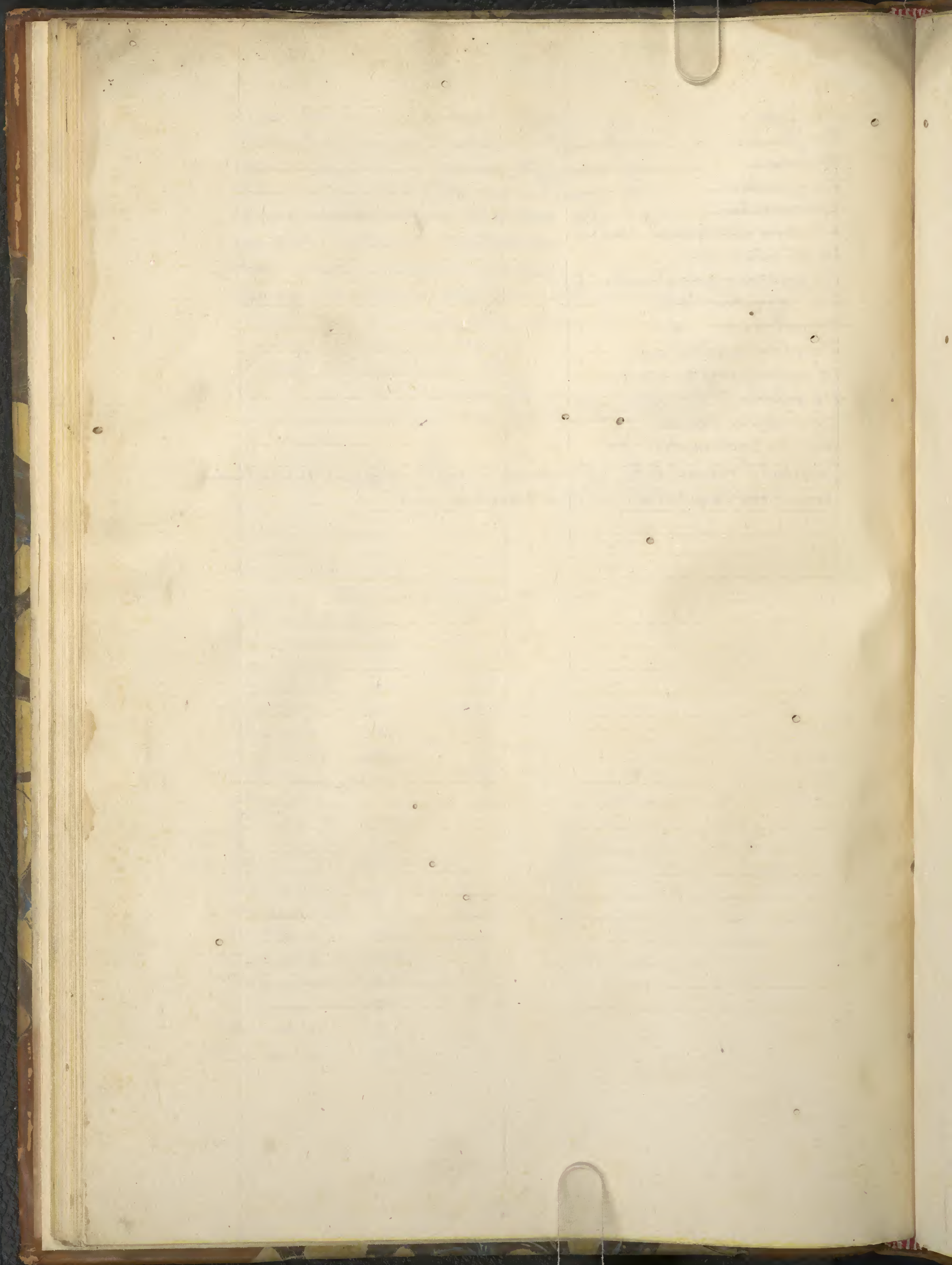
Tertia pars libri pñisionomie in qua continentur capitula
pñisionomie in specie utrinusq sexus viri & mulieris. 34.

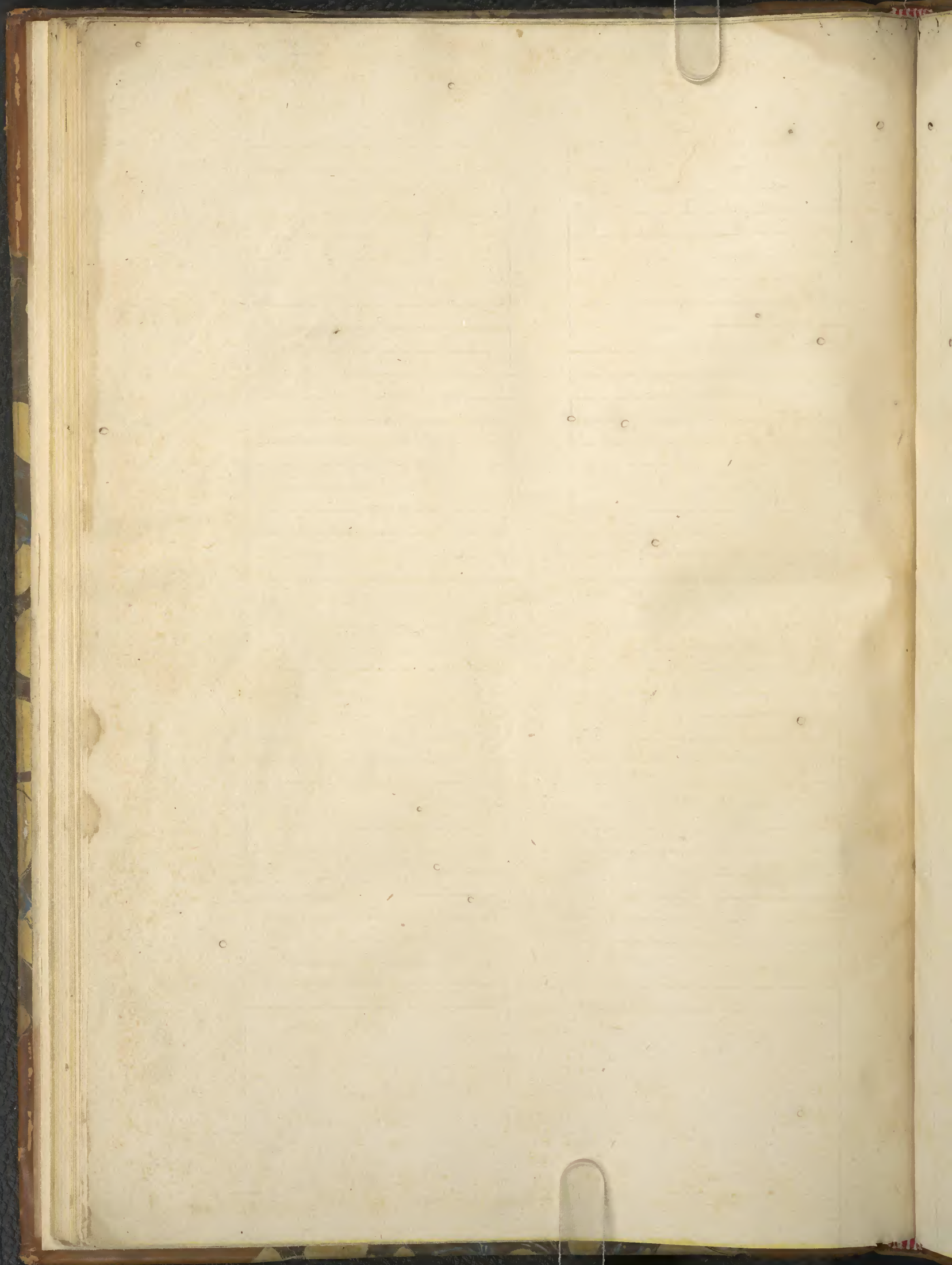
De capillis. 35
De fronte 36
De clyps 36
De oculis 37
De intercalys. 37
De naso 38
De naribus 39
De ore 39
De labijs 39
De dentibus 39
De lingua 40
De flatu 40
De voce 40
De visu 40
De mento 41
De barba 41
De facie 42.
De auribus 43
De capite 43
De gula 43
De collo 43
De spatulis. 44
De brachijs 44
De manibus 44
De pectore 45
De dorso 45
De ventre 45
De carne 45.

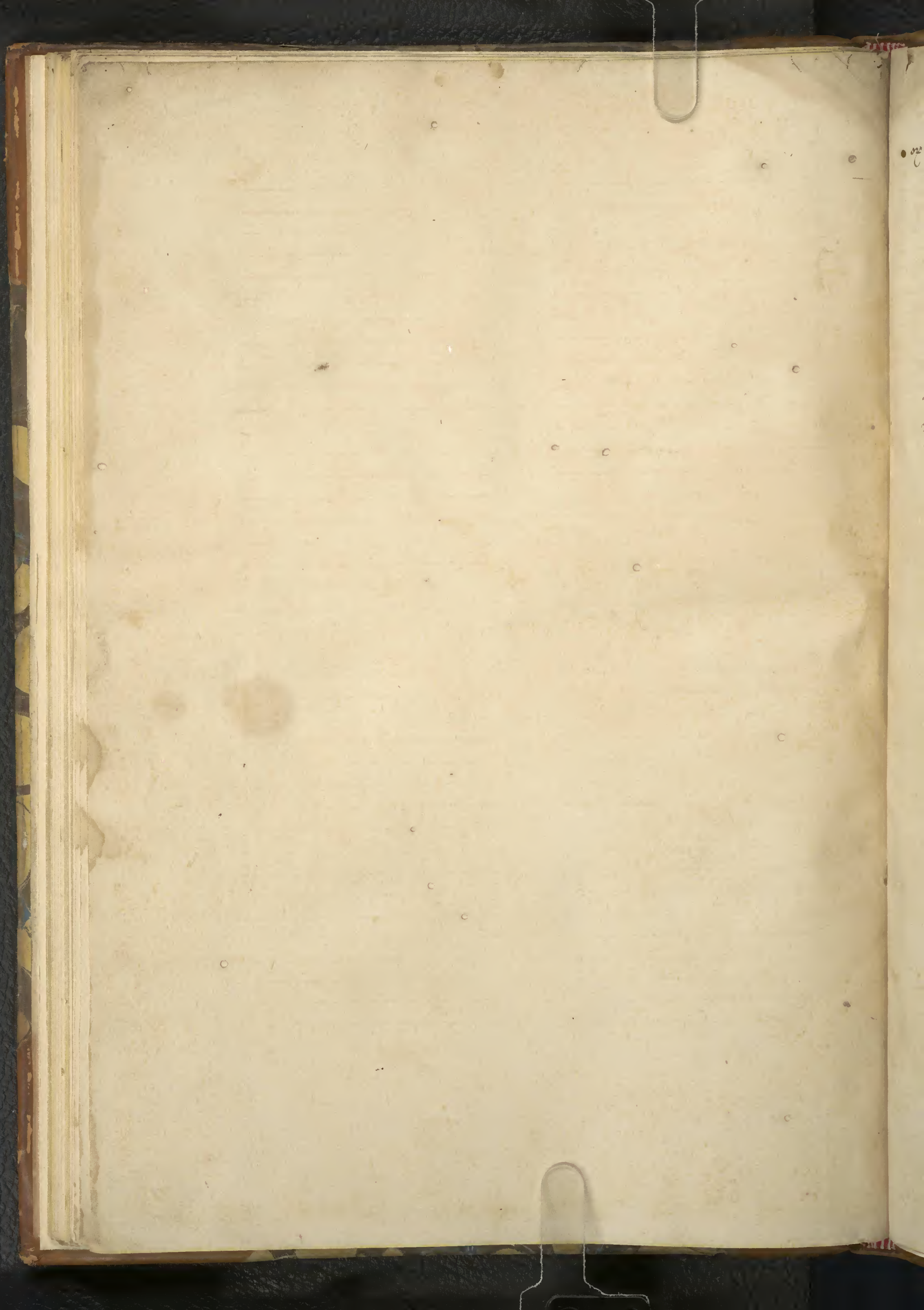
- De costis
- De femore
- De coxis
- De genibus
- De cruribus
- De caniculis pedu[?] 46
- De pedibus 46
- De rabibibus pedu[?] eundo 47
- De unguitibus 46
- De calcaneis 46
- De plantis pedu[?] 46
- De motu personæ 47
- De gibosis et strumosis. 47
- De statura hominis 47
- Notula doctrinalis 47
- Capitulū ultimū libri physiologie in quo comprehenditur intentio
singulorū capitulorū eiusdem scientiæ. 48. /

ore 32

tur capitula
eris. 34.

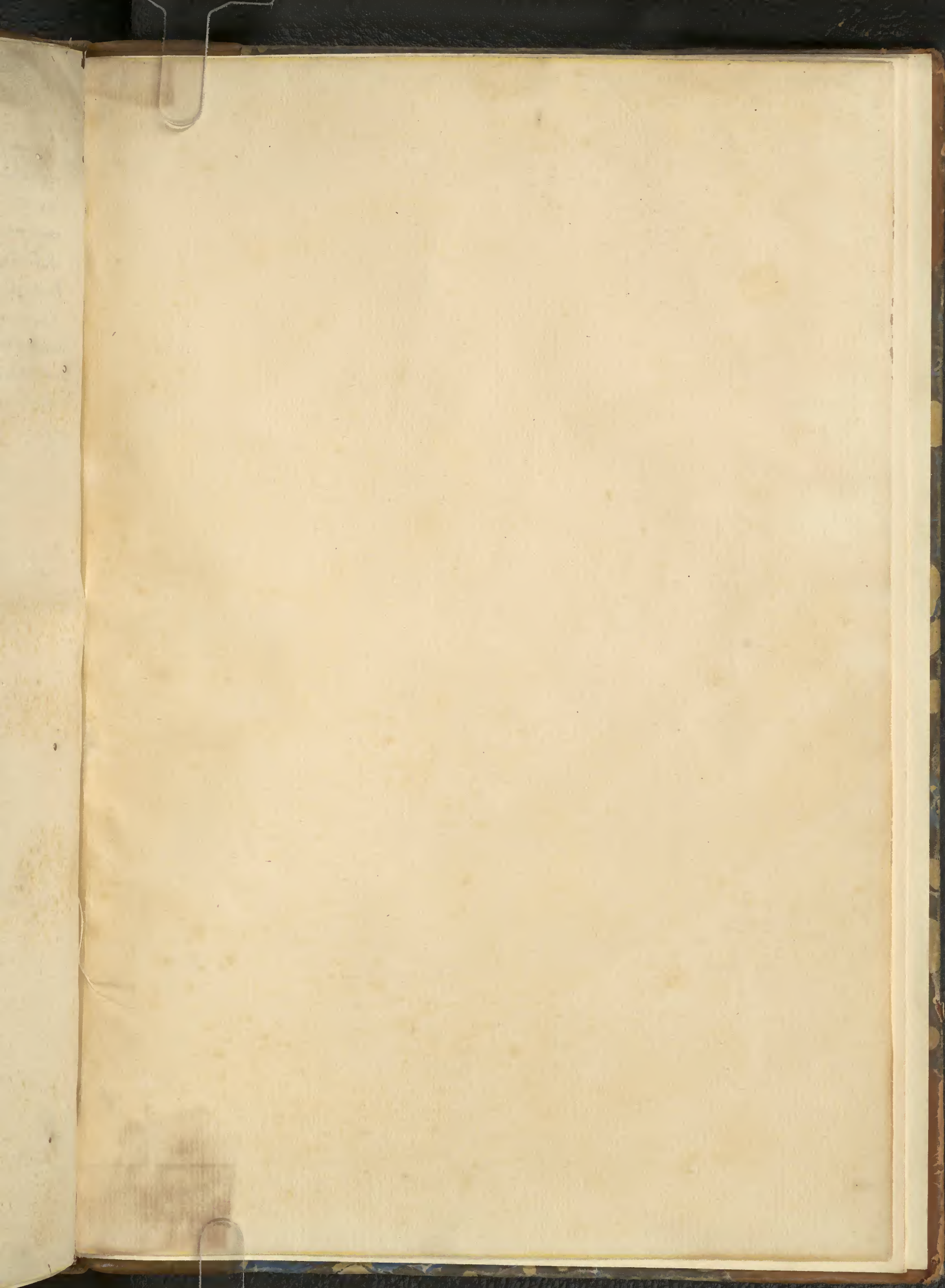

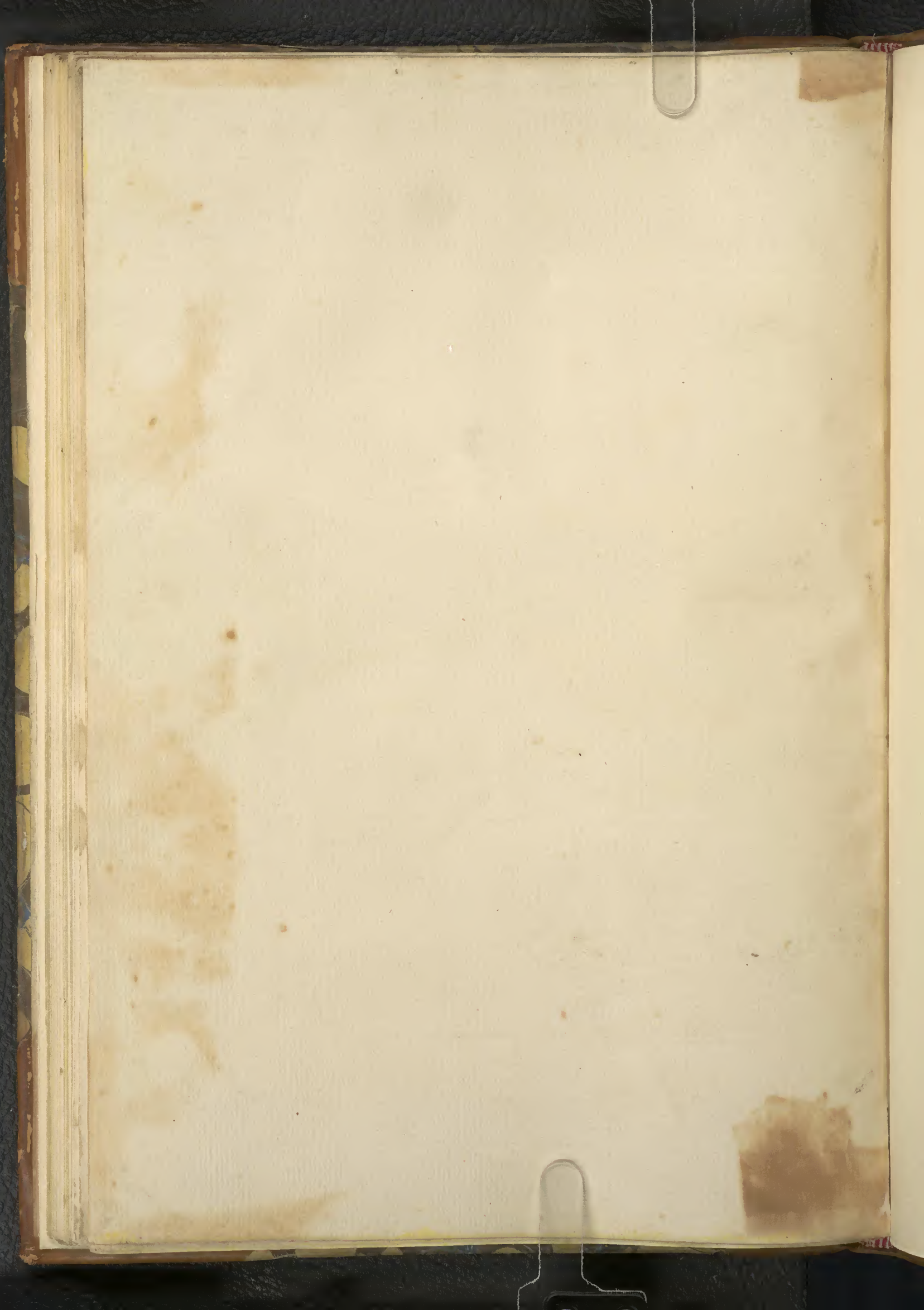
57
• or • Ut autem sciatu clarius ubi ista bella sunt gesta et cum quibus scirend est quod
tustia que est septa provincia italie dividit sicut ysidorus etymologiarum
in Umbria et eturia Umbria est illa pars tustie que est ultra tyberim
cuius provincie caput est perusium tota ballio spoletina usque ad finem
est Umbria et eturia vero a provincia tota sine riparia iuncta usque ad
finem tybris porrigitur in qua est florentia pise lucia sine arretina
et alie civitates multe que sunt infra tyberim Tybris ergo dividit
Umbria ab eturia licet autem ysidorus ita ponat dividat in titulum
pro indifferenter ponit et pro eadem provincia tustia et eturia sicut in
multis locis diligens potest colligere lector Umbria autem ponit provincia
per se

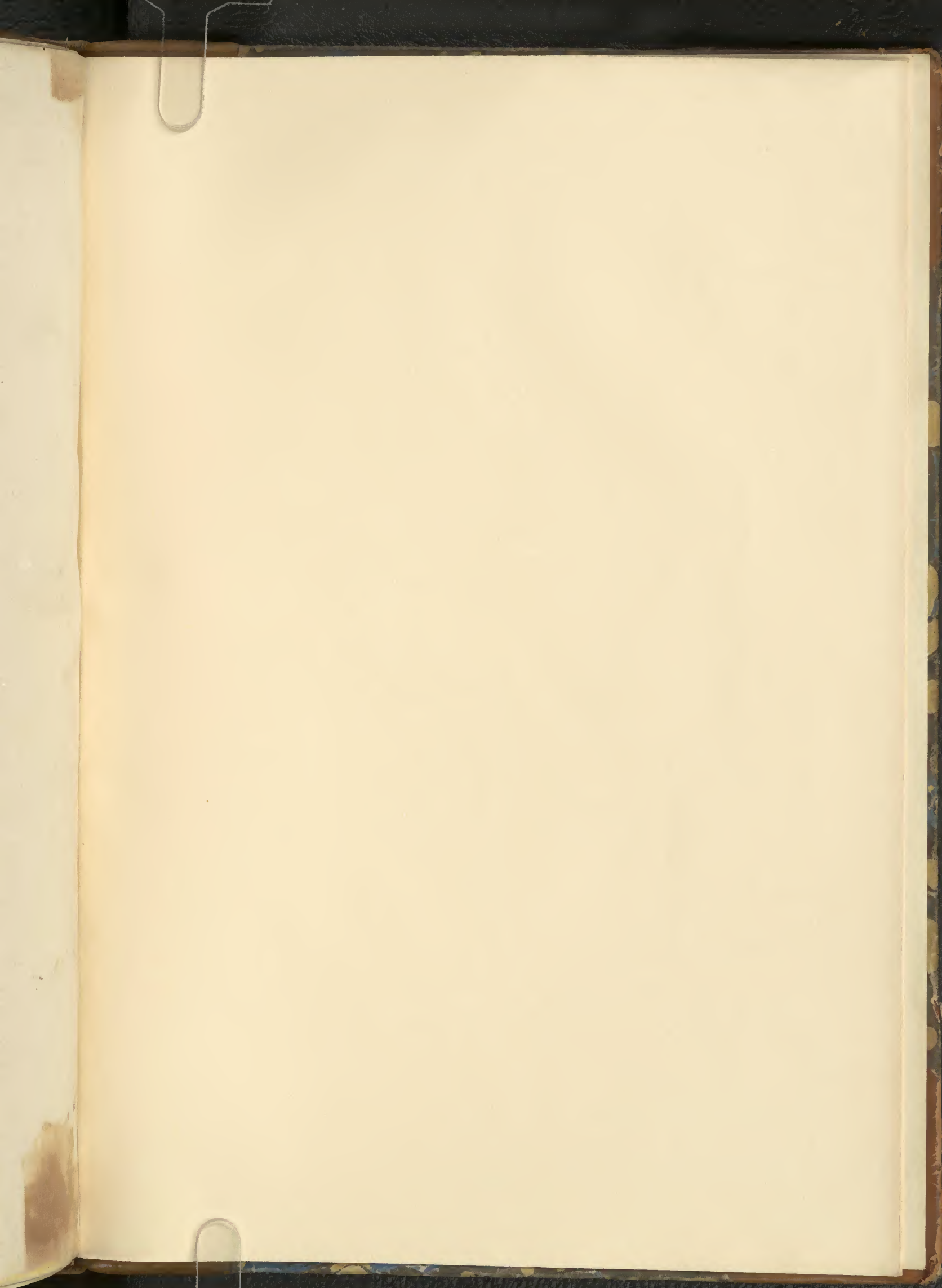
58

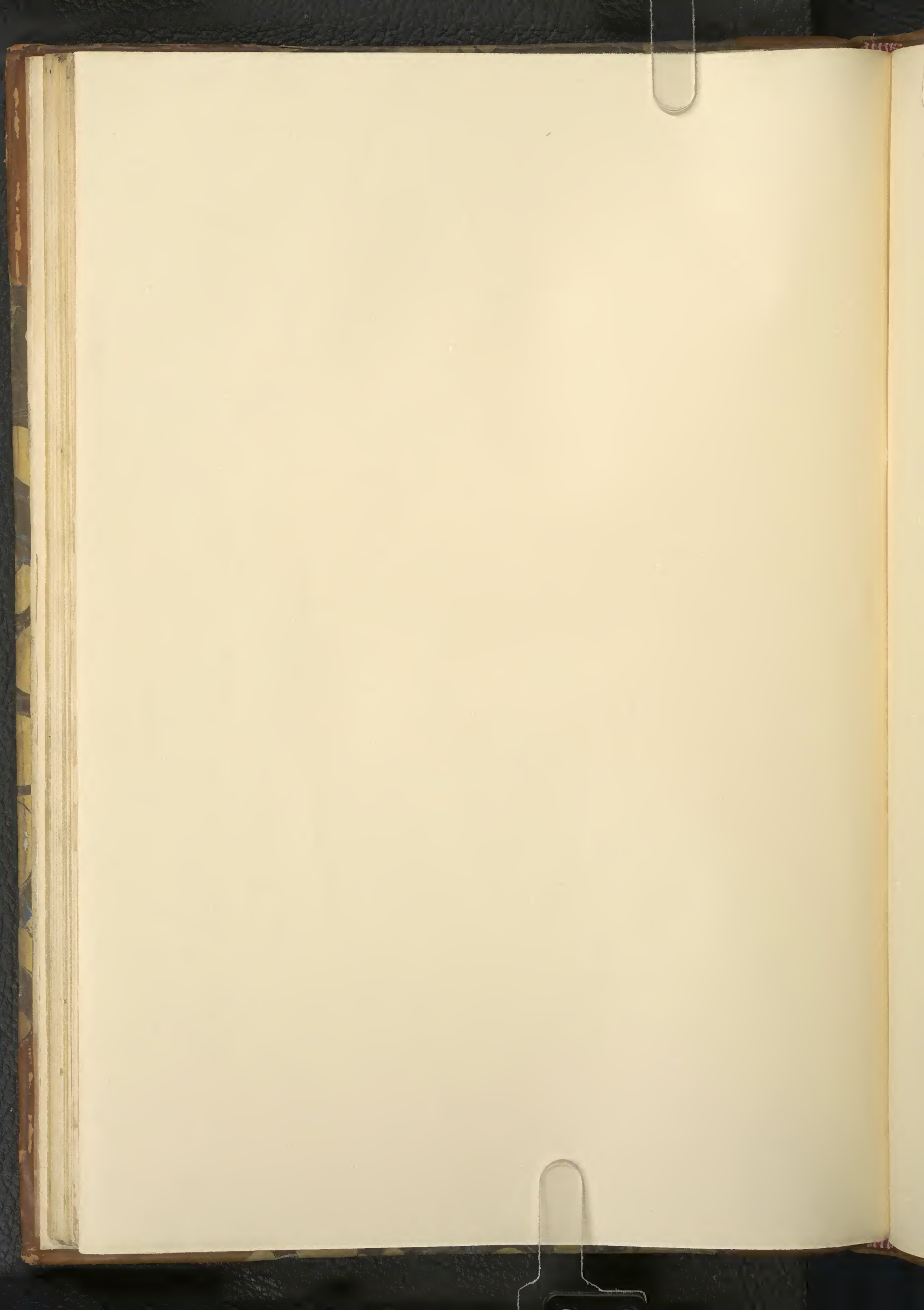
Chile

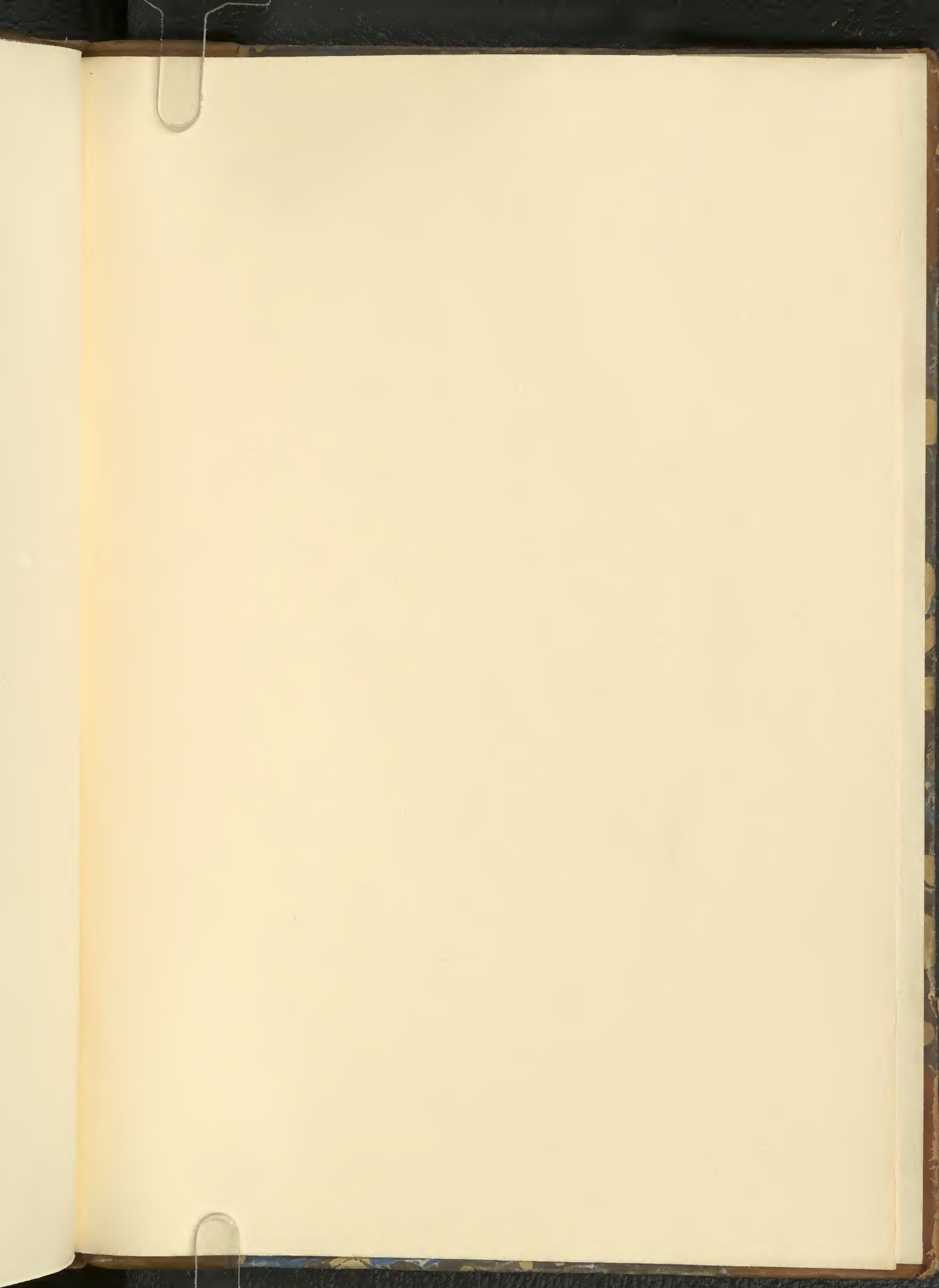
Brasilia

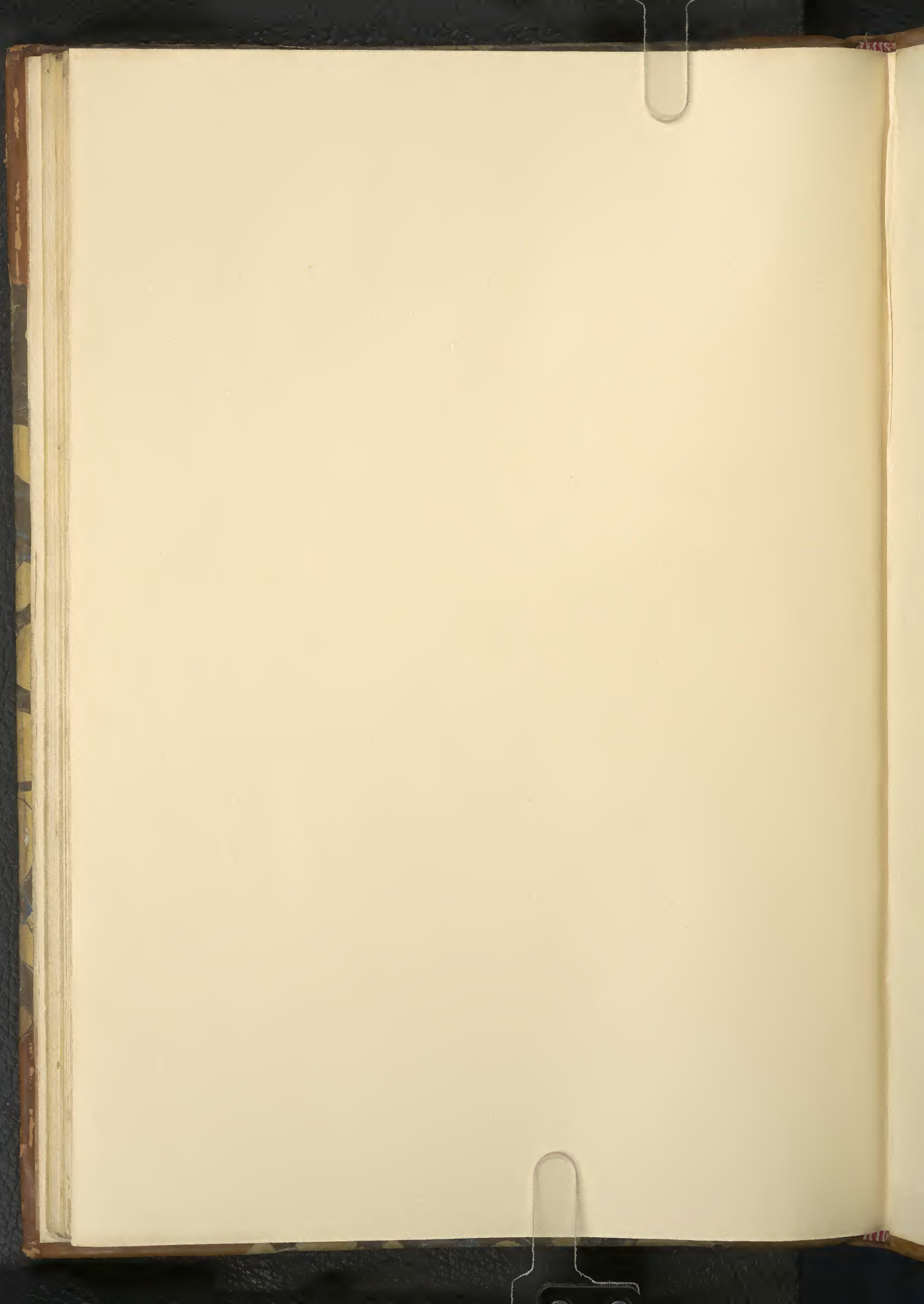

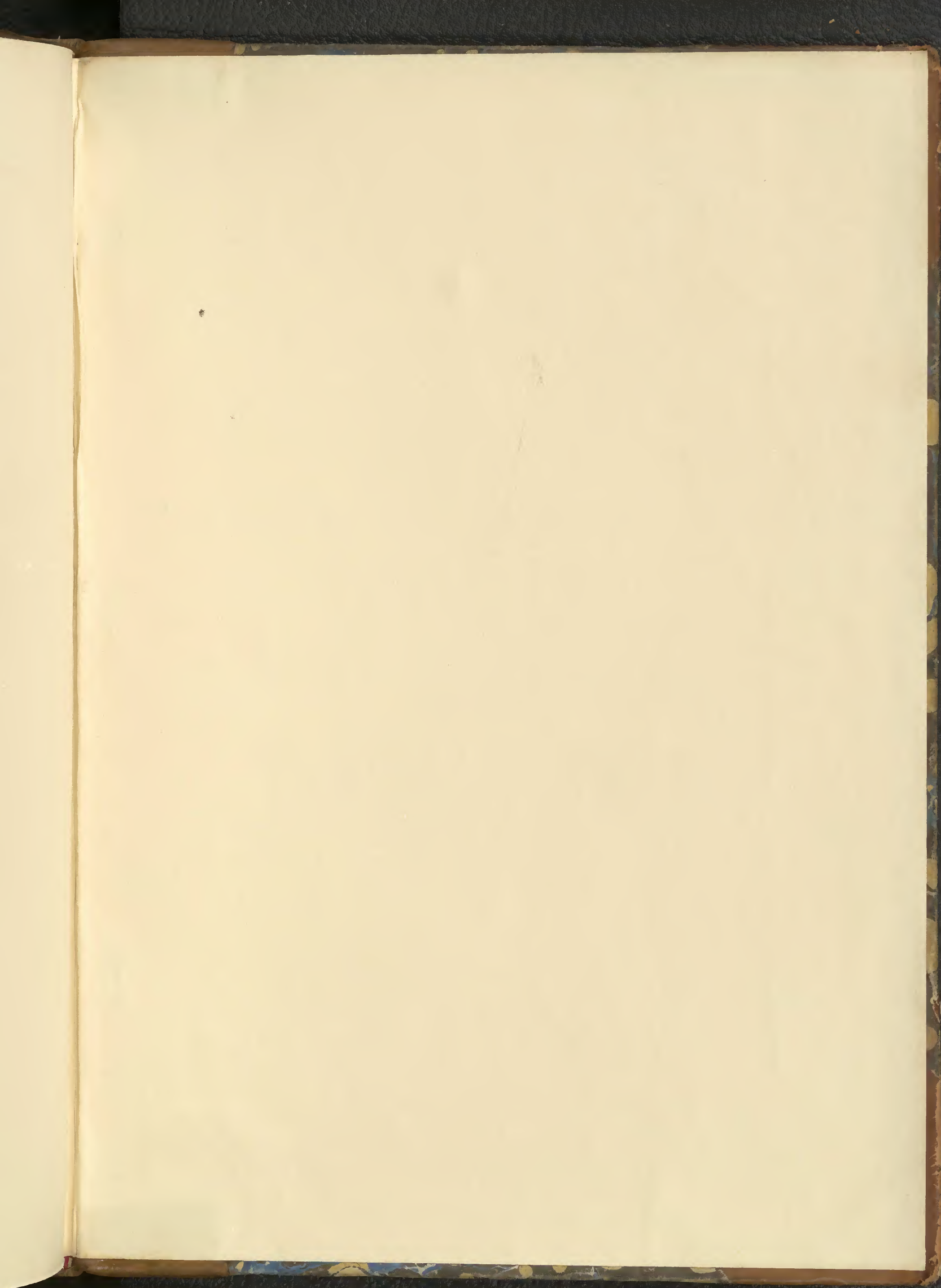

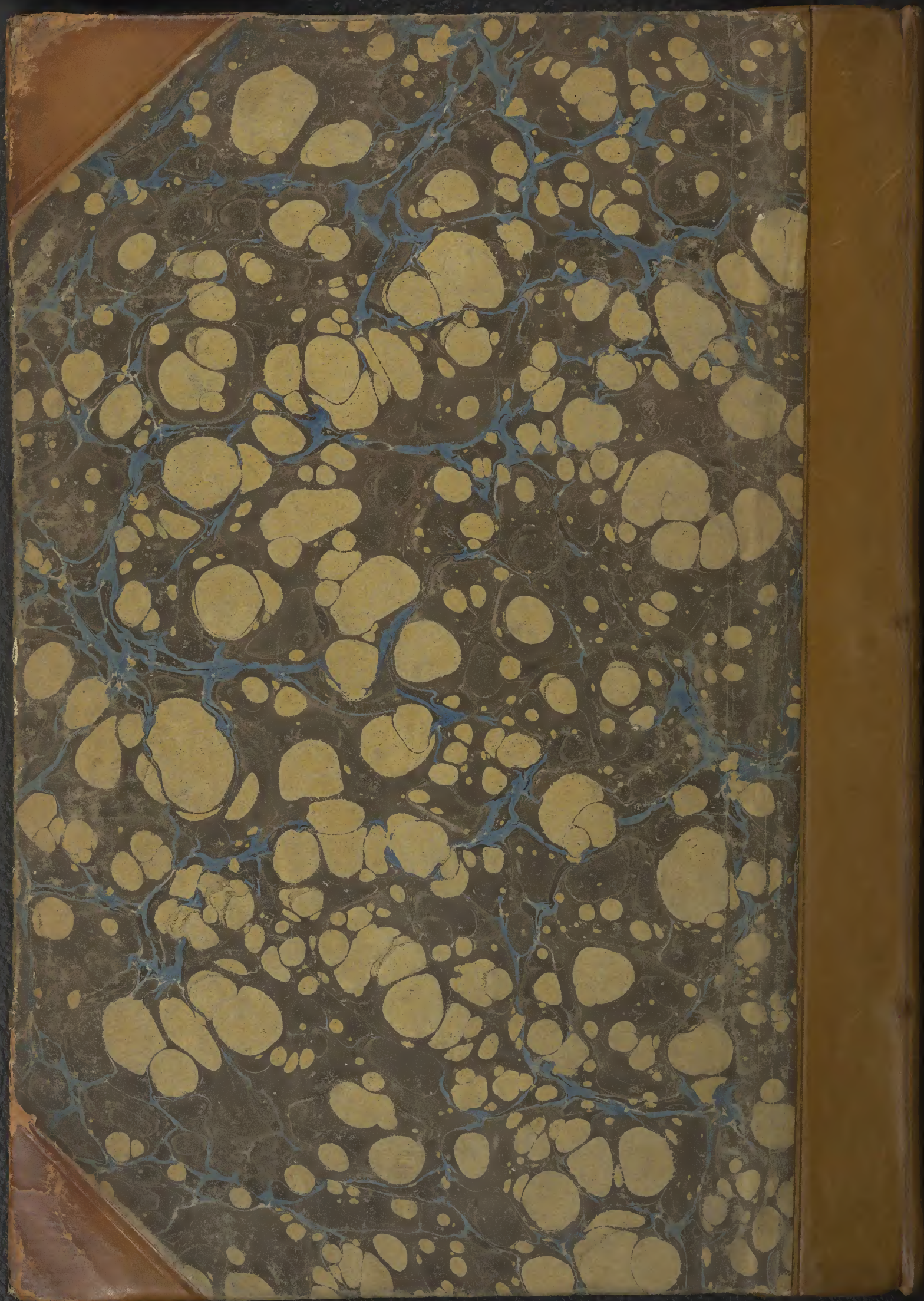

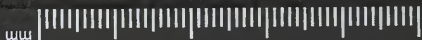

x-rite

colorchecker CLASSIC

x-rite

x-rite

colorchecker CLASSIC

x-rite

